

УНІВЕРСИТЕТ «КРОК»

Кафедра державно-правових дисциплін

КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО УКРАЇНИ
Практикум

КИЇВ 2020
УНІВЕРСИТЕТ «КРОК»

Кафедра державно-правових дисциплін

КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО УКРАЇНИ
Практикум

КИЇВ 2020

ЗМІСТ

Вступ	С. 6-7
Загальна частина	С. 8-40
Закон про кримінальну відповідальність	С. 8-9
Поняття кримінального правопорушення	С. 9-11
Кримінальна відповідальність і склад кримінального правопорушення --	С. 11-12
Об'єкт і предмет кримінального правопорушення	С. 12
Об'єктивна сторона складу кримінального правопорушення --	С. 12-14
Суб'єкт кримінального правопорушення	С. 14-15
Суб'єктивна сторона складу кримінального правопорушення ----	С. 15-17
Обставини, що виключають злочинність діяння	С. 17-20
Стадії вчинення кримінального правопорушення	С. 20-21
Співучасть у кримінального правопорушення	С. 21-23
Множина кримінальних правопорушень	С. 23-25
Звільнення від кримінальної відповідальності	С. 25-27
Покарання та його види	С. 27-29
Призначення покарання	С. 30-32
Звільнення від покарання та його відбування	С. 32-35
Судимість	С. 35-37
Заходи кримінально-правового характеру	С. 37-38
Особливості кримінальної відповідальності та покарання неповнолітніх	С. 38-40
Особлива частина	С. 41-98

Злочини проти основ національної безпеки України	C. 41-42
Кримінальні правопорушення проти життя та здоров'я особи	C. 42-50
Кримінальні правопорушення проти волі, честі та гідності особи	C. 51-52
Кримінальні правопорушення проти статевої честі та статевої недоторканості особи	C. 52-56
Кримінальні правопорушення проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини і громадянина	C. 56-59
Кримінальні правопорушення проти власності	C. 59-63
Кримінальні правопорушення у сфері господарської діяльності	C. 63-66
Кримінальні правопорушення проти довкілля	C. 66-68
Кримінальні правопорушення проти громадської безпеки	C. 68-70
Кримінальні правопорушення проти безпеки виробництва	C. 70-72
Кримінальні правопорушення проти безпеки руху та експлуатації транспорту	C. 72-75
Кримінальні правопорушення проти громадського порядку та моральності ..	C. 75-80
Кримінальні правопорушення у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші кримінальні правопорушення проти здоров'я населення ...	C. 80-81
Кримінальні правопорушення у сфері охорони державної таємниці, недоторканості державних кордонів, забезпечення призову та мобілізації	C. 82-83
Кримінальні правопорушення проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування та об'єднань громадян ..	C. 83-86

Кримінальні правопорушення у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж і мереж електрозв'язку -----	C. 87
Кримінальні правопорушення у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг ---	C. 88-90
Кримінальні правопорушення у сфері правосуддя -----	C.91-95
Кримінальні правопорушення проти встановленого порядку несення військової служби (військові кримінальні правопорушення) ----	C. 95-97
Кримінальні правопорушення проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку -----	C. 97-98
Список рекомендованої літератури -----	C. 99-100

ВСТУП

Зростання злочинності в Україні, особливо організованої, насильницької та корисливої, що спостерігається в останні роки, викликане переломним періодом розвитку України і деякими іншими негативними чинниками в соціальній, правовій, економічній сферах суспільного життя. Це ставить перед державою серйозні завдання боротьби з таким явищем. Необхідно добиватися припинення зростання злочинності, а потім її істотного скорочення. З цією метою вживаються політичні, економічні, організаційні, законодавчі та інші заходи.

Юридичною базою боротьби зі злочинністю є кримінальне законодавство. Щоб це законодавство було досить ефективним, необхідно правильно його застосовувати. Однак для цього слід ґрунтовно вивчати це законодавство, з тим щоб добре знати і застосовувати в практичній діяльності його норми.

Кримінальне право України – це сукупність юридичних норм, що визначають, які суспільно небезпечні діяння є злочинами і які покарання слід застосовувати до осіб, що їх вчинили. Також це одна з найважливіших галузей права України і є обов'язковою для вивчення студентами, які навчаються за спеціальністю “Право”.

Вимогою засвоєння курсу «Кримінальне право» студентами є вивчення Загальної та Особливої частин системи кримінального права, що дає студентам змогу засвоїти такі поняття як: “кримінальне правопорушення”, “стадії вчинення кримінального правопорушення”, “вина”, “співучасть у вчиненні кримінального правопорушення”, “повторність, сукупність та рецидив кримінальне правопорушення”, “покарання”, “призначення та звільнення від покарання”, “об'єкт та об'єктивна сторона кримінального правопорушення”, “суб'єкт та суб'єктивна сторона вчинення кримінального правопорушення”, “судимість” та інші.

Крім того, студент отримує навички, необхідні для: орієнтування та правильного застосування статей Кримінального кодексу України під час вирішення практичних завдань та ситуацій; визначати в діях особи наявність або відсутність складу кримінального правопорушення; давати правильну кваліфікацію дій особи.

Для правильного розв'язання задачі щодо Загальної частини кримінального права необхідно зробити юридичний аналіз обставин, викладених у задачі, тобто визначити важливі ознаки (критерії), що становлять зміст юридичної справи (фабули справи), та зіставити їх зі змістом закону, в якому виписані такі ознаки (критерії) або які впливають зі змісту законодавчого припису. Якщо, скажімо, задача потребує вирішення питання про форму вини особи у вчиненому нею злочині, студент має назвати форми вини (умисну чи необережну) та її види,

порівняти певні форми та види вини з об'єктивними ознаками, викладеними у задачі, які є свідченням (доказом) певного волевиявлення особи. Якщо у задачі, скажімо, йдеться про форму співучасті у кримінальному правопорушенні, то відповідь має бути в плані визначення простої та складної форм співучасті, розкриття змісту таких понять, як співвиконавство, злочинне угруповання (організована група, банда, незаконне воєнізоване формування, злочинна організація) та зіставлення їх з тими формами співучасті, що зазначені у фабулі завдання.

У відповідях на завдання Особливої частини пропонуємо дотримуватися такої послідовності: 1) визначити суспільну небезпеку розглядуваного кримінального правопорушення, його місце в системі Особливої частини; 2) дати визначення кримінального правопорушення, що характеризується (вбивство, шахрайство, неправомірна вигода та ін.); 3) розкрити об'єкт кримінального правопорушення, а також предмет кримінального правопорушення та потерпілого від кримінального правопорушення, якщо вони є; 4) охарактеризувати об'єктивну сторону кримінального правопорушення й розкрити зміст ознак, які її характеризують, при цьому з'ясувавши конструкцію складу кримінального правопорушення та встановивши момент закінчення кримінального правопорушення; 5) охарактеризувати суб'єктивну сторону кримінального правопорушення; 6) визначити суб'єкт кримінального правопорушення; 7) проаналізувати кваліфікуючі й особливо кваліфікуючі ознаки кримінального правопорушення, якщо вони є; 8) розмежувати склад кримінального правопорушення, що аналізується, від інших, зокрема й суміжних складів (наприклад, відмінність вбивства від тяжкого тілесного ушкодження).

При характеристиці складу кримінального правопорушення необхідно посилатися на постанови Пленуму ВС України з цього приводу, наводити приклади кваліфікації злочинів зі слідчої та судової практики.

Метою даного видання є вироблення у студентів навички кваліфікації кримінального правопорушення та вміння давати правильну кримінально-правову оцінку злочинам.

Використання посібника дасть змогу систематизувати знання студента під час підготовки до іспитів, а також визначити зміст і приблизний обсяг відповіді на кожне питання. Водночас, автор наголошує, що дане видання не є і не повинно бути єдиним джерелом для підготовки до лекцій, семінарських занять, написання курсової роботи тощо.

ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА

Тема: Кримінальний закон та інші джерела кримінального права України

1. Назвіть дві-три статті Особливої частини КК України, які мають просту, описову, відсылну та бланкетну диспозиції; назвіть дві-три статті Особливої частини КК України, які мають відносно визначені або (та) альтернативні, кумулятивні санкції.

2. Устинов вирішив позбутися своєї тещі, яка налаштовувала проти нього дружину і радила розірвати з ним шлюб. Р метою вбивства тещі він у Бердичеві виготовив і таємно поклав до багажника її автомобіля міну з годинниковим механізмом. Вибух стався на території Республіки Білорусь, і теща загинула на місці вибуху.

Варіант 1. Теща дістала тяжке тілесне ушкодження, але залишилася живою.

Варіант 2. Теща померла через 6 днів після вибуху в лікарні Бреста.

Варіант 3. Міна була виявлена і знешкоджена білоруськими прикордонниками.

Ознайомтеся зі статтями 263, 201, 115, 194 КК. Визначте місце і час кожного з вчинених Устиновим злочинів.

3. Громадяни Росії Жолоб і Лоза, які постійно проживали в м. Києві, їхали потягом до Москви. Після розпиття трьох пляшок горілки з сусідами по купе громадянами України Прищом і Кабаном на перегоні, що перетинав державний кордон України та Росії, між Лозою і Кабаном виникла сварка, що переросла в обопільну бійку, під час якої Лоза своїм ножом вдарив Кабана у груди. Останній дістав поранення, від якого помер. Коли потяг залишив територію України, Жолоб поклав цей ніж у кишеню Прища, який від надмірної дози випитої горілки перебував у стані сильного сп'яніння і міцно спав.

Прикордонникам Росії, а потім і працівнику міліції, який їх опитував, Жолоб і Лоза заявили, що вдарив ножом Кабана Прищ уже на території Росії. Під час розслідування справи органами прокуратури Росії з'ясувалася справжня картина злочину. Лоза і Жолоб у цей час перебували в Україні.

Варіант. На час розслідування справи Лоза і Жолоб перебували в Росії.

Ознайомтеся зі статтями 115 та 396 КК. За законом якої держави буде відповідати кожен з них?

Визначте місце вчинення Лозою та Жолобом злочинів.

4. Громадянин Росії Гопкало зайшов до головпоштамту Норильська і випадково побачив, що Петренко зробив грошовий переказ на ім'я свого брата до головпоштамту Севастополя. Гопкало вирішив заволодіти цими грошима. Він швидко виготовив фальшивий паспорт на ім'я брата Петренка, вилетів до Севастополя і за цим паспортом одержав переказ. Гопкала було затримано в Україні.

Варіант. Гопкала було затримано в Росії. Ознайомтеся зі статтями 358,190 КК України.

Визначте місце вчинення злочинів.

Як має вирішуватися питання про відповідальність Гопкала?

5. Громадянин України Гаплик, який постійно проживав у Чернівцях, на власному автомобілі мандрував Австрією, де грубо порушив правила безпеки руху автотранспорту і вчинив наїзд на пішохода, смертельно травмувавши його. Суд Австрії засудив Гаплика до п'яти років позбавлення волі.

Які правові наслідки тягне факт засудження Гаплика судом Австрії?

6. Турецький громадянин у Стамбулі заподіяв українському громадянину умисне тяжке тілесне ушкодження. Згодом цього громадянина було затримано в Одесі за незаконний збут зброї. За злочин, вчинений в Туреччині, він відповідальності не поніс.

Варіант. У Стамбулі турецький громадянин вчинив замах на умисне вбивство громадянина України.

Ознайомтеся зі статтями 121, 115 КК України.

За що повинен відповідати цей громадянин згідно з КК України?

Тема: Поняття злочину

1. П'яний водій Угрюмов, керуючи автомашиною, в кузові якої були пасажир і вантаж, перевищив дозволену швидкість руху, внаслідок чого машина перекинулася. Під кузовом опинився Кочетков. Однак Угрюмов та пасажир Колигін і Сигов, які під час аварії не постраждали, заходів щодо врятування Кочеткова не вжили й одразу пішли до найближчого селища. В селищі ніхто з них не заявив, що під кузовом машини знаходиться Кочетков. Лише через 6 годин на місце події прибули робітники з трактором, які, піднявши машину, почали розбирати вантаж, під яким знайшли мертвого Кочеткова. Угрюмова притягли до кримінальної відповідальності за порушення правил безпеки дорожнього руху, що спричинило смерть потерпілого.

Чи підлягають кримінальній відповідальності Колигін і Сигов?

Ознайомтесь зі статтями 135 та 136 КК.

Чи правильно вирішено справу?

2. Кобелев продав Хрипку автомобіль за 2000 доларів США, з яких Хрипка заплатив 500 доларів одразу, а решту пообіцяв віддати через 10 днів, але не зміг цього зробити, оскільки гроші у нього вкрали. Кобелев протягом двох місяців вимагав від Хрипка повернути борг, погрожував побити і забрати автомобіль. Через два місяці після продажу автомобіля Кобелев зі своїм знайомим Матковим прийшов до Хрипка, який ремонтував у гаражі автомобіль, з вимогою повернути борг, але Хрипка пообіцяв зробити це пізніше. Тоді Кобелев і Матков побили Хрипка, заподіявши йому середньої тяжкості тілесні ушкодження, і забрали автомобіль.

Кобелева та Маткова було визнано винними в самоправстві та заподіянні умисного середньої тяжкості тілесного ушкодження.

Ознайомтеся зі статтями 122,185,186,187,189,355 та 356 КК.

Якою має бути кримінально-правова оцінка дій Кобелева і Маткова?

3. Мальцев двічі складав вступні іспити до політехнічного інституту, але не проходив за конкурсом. Серед абітурієнтів ходили чутки, що, незважаючи на відсутність у правилах прийому пільг абітурієнтам-спортсменам, приймальна комісія фактично надає їм перевагу. Бажаючи навчатися у даному навчальному закладі, Мальцев частково підробив видану йому за місцем роботи характеристику, додрукувавши рядок про те, що він має 1-й спортивний розряд з волейболу. Цю характеристику разом з іншими документами він подав до політехнічного інституту, успішно склав іспити і був зарахований до складу студентів. Мальцева засуджено за підроблення документа за ст. 358 КК. Вважаючи дії Мальцева незлочинними, його захисник подав апеляцію на вирок.

Яким має бути рішення апеляційного суду?

4. Відбуваючи покарання у вигляді позбавлення волі у виправній колонії для осіб, що вчинили злочини з необережності, Володін кілька разів самовільно залишав її, щоб відвідати сім'ю, яка проживала у сусідньому селі. Коли одного разу після двогодинної відсутності Володін повернувся до колонії, його затримав вартовий. Володіна засуджено за втечу з місця позбавлення волі за ст. 393 КК. У вирокі суд зазначив, що Володін вчинив втечу з місця позбавлення волі не з метою ухилення від відбування покарання, а щоб побачитися з дітьми і дружиною.

Вважаючи свої дії незлочинними, Володін подав апеляцію на вирок. Яке рішення має прийняти апеляційний суд?

5. Неїжхліба був свідком того, як Неїжсало у лісі згвалтував жінку, що збирала гриби. Про цей злочин Неїжхліба нікуди не повідомив. Чи повинен він відповідати за приховування злочину?

6. Сторож Галушка недбало виконував свої обов'язки з охорони будівельного складу сільськогосподарського кооперативу, під час чергування часто спав, відлучався з об'єкта. Цим скористався Злиденко, який викрав зі складу будівельні матеріали на суму 50 грн. Чи є дії Галушки та Злиденка злочинними?

Тема: Кримінальна відповідальність і склад злочину

1. Визначте елементи та ознаки трьох окремих складів злочинів, передбачених розділом II Особливої частини КК.

2. Наведіть по три статті КК, в яких передбачена відповідальність за злочин з основним складом, склади злочинів за пом'якшуючих, обтяжуючих і особливо обтяжуючих обставин.

3. Які зі складів злочинів, передбачених розділами IV і V Особливої частини КК, є простими і які складними?

4. Які зі складів злочинів, передбачених розділами II—V Особливої частини КК, є складними, зокрема:

- а) посягають на два об'єкти;
- б) складаються з двох дій;
- в) мають два наслідки і більше;
- г) мають дві форми вини?

5. Відшукайте у розділах II та XV Особливої частини КК кілька так званих складених складів злочинів.

6. Нестеров взяв у пункті прокату товариства з обмеженою відповідальністю «Еней» холодильник і телевізор, які пізніше продав, а гроші пропив. Повернути взяті напрокат речі або сплатити їх вартість Нестеров відмовився.

Ознайомтеся зі статтями 185, 190, 191 і 192 КК.

Чи є в діях Нестерова ознаки злочину проти власності?

7. Лікар-хірург Пекалев, який працював старшим судновим лікарем плавбази, під час її перебування в плаванні зробив за грошову винагороду операції переривання вагітності 14 жінкам — членам екіпажу і працівникам переробних цехів. Наказом головного лікаря медсанчастини «Азоврибпрому» заборонялося проведення планових абортів у морі. Вагітних жінок, згідно з цим наказом, слід було списувати на берег. Медичних протипоказань для проведення абортів у жінок не було.

Ознайомтеся зі ст. 134 КК. Чи є в діях Пекалеєва склад злочину «незаконне проведення абортів»?

8. Марков у знайомого Малюкова попросив для тимчасового користування телевізор та відеомагнітофон японського виробництва, а потім продав їх. Через 10 днів у цьому самому селі Марков через вікно проник до будинку Лазаревої і вкрав радіоприймач, пральну машину і телевізор японського виробництва.

Якою має бути кримінально-правова оцінка дій Маркова?

Тема: Об'єкт і предмет злочину

1. Визначте родовий і безпосередній об'єкти дев'яти окремих складів злочинів, передбачених розділами I, II, VIII Особливої частини КК.

2. Які зі злочинів, передбачених розділами II—VI Особливої частини КК, посягають на два об'єкти?

3. Назвіть кілька статей Особливої частини КК, в яких вказано на об'єкт злочину.

4. Макарчук, працюючи на автотранспортувальній, на порушення інструкції з техніки безпеки навантажив і почав перевозити територією меблевого комбінату негабаритний вантаж, частина якого впала на одного з учнів професійно-технічного училища, які були на комбінаті на екскурсії, заподіявши йому тяжке тілесне ушкодження.

Судом Макаруча було засуджено за ч. 2 ст. 286 КК. Чи правильно суд визначив об'єкт вчиненого Макаручем злочину?

5. Балабанов здійснив незаконне проникнення до комп'ютерної мережі банку і скопіював комп'ютерну інформацію вартістю 19 тис. грн., яка там зберігалася, знищивши при цьому іншу комп'ютерну інформацію вартістю 89 тис. грн.

Чи може комп'ютерна інформація визнаватися предметом злочину? Ознайомтеся зі статтями 185, 361 та 362 КК.

Чи є в діях Балабанова ознаки злочинів, передбачених зазначеними статтями КК?

Тема: Об'єктивна сторона складу злочину

1. Назвіть злочини, передбачені розділом II Особливої частини КК, які можуть бути вчинені:

а) тільки шляхом дії;

- б) шляхом дії і бездіяльності;
- в) лише шляхом бездіяльності.

2. Назвіть статті розділів VIII, XI, XII Особливої частини КК, в яких ознаками об'єктивної сторони злочину зазначені місце, час, спосіб, обстановка і ситуація вчинення злочину.

3. В яких статтях розділів I—V Особливої частини КК зазначено певний спосіб вчинення злочину як ознаку його об'єктивної сторони?

4. В яких статтях розділів XIV—XVI Особливої частини КК зазначено знаряддя і засоби вчинення злочину як ознаку його об'єктивної сторони?

5. Які з передбачених розділами II—IV Особливої частини КК злочинів є злочинами з матеріальним складом, а які — з формальним?

6. Знайдіть у КК злочини з матеріально-формальним складом.

7. Агінетдінов та Ізмайлов, перебуваючи в стані сп'яніння, із хуліганських спонукань побили Рубкова кулаками й ногами, заподіявши йому перелом кісток носа з розривом хряща (середньої тяжкості тілесні ушкодження) і численні синці обличчя й тулуба. Від гострого малокрів'я, спричиненого тривалою і значною носовою кровотечею внаслідок захворювання крові — порушення її згортання (гемофілія), Рубков помер.

Чи є причиновий зв'язок між діями Агінетдінова та Ізмайлова і смертю Рубкова?

8. Сторож магазину Богуцький ввечері повертався додому із зарядженою рушницею. Проходячи повз двір Покотило, він почув крик жінки, а підійшовши ближче, побачив, що п'яний Мельник намагається побити Покотило. Щоб не допустити цього, Богуцький вирішив вистрілити вгору. Мельник, побачивши Богуцького, кинувся до нього і несподівано ударив його ногою в живіт. Від удару Богуцький впав на землю, мимоволі натиснувши на спусковий гачок рушниці. Стався постріл, яким Мельника було вбито.

Чи є причиновий зв'язок між діями Богуцького і смертю Мельника?

9. Ігошев, зайшовши до ресторану, побачив там Пустоцвіта, який танцював зі своєю знайомою. Р Пустоцвітом Ігошев був у неприязних стосунках. Вихопивши пістолет, Ігошев з відстані 7 метрів тричі вистрілив у Пустоцвіта, заподіявши йому смертельні поранення. Вироком суду дії

Ігошева були кваліфіковані за п. 5 ч. 2 ст. 115 КК. Чи правильно судом визначено спосіб вчинення злочину?

10.Чекмалін, працюючи на м'ясокомбінаті водієм, протягом двох років у середньому двічі на тиждень вивозив викрадені ним шинку, ковбасу та інші м'ясопродукти, які передавав для реалізації директорові магазину продовольчих товарів. Усього за зазначений період він викрав м'ясопродуктів на суму понад 30 тис. грн.

Чекмалін був засуджений за крадіжку чужого майна в особливо великих розмірах за ч. 5 ст. 185 КК, оскільки суд дійшов висновку, що ним вчинено єдиний продовжуваний злочин.

Чи правильно кваліфіковано дії Чекмаліна?

Що слід розуміти під єдиним продовжуваним злочином?

11.Студент Кочієв під час перерви між лекціями в інституті запропонував іншому студенту Володіну в туалеті викурити цигарку із наркотичним засобом, що вони й зробили по черзі. Дії Кочієва судом були кваліфіковані за ч. 1 ст. 307 та ч. 1 ст. 316, а Володіна — за ч. 1 ст. 309 та ч. 1 ст. 316 КК.

За вживання наркотичного засобу Володін Кочієву не платив.

Чи правильно судом визначені спосіб і місце вчинення злочинів Кочієвим і Володіним?

12.Жереб'єв у стані сп'яніння проник до продовольчого магазину і викрав чай, шампанське, цигарки на суму 3 тис. 500 грн. та 6 тис. 600 грн., що знаходились у сейфі. Цієї ж ночі він з іншого магазину викрав вино і коньяк на суму 1 тис. 200 грн.

Ознайомтеся зі ст. 185 КК.

Чи є в діях Жереб'єва ознаки єдиного продовжуваного злочину «крадіжка»?

Тема: Суб'єкт злочину

1. 15-річні учні Храпов і Лапов вирішили прогуляти заняття у школі й зателефонували до міліції, що школу заміновано. Заняття в школі було відмінено. Мінери кілька годин обстежували всі приміщення школи, але вибухівки не виявили.

Варіант. 12 травня Лапов святкував своє 16-річчя і зробив таке повідомлення о пів на першу годину ночі 13 травня.

Ознайомтеся зі статтями 259 і 296 КК.

Чи можуть Храпов і Лапов нести відповідальність за вчинені дії за цими статтями КК?

2.15-річний Оборський вступив до злочинної організації і в її складі взяв участь у кількох нападах на інкасаторів, під час яких двох із них було вбито і викрадено велику суму грошей. Оборського засуджено за ч. 1 ст. 255 КК.

Чи правильно вирішено справу?

3. Волошин, який систематично пиячив протягом 10 років і ображав дружину, вкотре прийшов додому п'яним. Як завжди, він почав її ображати, вдарив у голову. Через систематичне знущання чоловіка у Волошиної виник стан сильного душевного хвилювання і вона вдарила його в груди ножем, яким у цей момент чистила огірок. Ніж ушкодив серце, чоловік помер. Волошину засуджено за умисне вбивство, вчинене в стані сильного душевного хвилювання. Захисник оскаржив вирок, вважаючи, що злочин вчинено в стані неосудності.

Чи підлягає скарга задоволенню?

4. За вбивство при перевищенні меж необхідної оборони Бурлака засуджено до одного року виправних робіт. До набрання вироком чинності Бурлак захворів на психічне захворювання, яке позбавило його можливості усвідомлювати свої дії, і був направлений на лікування. Через 2 роки він вилікувався.

Чи повинен Бурлак відбувати призначене йому вироком суду покарання?

5. 17-річний Єльченко підмовив 13-річного Маланчука вчинити зґвалтування їхньої 15-річної сусідки, що вони спільно і зробили.

Дії Єльченка були кваліфіковані за ч. 3 ст. 152 за ознаками вчинення зґвалтування неповнолітньої та вчинене групою осіб. Чи правильно суд дав оцінку діям Єльченка?

Тема: Суб'єктивна сторона складу злочину

1. Лисяний, перетинаючи на власних «Жигулях» пішохідний перехід, невдало «крутонув» кермом у бік пішохода, який переходив вулицю. Той у відповідь (спеціально чи рефлекторно) кинув у лобове скло автомобіля гаманець з дрібними монетами. Якихось пошкоджень від цього не сталося, однак Лисяний розвернув машину і, наздогнавши свого «кривдника» та значно збавивши швидкість, виїхав на хідник, передньою частиною машини збив «кривдника» і поїхав далі. Пішохід, який дістав середньої тяжкості тілесні ушкодження, залишився на асфальті.

Ознайомтеся зі статтями 122, 128, 286 КК та коментарями до них. Визначте форму і вид вини даного злочину.

2. Слюсар Клюка виготовив пістолет під малокаліберний патрон. Бажаючи його випробувати, він пізно ввечері кілька разів вистрелив на березі ставка в напрямку протилежного берега. Одним з цих пострілів було вбито дівчинку, яка там шукала цуцика.

Відстань між Клюкою і потерпілою була близько 200 м, їх розділяли ставок, болото з осокою і очеретом висотою близько 2 м, за якими вздовж паркану йшла потерпіла. Клюка винним себе визнав частково і пояснив, що нікого не хотів вбивати, дівчинку не бачив і не передбачав, що куля може пролетіти таку відстань.

Клюку засудили за умисне вбивство, вчинене способом, небезпечним для життя багатьох осіб.

Ознайомтеся з п. 5 ч. 2 ст. 115, ч. 1 ст. 115, статтями 119, 263 КК. Чи правильно вирішено справу?

3. Керівник релігійної секти Макарило, прагнучи здобути славу «чудотворця» і «спасителя», в присутності групи віруючих розпочав релігійний обряд: прочитав молитву і почав робити 73-річній Шиловій масаж уздовж хребта, щоб вигнати «біса». Шилова просила його припинити ці дії, поскаржившись на біль у серці. Однак Макарило ігнорував її прохання і продовжував масажувати, доки вона не втратила свідомість і не вмерла. Після цього Макарило, діючи впевнено і без розгубленості, намагався її «воскресити», вливаючи в рот настій трав, який називав «живою кров'ю», і примушуючи віруючих читати молитву.

Ознайомтеся зі статтями 115, 119, 181 КК. Проаналізуйте суб'єктивну сторону вчинених Макарилом злочинних дій і дайте їх кримінально-правову оцінку.

4. Тракторист Сич, сп'янівши, неодноразово вдавався до хуліганських дій, спрямовуючи трактор на пішоходів. Не діставши відсічі, він дедалі більше нахабнів і почав заганяти людей у багнюку, канаву тощо. Продовжуючи свої дії, Сич погнався на тракторі за двома дівчатами і, наздогнавши їх, притиснув трактором до паркану. При цьому одна з них, намагаючись звільнитися, потрапила під гусениці і була смертельно травмована.

Ознайомтеся з п. 7 ч. 2 ст. 115, статтями 296, 286 та 119 КК й вирішіть питання про відповідальність Сича.

5. Яременко під час будівництва гаража розмішував вапняний розчин рукою в гумовій рукавиці. Діти, що були за низьким парканом дитячого комбінату, дражнили його. Щоб прогнати їх, він замахнувся рукою в рукавиці в їхній бік. При цьому залишки вапняного розчину злетіли з рукавиці і потрапили в очі Колі Сочнова, заподіявши хімічний

опік лівого ока з ураженням кон'юнктиви і рогівки. За висновком судово-медичної експертизи, ці ушкодження є тяжкими.

Ознайомтеся зі статтями 121 і 128 КК.

Дайте кримінально-правову оцінку дій Яременка.

6. Полтавець, електрик за фахом, для охорони свого квітника обгородив його сталевим дротом і ввечері підключив до електромережі. Сусіда Ковчан, вмикаючи електричне освітлення на вулиці, потрапив під напругу і був смертельно травмований.

Ознайомтеся зі статтями 115 і 119 КК.

Визначте форму і вид вини у вчиненому Полтавцем злочині.

7. Проаналізуйте склад злочину, передбачений ст. 127 КК.

8. Проаналізуйте склад злочину, передбачений ст. 190 КК.

Тема: Обставини, що виключають злочинність діяння

1. Івасін, Іванов і Базба, які відбували покарання за тяжкі злочини, вдерлися до медпункту колонії, де захопили як заручниць двох медсестер. Погрожуючи загостреними металевими штирями, вони поставили вимогу надати їм зброю з набоями та автомобіль. Переговори зі злочинцями нічого не дали, вони почали знущатися над заручницями, заподіявши одній з них тяжке поранення. Тоді за наказом керівника оперативної групи були викликані снайпери, які застосували зброю, внаслідок чого двоє злочинців були вбиті, а третій поранений.

Як вирішити справу?

2. П'яні Агаєв, Габар і Погосян близько 2-ї години ночі на вулиці порушували громадський порядок, кричали, лаялись. Міліціонер Сазонов, який ніс службу з охорони громадського порядку, почав вимагати, щоб вони припинили хуліганські дії. Але ті не лише не виконали його вимог, а почали з ним сперечатись, ображали його, висловлюючись при цьому нецензурними словами. Сазонов умовляв їх розійтись. Хулігани продовжували на нього наступати, а Габар з блискучим предметом у руці наблизився впритул і робив спроби його схопити. Сазонов відступав, продовжуючи вимагати від хуліганів припинити свої дії. Вбачаючи безпосередню загрозу нападу і боячись, що хулігани заволодіють його зброєю, Сазонов, попередивши, що стрілятиме, зробив два попереджувальні постріли в повітря. У той момент, коли Габар ще раз спробував схопити Сазонова, останній вистрілив утретє і попав у Агаєва, який стояв поруч з Габаром.

Від отриманого поранення Агаєв у лікарні помер. Якою має бути кримінально-правова оцінка дій Сазонова?

3.Неповнолітні Зарицький та Астратов уночі у дворі будинку намагалися здійснити крадіжку ковпаків з коліс автомобіля Ноздратенка, який перебував у своїй квартирі на другому поверсі будинку, і, почувши у дворі підозрілий шурхіт, двічі вистрілив з мисливської рушниць в напрямку Зарицького, наказавши йому підняти руки. Виконавши цю вимогу, той почав просити Ноздратенка не стріляти, оскільки він нічого не зробив. Але Ноздратенко ще двічі вистрілив у Зарицького, який стояв з піднятими руками, заподіявши йому тяжкі тілесні ушкодження, небезпечні для життя у момент заподіяння.

Чи можна вважати, що Ноздратенко діяв у стані необхідної оборони?

4.Повертаючись уночі додому, Гавришев мав іти через яр. Спускаючись туди і побоюючись, що на нього можуть напасти, він розкрив складаного ножа. В яру він зустрів Ортова і Прохорова, які йшли з роботи. Зіткнувшись з Ортовим, Гавришев завдав йому ножом удару в груди, заподіявши тяжкі тілесні ушкодження. Він пояснив свої дії тим, що Ортов і Прохоров здалися йому грабіжниками, оскільки раніше в цьому місці траплялися такі випадки.

Чи перебував Гавришев у стані необхідної оборони?

5. Сташков почув уночі, що хтось ходить по горищу його будинку. Він зарядив рушницю, вийшов на подвір'я і крикнув: «Хто там?» Невідомий зіскочив з горища і сховався за рогом будинку, а потім кинувся на Сташкова. Останній вистрілив у нього і вбив. Убитим виявився Фенін, неодноразово раніше судимий за крадіжки.

Чи є в діях Сташкова перевищення меж необхідної оборони?

6. Мельник, Перга і Сенченко жили в одній кімнаті гуртожитку. Мельник займався спортом і часто вихвалявся, що нікого не боїться. Перга, Сенченко та їхній знайомий Куліш вирішили налякати Мельника. Близько 23-ї години вони зустріли того за рогом будинку в темному місці та почали вимагати гроші. При цьому Перга підійшов ззаду і схопив Мельника за шию. Мельник ударив кулаком в обличчя Сенченка, який упав, а потім, вирвавшись від Перги, складаним ножом вдарив його у груди.

Від отриманого поранення Перга помер на місці. Сенченко при падінні вдарився головою об камінь і від одержаної черепно-мозкової травми через три дні помер у лікарні.

Чи підлягає Мельник кримінальній відповідальності?

7. Астахов і Лосицький залишилися в горах без продуктів харчування, їм загрожувала голодна смерть, оскільки розпочався буран.

Натрапивши на будинок лісника, в якому нікого не було, вони виламали двері, взяли продукти в кількості, яка забезпечувала можливість перечекати бурю і дістатися до населеного пункту.

Як вирішити справу?

8. Під час масових заворушень до кімнати будинку, в якій перебували п'ятеро військовослужбовців строкової служби, з натовпу перед будинком у вікно хтось вкинув гранату. Сержант Єфимов схопив її та викинув назад у вікно. Від розриву гранати четверо людей загинуло, а семеро дістали тілесні ушкодження.

Чи можна вважати дії Єфимова вчиненими у стані крайньої необхідності?

9. Співробітники міліції здійснювали операцію із затримання двох вимагачів, членів організованої злочинної групи, у той момент, коли потерпілий передавав їм гроші. Спільники вимагачів, які з-за рогу будинку в трьох автомобілях спостерігали за цим, вибравши момент, рвонули на співробітників міліції.

Тим вдалось ухилитися від автомобілів, що мчали на них. Але злочинці розвернули автомобілі й вирішили повторити маневр. Співробітники міліції зробили кілька пострілів у повітря. Злочинці почали втікати. Щоб їх затримати, капітан Тюрін зробив кілька пострілів по колесах автомобілів. Одна куля зрикошети-ла й потрапила в голову одному зі злочинців, який від отриманого поранення помер на місці пригоди.

Дайте кримінально-правову оцінку дій зазначених осіб.

10. Хворий Петров поступив непритомним до лікарні з неясною клінічною картиною захворювання. Для встановлення діагнозу необхідно було взяти пункцію спинного мозку, але батьки хворого згоди на це не дали. Петров помер. За висновком судово-медичної експертизи своєчасне проведення пункції спинного мозку дало б можливість встановити правильний діагноз і врятувати хворого. Як вирішити справу?

Варіант. Незважаючи на відсутність згоди батьків Петрова, лікар Головка взяв у нього спинний мозок на аналіз, що дозволило встановити правильний діагноз і застосувати правильні методи лікування. Петрова було врятовано.

Чи правомірними були у ньому випадку дії лікаря?

11. Тимчик і Тетерін перед закриттям відділення Ощадбанку зайшли в приміщення, надягнувши перед цим маски, і, погрожуючи пістолетами, які, як виявилось, були непридатними для стрільби, стали вимагати у касирів скласти у валізу наявні у касі гроші. Побоюючись за своє життя, касири Банкова та Рогонян віддали Тимчику і Тетеріну всі гроші, що були

у касі. Чи підлягають дії Банкової і Рогонян кримінальній відповідальності?

12. Карамзін, виконуючи спеціальне завдання, став членом організованої злочинної групи з метою розкриття її злочинної діяльності. Для того щоб отримати «довіру», він вимушений був брати участь у вчинюваних групою крадіжках, грабежах і розбоях, застосовуючи інколи насильство до потерпілих. Одного разу при черговому розбої керівник групи Осипов, щоб остаточно переконатись у «благонадійності» Карамзіна, наказав останньому вбити потерпілого, що Карамзін і зробив. Дайте кримінально-правову оцінку діям Карамзіна.

13. Проаналізуйте склад злочину, передбачений ст. 149 КК.

Тема: Стадії вчинення злочину

1. Тимохін дізнався, що в кюветі біля залізничної колії його знайомі хлопці мають статевий зв'язок із жінкою, що перебуває у стані сп'яніння. Він пішов туди також, щоб вступити з нею в статевий зв'язок, але був затриманий співробітниками міліції. «Якби мене не затримали, я б вступив із жінкою у статевий зв'язок», — заявив він. Тимохіна засуджено місцевим судом за готування до зґвалтування, апеляційний суд залишив вирок у силі. Заступник Голови Верховного Суду України вніс подання до касаційної судової інстанції, поставивши питання про звільнення Тимохіна від кримінальної відповідальності, оскільки його дії є лише виявом наміру.

Яке рішення повинен прийняти суд?

2. Шамшуров і Андреев зустріли ввечері на вулиці Коцюбу, яка поверталася з роботи, і вирішили її зґвалтувати. Вони втягли ту до порожньої квартири будинку, поклали на ліжко і почали роздягати, тримаючи за руки, ноги і затискуючи рота. Коцюба вчинила опір, вирвала руку, кричала, витягла з куртки ножиці і вдарила ними Шамшурова. У цей час у двері квартири хтось постукав. Шамшуров і Андреев, злякавшись, що їх можуть затримати, вистрибнули у вікно і втекли.

Як вирішити справу?

3. Викулов під час сварки з Качаном намагався вдарити його лезом сокири по голові, але останній закрив голову рукою і удар прийшовся по ній. При повторній спробі нанести удар Качан відхилив голову і удар прийшовся по правому передпліччю. Тоді Викулов підняв потерпілого і відвів до будинку. Качанові було заподіяно тяжкі тілесні ушкодження.

Якою має бути кримінально-правова оцінка дій Викулова?

4.3 метою заволодіння грошима Постникової, Русіна і Каталова вирішили її отруїти. Вони придбали отруту, призначену для труїння гризунів, і Каталова дала її Постниковій під виглядом ліків від шлункових захворювань. Приймавши порошок, та почала блювати. Ніяких інших наслідків не настало. Судово-медичною експертизою встановлено, що порошок був непридатним для отруєння людини.

Як кваліфікувати дії Русіної і Каталової?

5.Для того щоб позбутися дружини і дочки, Гриб виготовив вибуховий пристрій з годинниковим механізмом, поклав його у валізу з продуктами, яку ті брали з собою в Москву для родичів, і здав разом з іншими речами у вантажний відсік літака, яким дружина і дочка мали летіти з Києва до родичів. На борту літака було 168 пасажирів і вісім членів екіпажу. Пристрій мав спрацювати в той час, коли літак буде в повітрі. Проте оскільки в аеропорту вантажники необережно, грубо кидали речі, у вибуховому пристрої було порушено електроконтакт і він не спрацював.

Яка стадія вчинення злочину в діях Гриба?

6.Козін з метою вчинення крадіжки з магазину зателефонував туди сторожу Макеєву і повідомив, що у його дружини почалися пологи. Коли той побіг додому, залишивши магазин без охорони, Козін підійшов до магазину, але крадіжку вчинити не зміг, бо в цей час біля магазину перебувала група підлітків, які розпивали спиртні напої і співали.

Як кваліфікувати дії Козіна?

7.Під час чергової сварки з дружиною Кравцов на ґрунті ревнощів вдарив її ножом в ділянку серця, заподіявши тяжке тілесне ушкодження. Злякавшись вчиненого, він затиснув рану рушником і почав кликати на допомогу. Сусіди, які прибігли в квартиру, на його прохання викликали швидку допомогу. Життя потерпілої було врятоване. З матеріалів справи випливає, що Кравцов систематично пиячив, безпідставно ревнував дружину, неодноразово погрожував їй вбивством, але вона не надавала цьому значення.

Як кваліфікувати дії Кравцова?

Тема: Співучасть у злочині

1. Петросян проживала спільно з сином Антоном та його дружиною. У неї склалися неприязні взаємовідносини з невісткою, і вона намагалася створити для тієї нестерпні умови: відмовляла в їжі, примушувала виконувати важку роботу, забороняла спілкуватися з сусідами і щоденно

скаржилася на неї синові. Тому Антон часто сварився з дружиною, бив її, а після чергової сварки застрелив з пістолета.

Чи можна Петросян визнати підбурювачем убивства?

2. До Леонова, який ремонтував власний автомобіль, підійшли троє підлітків, двом з яких не було 14 років, а третій був п'ятнадцятирічним, і запитали, чи не купить він у них за ціною вдвічі нижчою за роздрібну колеса для автомобіля. Леонов погодився. Підлітки на сусідній вулиці вночі зняли четверо коліс з автомобіля Осипова, а наступного дня принесли їх Леонову, одержавши обумовлену суму грошей.

Якою має бути кримінально-правова оцінка дій Леонова і підлітків?

3. Чурюмов, перебуваючи у стані сп'яніння, прийшов на квартиру до учнів технікуму - неповнолітніх Панченка, Покасова та Валова і запропонував украсти з приміщення технікуму два комп'ютери і телевізор, на що вони дали згоду. Чурюмов стояв на сторожі біля входу у приміщення, а Валов, Покасов і Панченко проникли до технікуму, склали у валізи обумовлені два комп'ютери і телевізор, вартістю 600 доларів США, а також кольоровий ксерокопіювальний апарат, кольоровий принтер і сканер вартістю 3 тис. доларів США, але при виході з приміщення були затримані працівниками міліції.

Дайте кримінально-правову оцінку дій вказаних осіб.

4. Касир будівельної бригади сільськогосподарського кооперативу Бісенова, повертаючись з водієм Калієвим з контори кооперативу, де вона отримувала гроші на видачу заробітної плати членам бригади, виявила, що касир Пшик видала їй зайвих 18 тис. грн. Про це вона повідомила Калієва. На пропозицію останнього вони вирішили 10 тис. грн. привласнити, а решту повернути кооперативу. З цією метою Бісенова передала 10 тис. грн. Калієву, щоб той їх сховав.

Дайте кримінально-правову оцінку дій вказаних осіб.

5. Шведов підмовив неповнолітніх Крупника та Ганжу вчинити ряд крадіжок з квартир громадян на других поверхах будинків. При цьому Крупник або Ганжа влізали до квартир через кватирку вікна і передавали викрадені речі Шведову. На час вчинення крадіжок Крупнику і Ганжі не виповнилося 14 років.

Як кваліфікувати дії Шведова?

6. Бердін та Хромов вирішили вкрасти насіння соняшника зі складу кооперативу і запропонували приєднатися до них Антропову. Останній, схваливши їхній намір, йти з ними відмовився, але попросив украсти одного мішка на його долю і залишити в обумовленому місці, пообіцявши за це «могорич». Бердін і Хромов уночі через стелю залізли до складу і

вкрали п'ять мішків насіння соняшника. Один з цих мішків вони залишили в канаві для Антропова, який потім забрав його додому.

Варіант. Антропов не обіцяв «могорича» за мішок соняшника.

Як вирішити справу?

7. Зарубін вкрав на комбінаті два рулони тканини, перекинув їх через огорожу і сховав біля залізничної колії у кюветі. Потім він пішов додому, запропонував своєму сусіді Сватикову допомогти йому перевезти тканину додому. Той взяв санчата і разом із Зарубіним пішов додому. По дорозі вони зустріли Іванова і запропонували приєднатися до них. Під час перевезення тканини всі троє були затримані охороною комбінату.

Дайте кримінально-правову оцінку дій вказаних осіб.

8. Бакунін показав наркоману Чепелеву, на його прохання, будинок Попко, в якій можна було купити макову соломку. Попко продала тому два мішки соломки. Дайте кримінально-правову оцінку дій вказаних осіб.

9. Пташко втягнув у розпивання спиртних напоїв Мацка, Фірса та Киню, яким ще не було 14 років. А коли ті вже були в нетверезому стані, запропонував їм на автобусній зупинці зірвати з голови Ляха хутрянку шапку, яку передати Пташку, що вони й зробили. При цьому підлітки сильно побили потерпілого, заподіявши йому тілесні ушкодження середньої тяжкості. Вказівки бити потерпілого Пташко не давав, це вони зробили самі за ініціативою Мацка.

Варіант. Пташко відправив М., Ф. і К. за шапкою зі словами: «Доведіть, що ви — чоловіки! Он бачите «інтелігента»? Заберіть у нього шапку, ми її проп'ємо».

Дайте кримінально-правову оцінку дій вказаних осіб.

Тема: Множинність злочинів

1. Коваленко, прийшовши на дискотеку в нетверезому стані, почав чіплятися до Сосніної. Її знайомий Пічур зробив йому зауваження. За це Коваленко вдарив його в обличчя, заподіявши легке тілесне ушкодження, що спричинило короточасний розлад здоров'я, а потім, щоб уникнути затримання, пішов з дискотеки. На автобусній зупинці, побачивши незнайомих йому неповнолітніх Сердюка і Саленка, він підійшов і запитав, звідки вони. Дізнавшись, що хлопці не місцеві, Коваленко побив їх, заподіявши обом легкі тілесні ушкодження, що не спричинили короточасного розладу здоров'я.

Скільки злочинів вчинив Коваленко? Яке кримінально-правове значення кожного з наведених в умовах задачі епізодів?

2. Відбуваючи покарання у виді позбавлення волі на певний строк, Агапов і Проценко домовилися, що коли останній вийде на волю, то дістане і передасть в колонію наркотики. Через три тижні після звільнення Проценко купив у невстановленої слідством особи 2,5 кг анаші, привіз її до міста, де жила мати Агапова, і залишив їй. Мати кілька місяців зберігала анашу вдома, а потім під час чергового побачення передала її синові. При спробі збути анашу іншому засудженому Агапова було затримано.

Ознайомтеся зі ст. 307 КК.

Чи мала місце множинність злочинів у цьому випадку?

3. Раніше судимий за розбій Батнич після відбуття покарання організував групу для вчинення квартирних крадіжок, до якої увійшли раніше не судимі Петренко і Сочивець. Вони розробили єдиний план вчинення крадіжок, розподілили між собою функції, визначили дві перші квартири, з яких розпочнеться їх діяльність.

Спочатку вони обікрали квартиру Саранського, спричинивши йому майнову шкоду на суму 81264 грн. Потім проникли до квартири Голубєва, склали в дві сумки його майно на суму 131869 грн, але при винесенні сумок з квартири були помічені сусідкою, яка зчинила галас. Незважаючи на це, Батнич, Петренко та Сочивець збігли з сумками вниз, сіли в «Жигулі», що належали Петренку, і втекли.

Варіант 1. Побачивши сусідку, Батнич, Петренко та Сочивець покинули сумки біля квартири і намагалися втекти, але були затримані мешканцями будинку.

Варіант 2. Сусідка, зчинивши галас, загородила дорогу до сходів. Тоді Батнич, не кидаючи сумок, відштовхнув її до Петренка і Сочивця, а ті вдарили її головою об стіну, в результаті чого їй було завдано середньої тяжкості тілесне ушкодження.

Ознайомтеся зі ст. 185 та приміткою до неї, статтями 186 і 187 КК.

Які форми множинності злочинів мали тут місце? Яке їх кримінально-правове значення?

4. У приміщенні диспетчерської гаража між Поповим, Щипіним та Товстим виникла суперечка. Коли Щипін і Товстий почали бити Попова, він схопив металеву заготовку (7 кг) і з метою вбивства обох наніс нею Щипіну удар по голові, а коли той упав, двічі вдарив по голові Товстого. Від одержаних травм Щипін і Товстий померли на місці події.

Варіант. Під час нанесення удару Щипін відхилився, і заготовка ковзнула по голові, внаслідок чого він упав, втратив свідомість, але залишився живим.

Скільки злочинів вчинив Попов?

5. Федорченко у складі групи за попередньою змовою вчинив крадіжку. Після закінчення досудового слідства набрав чинності закон про амністію, що поширювався на Федорченка і передбачав звільнення його від кримінальної відповідальності. Через два тижні після звільнення від кримінальної відповідальності він таємно викрав в універмазі чоловіче пальто, вартість якого становила 1260 грн.

Варіант. Федорченко вчинив крадіжку пальта після набрання чинності законом про амністію, але до прийняття рішення про звільнення його від кримінальної відповідальності.

Ознайомтеся зі ст. 185 КК та приміткою до неї.

Чи мала місце в діях Федорченка множинність злочинів? Яке кримінально-правове значення має для вирішення цього питання закон про амністію?

6. Проаналізуйте склад злочину, передбаченого ст. 144 КК.

Тема: Звільнення від кримінальної відповідальності

1. Федорченко прийшов на квартиру своєї колишньої дружини і запропонував знову жити разом. Дружина йому відмовила, після чого виникла сварка. У процесі сварки колишня дружина тяжко образила Федорченка. У нього виник стан сильного душевного хвилювання, в якому Федорченко наніс колишній дружині кілька ударів у голову та груди. Цими ударами їй було спричинено тяжке тілесне ушкодження. Була порушена кримінальна справа. У ході досудового слідства Федорченко щиро покався, помирився з колишньою дружиною, повністю оплатив витрати на її лікування.

Варіант. Федорченко у відповідь на образу, не перебуваючи в стані сильного душевного хвилювання, заподіяв колишній дружині умисне середньої тяжкості тілесне ушкодження.

Ознайомтеся зі статтями 122 і 123 КК.

Чи може бути Федорченко звільнений від кримінальної відповідальності на підставі статей 45, 46 КК? Якщо таке звільнення можливе, яка із зазначених статей повинна мати пріоритет у застосуванні?

2. Проживаючи в одній комунальній квартирі, Губенко та Січкари часто сварились, ображали одна одну. Одного разу Губенко звинуватила Січкара у крадіжці її костюма. Та у відповідь образила сусідку, а потім кілька разів вдарила, спричинивши легке тілесне ушкодження з короточасним розладом здоров'я. Потерпіла звернулася до суду, який порушив кримінальну справу за ч. 2 ст. 125 КК і призначив їй до розгляду. У період судового розгляду Січкара придбала для Губенко дефіцитні ліки, а також передала їй 300 грн. за зниклий костюм, хоча і продовжувала наполягати,

що вона костюм не брала. У зв'язку з цим між Губенко та Січкаре відбулося примирення, про що вони заявили в суді.

Варіант. Січкаре не придбавала ліки і не передавала Губенко 300 грн., а лише попросила вибачення у неї під час останнього слова підсудної. На запитання судді, чи вибачає вона Січкаре, Губенко відповіла, що вибачає, оскільки, можливо, безпідставно звинувачувала її у крадіжці костюма. За цих обставин у залі судового засідання відбулося примирення між потерпілою та підсудною.

Чи може Січкаре бути звільнена від кримінальної відповідальності?

3. Сомов, перевищуючи межі необхідної оборони, застрелив з мисливської рушниці Хмілька та Шутькова, які вчинили незакінчений замах на зґвалтування його неповнолітньої доньки. Була порушена кримінальна справа за ст. 118 КК. У ході досудового слідства Сомов давав правдиві показання стосовно фактичної сторони вчиненого, висловлював готовність матеріально допомогти сім'ям потерпілих, однак вину свою визнавав частково і у вчиненому не покався. Справа з обвинувальним висновком була направлена до суду. Одночасно до суду надійшло клопотання від автотранспортного підприємства, де Сомов працював водієм, з проханням передати його на поруки колективу. Під час судового розгляду Сомов зберіг позицію, яку він займав на досудовому слідстві, — вину свою визнавав частково і у вчиненому не покався.

Варіант. Після надходження клопотання від автотранспортного підприємства Сомов змінив позицію - в суді він свою вину визнав повністю та заявив, що щиро розкаюється у вчиненому.

Чи може Сомов бути звільнений від кримінальної відповідальності? Якщо таке звільнення можливе, який з передбачених у КК його різновидів має бути застосований до Сомова?

4. Сітало за вчинення злочину, передбаченого ч. 1 ст. 185 КК, був звільнений від кримінальної відповідальності з передачею його на поруки колективу житлово-експлуатаційної контори (ЖЕК) № 307 Дарницького району м. Києва, де він працював слюсарем-сантехніком. Протягом перших 6 місяців з дня передачі на поруки він поводив себе належним чином, але потім кілька разів з'являвся на роботу в стані сп'яніння, допустив прогул, а за 2 місяці до закінчення річного строку поручительства вчинив ще одну крадіжку.

У зв'язку з цим колектив ЖЕКу прийняв рішення про відмову від поручительства за Сітало і направив це рішення до відповідного суду.

Яке рішення щодо Сітало має прийняти суд? Чи може вчинена ним друга крадіжка розглядатись як повторна?

5. Зарубу було затримано за вчинення шахрайства, і щодо нього була порушена кримінальна справа за ч. 1 ст. 190 КК. У ході досудового слідства було встановлено, що за 4 роки до вчинення останнього злочину Заруба також вчинив шахрайство, але тоді йому вдалося втекти від працівників міліції та потерпілого, які намагалися затримати його на місці злочину.

Варіант. За 4 роки до вчинення шахрайства Заруба вчинив кишенькову крадіжку без обтяжуючих обставин.

Як має бути вирішене питання щодо кримінальної відповідальності Заруби за перший злочин? Який вплив буде мати факт вчинення першого злочину на кваліфікацію другого злочину?

6. У 17-річному віці Брязкун вчинив незакінчений замах на умисне вбивство з ревнощів. Про цей злочин правоохоронні органи не дізналися. Через 12 років Брязкун вчинив умисне вбивство при перевищенні меж необхідної оборони, але і цього разу затриманий не був. Через 2 роки 6 місяців Брязкун був затриманий за носіння фінського ножа без відповідного дозволу. В ході досудового слідства стало відомо про перші два злочини, вчинені Брязкуном. У зв'язку з цим строки досудового слідства неодноразово продовжувались, і справа була передана до суду через 1 рік 6 місяців після затримання Брязкуна за вчинення останнього злочину.

Варіант 1. Брязкун вчинив незакінчений замах на умисне вбивство з ревнощів у 19-річному віці.

Варіант 2. У 19-річному віці Брязкун вчинив незакінчений замах на умисне вбивство з корисливих мотивів.

Варіант 3. Через 12 років після незакінченого замаху на умисне вбивство з ревнощів Брязкун вчинив злочин, передбачений ст. 116 КК.

Ознайомтеся зі статтями 115, 116, 118 та ч. 2 ст. 263 КК. Яке рішення щодо перших двох злочинів має (може) прийняти суд?

Тема: Покарання та його види

1. Шумський, керуючи в нетверезому стані автомашиною «Москвич», що належала Рукавишникову, порушив правила дорожнього руху, внаслідок чого машина перекинулася. Рукавишникову заподіяно середньої тяжкості тілесні ушкодження. За ч. 1 ст. 286 КК Шумський засуджений до 1 року виправних робіт з позбавленням права керувати транспортними засобами на 2 роки.

Розглянувши справу в апеляційному порядку, апеляційний суд вирок місцевого суду в частині позбавлення права керувати транспортними засобами скасував. При цьому він послався на те, що півроку тому Шумського за керування транспортними засобами в стані сп'яніння уже

позбавлено такого права строком на два роки і тому призначати покарання такого ж виду необхідності не було.

Чи правильно вирішив справу апеляційний суд?

2. За крадіжку державного майна Борецького було засуджено за ч. 1 ст. 81 КК 1960 р. до 1 року 6 місяців виправних робіт з відбуванням їх за місцем роботи. Через 4 місяці, визнавши, що він злісно ухиляється від відбування покарання, суд змінив йому невідбутий строк виправних робіт на позбавлення волі.

Чи можна вважати в цьому випадку позбавлення волі кримінальним покаранням, що призначається за злісне ухилення від відбування виправних робіт?

3. Колесника, що працював заступником декана одного з факультетів медичного інституту, визнано винним у одержанні хабара, вчиненому повторно. За ч. 2 ст. 368 КК його засуджено до позбавлення волі на строк 6 років з позбавленням права обіймати посади, пов'язані з виховними функціями, на строк 3 роки. Одночасно за вироком суду його позбавлено звання капітана медичної служби запасу, вченого звання доцента та наукового ступеня кандидата медичних наук.

Дайте оцінку рішенню суду щодо позбавлення Колесника військового звання, вченого звання та наукового ступеня.

4. Вироком місцевого суду Вовченка було засуджено за ненадання допомоги особі, яка перебувала в небезпечному для життя стані, до штрафу у розмірі 400 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян. На цей вирок Вовченко подав апеляцію, в якій просив замінити штраф арештом на мінімальний строк, оскільки останній також передбачений в санкції ч. 1 ст. 135 КК, а для нього ця міра покарання є більш прийнятною.

Чи може бути задоволена апеляція Вовченка?

5. Кривенко була засуджена за крадіжку без обтяжуючих обставин до виправних робіт на строк 1 рік 6 місяців з відрахуванням у доход держави 20% заробітку. Через 2 місяці після початку відбування цього покарання вона самовільно залишила місце роботи, виїхала за межі України і повернулася назад через півроку.

Як має бути вирішене питання про відповідальність Кривенко?

6. Інваліда III групи Дем'яненка було засуджено за ч. 1 ст. 122 КК до виправних робіт на строк 1 рік 6 місяців. В апеляції він просив замінити виправні роботи на штраф, посилаючись на інвалідність. Потерпіла Зубенко у запереченні на апеляцію просила залишити вирок без змін, зазначивши, що Дем'яненко фактично працює і його інвалідність не може перешкодити відбуванню покарання даного виду.

Варіант. Дем'яненко став інвалідом II групи через місяць після постановлення вироку. Як має бути вирішена справа?

7. Зайцеву засуджено за ч. 4 ст. 191 КК до позбавлення волі на строк 6 років з позбавленням права обіймати будь-які посади в сфері торгівлі на строк 3 роки.

На цей вирок прокурор подав апеляцію, в якій вказав, що оскільки суд призначив додаткове покарання у виді позбавлення права обіймати «будь-які посади в сфері торгівлі» з порушенням закону, то воно має бути виключене з вироку.

Як має бути вирішена справа апеляційним судом?

8 Вироком місцевого суду Гребеня засуджено за ч. 3 ст. 289 КК до позбавлення волі на строк 10 років з конфіскацією всього майна, яке є його власністю. На вирок суду адвокат засудженого подав апеляцію, в якій просив апеляційний суд змінити вирок місцевого суду і не призначати додаткового покарання конфіскації майна. Основний довід апеляції: Гребінь незаконно заволодів транспортним засобом (автомобілем «Опель-Омега») не з корисливою метою, а для того, щоб доїхати до іншого міста; таке заволодіння не може розглядатись як корисливий злочин, а тому відповідно до ч. 2 ст. 59 КК не повинно тягти за собою покарання у виді конфіскації майна.

На апеляцію адвоката прокурор подав заперечення, в яких зазначив, що конфіскація майна призначена Гребеню у повній відповідності з законом, оскільки санкція ч. 3 ст. 289 КК передбачає це додаткове покарання як обов'язкове.

Яке рішення має прийняти апеляційний суд?

9. Після святкування свого дня народження Колотовкін, якому в цей день виповнилося 18 років, узяв участь у груповій хуліганській бійці. Під час бійки Колотовкін наніс два удари ножом в груди Федюку і один удар в живіт Шпаріку. Федюк помер у лікарні наступного дня, а Шпарик — за п'ять днів.

Колотовкіну пред'явлено обвинувачення за п.п. 1, 7 ч. 2 ст. 115 КК.

Чи може суд у разі визнання Колотовкіна винним за пред'явленим звинуваченням призначити йому покарання у виді довічного позбавлення волі?

10. Проаналізуйте склад злочину, передбаченого ст. 150 КК.

Тема: Призначення покарання

1. Раніше судимий за крадіжку Тютюнник, перебуваючи у стані сп'яніння, знову здійснив крадіжку. За ч. 2 ст. 185 КК його було засуджено до обмеження волі на строк 2 роки. Призначаючи це покарання, суд послався на сумлінне ставлення Тютюнника до праці, позитивну характеристику за місцем роботи і проживання.

На вирок місцевого суду прокурор подав апеляцію, поставивши питання про скасування вироку у зв'язку з невідповідністю призначеного покарання тяжкості злочину та особі засудженого, оскільки Тютюнник раніше судимий за такий самий злочин, на шлях виправлення не став, злочин вчинив за обтяжуючих обставин.

Варіант. Тютюнник вчинив крадіжку, що завдала значної шкоди потерпілому, і був засуджений за ч. 3 ст. 185 КК до позбавлення волі на строк 3 роки.

Чи обґрунтовані доводи апеляції? Які обставини з тих, що наведені в умовах задачі, мав урахувати суд при призначенні покарання Тютюннику?

2. Стадник, перевозячи будівельні матеріали на автомобілі «КамАЗ», рухався зі швидкістю, що перевищувала дозволену, посередині дороги. Це призвело до зіткнення із зустрічним автомобілем «Москвич-412», водій якого Мірошніченко та його п'ятирічний син одержали тяжкі ушкодження, від яких того ж дня померли в лікарні.

За ч. 3 ст. 286 КК Стадника було засуджено до позбавлення волі на строк 10 років. Призначаючи це покарання, суд визнав такими, що обтяжують покарання, такі обставини: а) злочином заподіяно тяжкі наслідки; б) його вчинено щодо малолітнього.

В апеляції адвокат засудженого вказав: при призначенні покарання суд не врахував те, що а) потерпілий Мірошніченко також значно перевищив дозволену швидкість; б) Стадник раніше судимим не був, за місцем роботи і проживання характеризується позитивно, порушення правил безпеки дорожнього руху допустив уперше, брав участь у наданні допомоги потерпілим. Крім того, на думку адвоката, суд не повинен був ураховувати вказані ним обставини як такі, що обтяжують покарання.

Дайте оцінку рішенням суду і доводам апеляції.

3. Протягом двох днів, перебуваючи у стані сп'яніння, Петренко вчинив злочини, передбачені ч. 3 ст. 296, ч. 4 ст. 296 КК, щодо своєї дружини та її родичів (усього у справі п'ять потерпілих, серед них одна малолітня дитина). Призначаючи покарання за ці злочини, суд врахував такі обставини, як сумлінне ставлення Петренка до праці, наявність на утриманні тяжко хворої дитини, а також поведінку його дружини, яка, на думку суду, сприяла виникненню ненормальних відносин у сім'ї. Розцінив-

ши вказані обставини як пом'якшуючі та врахувавши особу Петренка, суд призначив йому більш м'яке покарання, ніж передбачено законом: за ч. 3 ст. 296 КК — 1 рік 6 місяців виправних робіт з відрахуванням із заробітку засудженого 20% ; за ч. 4 ст. 296 КК — 2 роки виправних робіт з відрахуванням із заробітку засудженого 20%. Остаточне покарання за сукупністю злочинів: 2 роки виправних робіт з відрахуванням із заробітку засудженого 20%.

Варіант. З урахуванням наведених у вирокі обставин Петренко був засуджений за ч. 3 ст. 296 КК до 1 року 6 місяців позбавлення волі, за ч. 4 ст. 296 КК — до 2 років 6 місяців позбавлення волі, а за сукупністю злочинів — до 3 років позбавлення волі.

Дайте оцінку рішенням суду.

4. Працівник міліції Швець під час сварки з дружиною заподіяв їй умисне тяжке тілесне ушкодження, а сусідці Огневій, яка намагалася сховати дружину у своїй квартирі, — умисне легке тілесне ушкодження, що спричинило короткочасний розлад здоров'я. За ч. 1 ст. 121 КК його засуджено до 5 років 6 місяців позбавлення волі, за ч. 2 ст. 125 КК — до 2 років обмеження волі.

Остаточне покарання: позбавлення волі на строк 7 років з позбавленням Швеця спеціального звання — капітан міліції.

Дайте оцінку рішенням суду.

5. Гордієнка визнано винним у вчиненні трьох злочинів і засуджено: за ч. 1 ст. 185 КК — до штрафу у розмірі 50 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян; за ч. 2 ст. 186 КК — до 5 років позбавлення волі; за ч. 2 ст. 187 КК — до 10 років позбавлення волі з конфіскацією всього майна, яке є його власністю.

Який порядок призначення остаточного покарання за сукупністю трьох і більше злочинів? В яких межах може бути призначене остаточне покарання Гордієнку?

6. Мироненка було засуджено за ч. 2 ст. 187 КК до 10 років позбавлення волі з конфіскацією всього майна, яке є його власністю. Відбуваючи покарання, він через 3 роки заподіяв іншому засудженому Славському умисне тяжке тілесне ушкодження способом, що мав характер особливого мучення. За ч. 2 ст. 121 КК його засуджено до 10 років позбавлення волі. До цього покарання суд повністю приєднав невідбуту частину покарання за попереднім вирокі і визначив остаточне покарання — 17 років позбавлення волі.

Варіант. Попереднім вирокі Мироненко був засуджений до 10 років позбавлення волі з конфіскацією всього майна, яке є його власністю, за ч. 3 ст. 187 КК. Чи правильно суд призначив Мироненку остаточне покарання?

7. Гавриша засуджено за умисне вбивство за обтяжуючих обставин до довічного позбавлення волі. Це покарання в порядку помилування замінено йому на 25 років позбавлення волі. Відбуваючи покарання, Гавриш через 2 роки на ґрунті особистих неприязних стосунків заподіяв іншому засудженому Павлову умисне тяжке тілесне ушкодження. За цей злочин його засуджено до 6 років позбавлення волі.

Варіант. Гавриш заподіяв Павлову умисне тяжке тілесне ушкодження під час відбування покарання у виді довічного позбавлення волі.

Яким чином можна визначити остаточне покарання Гавришу?

Тема: Звільнення від покарання та його відбування

1. Гунько, припиняючи спробу Камова і Міщенка незаконно заволодіти його автомобілем, пострілами з мисливської рушниці заподіяв обом тяжкі тілесні ушкодження. Була порушена кримінальна справа за ст. 124 КК. На досудовому слідстві і під час судового розгляду Гунько давав правдиві показання стосовно фактичної сторони скоєного ним, але вини своєї не визнавав і у вчиненому не розкаювався. Заперечував він і проти звільнення від кримінальної відповідальності з будь-яких підстав, вважаючи, що діяв в межах необхідної оборони. Матеріалами справи встановлено, що Гунько позитивно характеризується за місцем роботи та проживання, понад 15 років утримує хвору дружину, допомагає старим батькам.

Чи може Гунько у випадку його засудження за ст. 124 КК бути звільнений від покарання на підставі ч. 4 ст. 74 КК?

2. Через 4 роки 6 місяців після вчинення Беровою привласнення чужого майна проти неї була порушена кримінальна справа за ч. 4 ст. 191 КК. Ще через 3 місяці справу було передано до суду. У ході судового слідства не знайшли підтвердження два епізоди вчиненого Беровою привласнення, у зв'язку з чим її дії кваліфіковані судом за ч. 1 ст. 191 КК. Обвинувальний вирок суд постановив через 3 місяці 12 днів після початку розгляду справи.

Яке рішення щодо покарання Берової мав прийняти суд, постановляючи обвинувальний вирок?

3. Пилипенка засуджено місцевим судом за необережне тяжке тілесне ушкодження до обмеження волі на строк 2 роки із звільненням від відбування покарання з випробуванням. Ухвалою апеляційного суду вирок змінено. Із застосуванням ст. 69 КК Пилипенку призначене покарання у виді штрафу.

Чи відповідає вимогам закону таке рішення апеляційного суду?

4. Місцевим судом Худієва засуджено за ч. 5 ст. 27, ч. 4 ст. 190 КК за пособництво в шахрайстві, вчиненому в особливо великих розмірах. Йому призначено покарання у виді позбавлення волі на строк 5 років з конфіскацією всього майна, яке є його власністю. Розглянувши справу за апеляцією засудженого, апеляційний суд встановив, що Худієв уперше вчинив злочин, виконував у ньому як співучасник не основну роль, є інвалідом II групи, у вчиненому щиро покався. Такі обставини, на думку апеляційного суду, свідчать про можливість виправлення засудженого без відбування покарання. На підставі цього апеляційний суд вирок місцевого суду змінив, застосувавши щодо Худієва на підставі ст. 75 КК звільнення від відбування покарання з випробуванням.

Дайте оцінку рішення апеляційного суду.

5. Шофер Ласковець допустив грубе порушення правил безпеки дорожнього руху. Перебуваючи у нетверезому стані та рухаючись по лівому боці дороги зі швидкістю, яка набагато перевищувала дозволену, він збив Білика, котрий від завданих йому численних травм помер на місці події.

За ч. 2 ст. 286 КК Ласковця засуджено до позбавлення волі на строк 4 роки із звільненням від відбування покарання з випробуванням та заборонено керувати транспортними засобами протягом 2 років. Застосування ст. 75 КК суд обґрунтував тим, що Ласковець раніше не був судимий, дії його не мали злісного характеру, а потерпілий переходив дорогу, не переконавшись у безпечності руху.

Дайте оцінку рішення суду.

6. Гаркавенка було засуджено за ч. 1 ст. 185 КК до позбавлення волі на строк 2 роки зі звільненням від відбування покарання з випробуванням. У період іспитового строку стало відомо, що він до постановлення вироку вчинив ще дві крадіжки з проникненням у житло. Розглянувши справу, суд засудив Гаркавенка за ці крадіжки за ч. 3 ст. 185 КК до позбавлення волі на строк 5 років.

Яким чином слід вирішувати питання про остаточне покарання Гаркавенка?

7. Колесникова, мати 5-річної дитини, вчинила привласнення чужого майна в особливо великих розмірах і була засуджена за ч. 5 ст. 191 КК із застосуванням ч. 1 ст. 69 КК до позбавлення волі на строк 5 років з позбавленням права обіймати посади, пов'язані з безпосереднім обслуговуванням товарно-матеріальних цінностей, на строк 3 роки та з конфіскацією всього майна, яке є її власністю.

Варіант. Колесникова була засуджена за ч. 4 ст. 191 КК до позбавлення волі на строк 5 років, за ч. 3 ст. 358 КК до обмеження волі на

строк 2 роки, а за сукупністю вчинених злочинів — до позбавлення волі на строк 5 років 6 місяців.

Чи може бути Колесникова звільнена від відбування покарання з випробуванням на підставі ст. 79 КК?

8. Сисоєв був засуджений за ст. 116 КК до обмеження волі на строк 5 років. Через 1 рік після початку відбування покарання він захворів на психічну хворобу, що позбавляла його можливості усвідомлювати свої дії. У зв'язку з цим до Сисоєва були застосовані примусові заходи медичного характеру у вигляді госпіталізації до психіатричного закладу з посиленням наглядом. Через 2 роки Сисоєв одужав.

Варіант. Сисоєв був засуджений за ст. 116 КК до позбавлення волі на строк 3 роки.

Яке рішення щодо Сисоєва має прийняти суд після його одужання?

9. Відмовивши в умовно-достроковому звільненні від відбування покарання Гуденку, засудженому за ч. 2 ст. 121 КК за умисне тяжке тілесне ушкодження, що спричинило смерть потерпілого, до позбавлення волі на строк 7 років, суд у постанові зазначив, що той вчинив умисний тяжкий злочин, а строк, який він відбув, не є достатнім для його виправлення. З матеріалів справи видно, що Гуденко відбув 4 роки 9 місяців, має позитивні характеристики, до роботи ставиться сумлінно, є членом гуртка художньої самодіяльності.

Чи правильно вирішив цю справу суд?

10. Харламов був засуджений за ч. 3 ст. 286 КК до основного покарання у виді позбавлення волі на строк 10 років. Відбуваючи це покарання, він став на шлях виправлення, і через 5 років 2 місяці невідбута частина позбавлення волі була замінена йому обмеженням волі на строк 5 років.

Чи дотримані в цьому випадку правила заміни невідбутої частини покарання більш м'яким? Який строк обмеження волі має відбутися Харламов, щоб бути умовно-достроково звільненим і від цього покарання?

Варіант. Відбувши 1 рік обмеження волі, Харламов вчинив умисне вбивство і був засуджений за ч. 1 ст. 115 КК до позбавлення волі на строк 13 років 6 місяців.

Яке максимальне покарання може бути призначене Харламову за сукупністю вироків?

11. Прядко була засуджена за ч. 2 ст. 119 КК до позбавлення волі на строк 7 років. Через 2 роки після початку відбування покарання вона завагітніла і через 6 місяців після цього була звільнена від відбування покарання на підставі ст. 83 КК. Народивши дитину, Прядко разом з

батьками забезпечувала належні умови для її виховання, однак через рік дитина померла.

Яке рішення може прийняти суд щодо Прядко після смерті дитини? Якщо суд замінить невідбуту частину позбавлення волі обмеженням волі, чи може він зарахувати у строк відбування обмеження волі час, протягом якого Прядко не відбувала покарання?

Варіант 1. Через рік після народження дитини Прядко передала її до дитячого будинку, у зв'язку з чим контролюючий орган вніс подання до суду про направлення Прядко для відбування покарання, призначеного за вироком.

Який строк позбавлення волі має відбувати Прядко, якщо суд прийме таке рішення?

Варіант 2. Через рік після народження дитини Прядко вчинила розбещення неповнолітньої і була засуджена за ч. 1 ст. 156 КК до обмеження волі на строк 3 роки.

Яке максимальне покарання може бути призначене Прядко за сукупністю вироків?

Тема: Судимість

1. Проти Прокіпця було порушено кримінальну справу за ч. 5 ст. 27, ч. 3 ст. 191 КК і щодо нього був обраний запобіжний захід у виді тримання під вартою. Досудове слідство і судовий розгляд тривали понад рік, але пособництво з боку Прокіпця у привласненні чужого майна, вчиненого за попередньою змовою групою осіб, так і не було доведене. У результаті суд засудив його за ч. 2 ст. 367 КК із застосуванням ст. 69 КК до штрафу у розмірі 50 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і на підставі ч. 5 ст. 72 КК повністю звільнив від відбування покарання.

Чи буде Прокіпець визнаватися таким, що має судимість, після набрання вироком законної сили?

2. Лукаш був засуджений за ч. 1 ст. 286 КК до обмеження волі на строк 3 роки з позбавленням права керувати транспортними засобами на строк 3 роки зі звільненням від відбування покарання з випробуванням. За вироком суду йому був встановлений іспитовий строк тривалістю 2 роки. По його закінченні Лукаш був остаточно звільнений від відбування покарання на підставі ч. 1 ст. 78 КК.

Варіант. У період іспитового строку Лукаш був направлений для відбування покарання, призначеного вироком, на підставі ч. 2 ст. 78 КК.

З якого моменту Лукаш буде визнаватися таким, що не має судимості?

3. Бровченко був засуджений за ч. 1 ст. 367 КК до штрафу в розмірі 100 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян із позбавленням права обіймати певні посади на строк 2 роки і сплатив штраф через 4 місяці після набрання вироком законної сили.

Варіант. Бровченко був засуджений за ч. 1 ст. 367 КК до виправних робіт на строк 2 роки з позбавленням права обіймати певні посади на строк 3 роки і відбув основне покарання повністю.

Який термін має пройти після набрання вироком законної сили для того, щоб судимість у Бровченка вважалася погашеною?

4. Когут був засуджений за ч. 1 ст. 383 КК до позбавлення волі на строк 2 роки, за ч. 1 ст. 398 КК - до обмеження волі на строк 3 роки і за сукупністю вчинених злочинів — до позбавлення волі на строк 2 роки 6 місяців.

Варіант. Когут був засуджений за ч. 1 ст. 383 КК до обмеження волі на строк 3 роки, за ч. 1 ст. 398 КК — до позбавлення волі на строк 2 роки і за сукупністю вчинених злочинів — до позбавлення волі на строк 2 роки 6 місяців.

Через який строк після відбуття покарання Когут буде визнаватися таким, що не має судимості?

5. Дігтярьов був засуджений за ч. 2 ст. 286 КК до позбавлення волі на строк 5 років з позбавленням права керувати транспортними засобами на строк 2 роки. Через 2 роки 8 місяців після початку відбування покарання він був умовно-достроково звільнений від відбування основного покарання і частково — на 1 рік - від відбування додаткового покарання.

Який термін повинен пройти після умовно-дострокового звільнення від відбування покарання Дігтярьова, щоб він визнавався таким, що не має судимості?

6. Кравець був засуджений за ч. 3 ст. 286 КК до позбавлення волі на строк 9 років з позбавленням права керувати транспортними засобами на строк 3 роки. Через 4 роки 7 місяців після початку відбування основного покарання невідбута його частина на підставі ст. 82 КК була йому замінена обмеженням волі на строк 4 роки 5 місяців.

Варіант 1. Через 3 роки 7 місяців після початку відбування обмеження волі Кравець був умовно-достроково звільнений від відбування цього покарання на підставі ч. 5 ст. 82 КК.

Варіант 2. Через 4 роки 7 місяців після початку відбування основного покарання невідбута його частина була замінена Кравцю виправними роботами на строк 2 роки.

Який термін повинен пройти після заміни невідбутої частини покарання більш м'яким, щоб Кравець визнавався таким, що не має судимості?

7. Проаналізуйте склад злочину, передбаченого ст. 187 КК.

Тема: Примусові заходи медичного характеру та примусове лікування

1. За незакінчений замах на умисне вбивство щодо Муленка була порушена кримінальна справа за ч. 3 ст. 15, ч. 1 ст. 115 КК. Під час судового розгляду цієї справи в нього розвинувся реактивний психоз. Згідно з висновком стаціонарної судово-психіатричної експертизи Муленко потребував застосування примусових заходів медичного характеру. У зв'язку з цим суд звільнив його від кримінальної відповідальності і застосував до нього примусовий захід медичного характеру у виді госпіталізації до психіатричного закладу з посиленням наглядом.

Чи правильно суд вирішив справу Муленка?

2. В ухвалі суду в справі Тошина зазначено: «Вина Тошина у вчиненні умисного вбивства способом, небезпечним для життя багатьох осіб, і хуліганства повністю підтверджена, але у зв'язку з тим, що він вчинив ці дії у стані неосудності, кримінальна справа відносно нього підлягає закриттю, а сам Тошин — госпіталізації до психіатричного закладу із суворим наглядом». Дайте оцінку наведеному витягу з ухвали суду?

3. За умисне заподіяння тяжкого тілесного ушкодження при перевищенні меж необхідної оборони щодо Титарєва була порушена кримінальна справа за ст. 124 КК. На стадії досудового слідства судово-психіатрична експертиза встановила, що він страждає на шизофренію в параноїдальній формі, а тому щодо вчиненого ним суспільно небезпечного діяння є неосудним. У зв'язку з надмірною агресивністю й озлобленістю хворого комісія лікарів-психіатрів визнала, що стосовно Титарєва необхідно застосувати примусовий захід медичного характеру у виді госпіталізації до психіатричного закладу з суворим наглядом.

Варіант. Під час розгляду справи в суді було встановлено, що Титарєв заподіяв тяжке тілесне ушкодження, перебуваючи в стані необхідної оборони і не перевищивши її меж. Як має вирішити справу суд?

4. За ч. 2 ст. 17, ст. 94 КК 1960 р. Локтева за замах на умисне вбивство засуджено до позбавлення волі на строк 8 років із застосуванням на підставі ч. 2 ст. 14 КК 1960 р. примусового лікування від алкоголізму. Через півроку після початку відбування покарання набрав чинності КК

2001 р. У зв'язку з цим Локтев, не заперечуючи того, що він є хронічним алкоголіком, звернувся до суду з проханням скасувати примусове лікування від алкоголізму, оскільки ця хвороба не становить небезпеку для здоров'я інших осіб. Яке рішення щодо заяви Локтева має прийняти суд?

5. За зараження неповнолітнього венеричною хворобою Шутову було засуджено за ч. 2 ст. 133 КК до обмеження волі на строк 4 роки. Крім того, до неї на підставі ч. 1 ст. 96 КК було застосоване судом примусове лікування від гонореї. В апеляції Шутова просила апеляційний суд не застосовувати до неї примусове лікування або принаймні точно визначити його строк. Чи може задовольнити апеляційний суд прохання Шутової?

Тема: Особливості кримінальної відповідальності та покарання неповнолітніх

1. 16-річний Дубенко вночі проник до гаража Свиридова і заволодів його автомобілем. Дубенко мав намір доїхати до Полтави і там покинути автомобіль. При виїзді з Києва Дубенко не впорався з керуванням, виїхав на смугу зустрічного руху і зіткнувся з автомобілем «Вольво». У результаті зіткнення водій «Вольво» Шпак одержав середньої тяжкості тілесне ушкодження.

Варіант 1. На момент вчинення вказаних вище дій Дубенку було 15 років, а вартість вилученого автомобіля у двісті п'ятдесят разів перевищувала неоподатковуваний мінімум доходів громадян.

Варіант 2. Дубенко здійснив незаконне заволодіння автомобілем Свиридова, який стояв біля під'їзду будинку, і в цій частині його дії були обґрунтовано кваліфіковані за ч. 1 ст. 289 КК.

Ознайомтеся зі статтями 289 та 286 КК.

Які види покарань можуть бути призначені Дубенку за вчинений ним злочин (кожний із вчинених ним злочинів) без застосування ст. 69 КК? Яке може бути остаточне покарання у випадку засудження Дубенка за сукупністю злочинів (визначити його вид (види) та межі за найбільш сприятливим та найбільш несприятливим для Дубенка варіантами)?

2. 17-річний Брикін, який ніде не вчився і не працював, а також не мав самостійного доходу, власних коштів та іншого майна, на яке може бути звернене стягнення, вчинив злочини, передбачені ч. 1 ст. 190; ч. 2 ст. 185; ч. 3 ст. 289 КК.

Які види покарань можуть бути призначені Брикіну за кожний із вчинених ним злочинів без застосування ст. 69 КК? В яких межах йому може бути призначене остаточне покарання за сукупністю злочинів?

3. 16-річна Ліснянська визнана судом винною у вчиненні злочинів, передбачених ч. 2 ст. 300; ч. 2 ст. 301; ч. 1 ст. 303 КК. На момент засудження вона ніде не вчилась і не працювала, а також не мала власних коштів та іншого майна, на яке може бути звернене стягнення (крім вилучених під час її затримання відеокaset).

Які види покарань можуть бути призначені Ліснянській за кожний із вчинених нею злочинів? Чи підлягають конфіскації вилучені в неї відеокasetи? В яких межах може бути призначене остаточне покарання Ліснянській за сукупністю злочинів?

4. 16-річний Скляр був засуджений за п. 7 ч. 2 ст. 115 КК до позбавлення волі на строк 12 років. Через рік після початку відбування покарання він у виховній колонії на ґрунті особистих неприязних стосунків здійснив умисне вбивство двох інших засуджених. За цей злочин його було засуджено за п.п. 1, 13 ч. 2 ст. 115 КК до позбавлення волі на строк 15 років.

Варіант 1. У виховній колонії Скляр заподіяв двом іншим засудженим умисні тяжкі тілесні ушкодження і був засуджений за ч. 1 ст. 121 КК до позбавлення волі на строк 7 років.

Варіант 2. Скляр заподіяв двом іншим засудженим умисні тяжкі тілесні ушкодження через 3 роки після початку відбування покарання і був засуджений за ч. 1 ст. 121 КК до позбавлення волі на строк 8 років.

В яких межах може бути призначене остаточне покарання Скляру за сукупністю вироків?

5. 16-річний Коробко, зайшовши до шкільної їдальні, побачив, що касир відійшла від каси, розмовляє з іншою працівницею їдальні, а каса відкрита. Скориставшись цим, він у присутності інших учнів взяв з каси три купюри по 20 грн. і вийшов з їдальні. Один з учнів сказав про це касиру, і Коробко затримали. Було порушено кримінальну справу за ч. 1 ст. 186 КК. На досудовому слідстві та під час судового засідання Коробко давав правдиві показання, щиро покався в учиненому, на заняттях у школі і вдома поведив себе належним чином.

Варіант. Коли Коробко брав гроші з каси, один з учнів порадив йому цього не робити. У відповідь Коробко пригрозив його побити, якщо той заважатиме чи розповість про вчинене.

Ознайомтеся зі ст. 186 КК.

Чи може бути Коробко звільнений від покарання із застосуванням примусових заходів виховного характеру?

6. 17-річний Орисько був засуджений за ч. 1 ст. 152 КК до позбавлення волі на строк 3 роки, за ч. 2 ст. 153 КК — до позбавлення волі

на строк 5 років, а за сукупністю злочинів — до позбавлення волі на строк 7 років.

Через який строк він може бути умовно-достроково звільнений від відбування покарання, якщо доведе своє виправлення?

7. Проаналізуйте склад злочину, передбаченого ст. 225 КК.

ОСОБЛИВА ЧАСТИНА

Тема: Злочини проти основ національної безпеки України

1. Пілот військового літака-винищувача (нової конструкції) Ром прийшов на аеродром, заволодів «своїм» літаком і здійснив переліт до іншої держави; просив там політичного притулку та громадянства.

Як слід кваліфікувати дії Рома?

2. Науковий співробітник одного з інститутів Марущак за винагороду надав можливість стажистові з-за кордону сфотографувати документи, що містили державну таємницю. На слідстві з'ясувалося, що стажист був агентом іноземних розвідувальних органів.

Як слід кваліфікувати дії Марущака?

3. Козачков та Кириченко з власної ініціативи встановили зв'язки з іноземною розвідкою і в подальшому підтримували конспіративний зв'язок зі співробітниками цієї розвідки на території України. Вони займалися збиранням відомостей, що становлять державну таємницю, намагалися передати їх іноземній розвідці. При цьому Кириченко у своєму письмовому зверненні до керівництва розвідки дав конкретні пропозиції щодо ведення диверсійної роботи в Україні.

Як слід кваліфікувати їх дії?

4. За державну зраду Кліма Варадіна було засуджено до позбавлення волі строком на 15 років. Розслідування у справі вів слідчий Толков. Брат Варадіна, Микола, вирішив помститися тому. За 1800 доларів він підмовив односельця Рахова вбити Толкова. Знаючи, з яких мотивів діяв М. Варадін, останній убив Толкова.

Чи можуть бути Варадін Микола і Рахов притягнуті до відповідальності за посягання на життя державного діяча?

5. Лобо, член української місії при ООН, встановив зв'язки зі співробітником іноземної розвідки Джоном Факіром і передавав йому відомості про характер діяльності дипломатів, про шифрувальників та про самі шифри. Під час перебування в Україні Лобо добував відомості про хвороби рису, пшениці, кукурудзи і передавав їх Факіру.

Дайте оцінку діям Лобо?

6. За ініціативою Борсука та Лучника було створено групу осіб, яка виготовила листівки, що містили заклики до насильницьких дій щодо татар, які мешкають на території України. Під час одного з мітингів тисячний натовп, вийшовши з-під контролю представників влади, вчинив

збройний опір, підпалив державну установу. При цьому загинули троє громадян. У погромах брали участь Борсук і Лучник, а також Фікін і Зорка. Як слід кваліфікувати дії учасників події?

7. Проаналізуйте склад злочину, передбаченого ст. 113 КК.

Тема: Злочини проти життя та здоров'я особи

1. Ревнуючи дружину, Корнієнко вирішив з нею розправитись. У себе на квартирі він облив її окропом, що спричинило опіки I— II ступеня, після чого завдав численних ударів гайковим ключем по голові. Від крику потерпілої прокинулись діти. Коли 15-річний Олег намагався умовити батька, той завдав йому кілька ударів тим самим ключем по голові, заподіявши поранення, від яких Олег помер у лікарні. Не бажаючи мати свідка, Корнієнко ключем завдав також кілька ударів по голові Миколі, спричинивши тяжкі тілесні ушкодження, небезпечні для життя в момент заподіяння. Побачивши, що дружина ворухнулася, Корнієнко завдав їй ще три удари гайковим ключем. Потерпілій були спричинені середньої тяжкості тілесні ушкодження. Вважаючи всіх трьох убитими, Корнієнко викликав швидку допомогу, порізавши собі вену і симулюючи психічне захворювання.

Як слід кваліфікувати дії Корнієнка?

2. Оленюк мав відомості, що у Верченко, яка проживає одна, є багато грошей, що їх вона виграла в лотерею. Він запропонував Іванчуку обікрати Верченко. Вночі вони через вікно проникли до її хати і почали шукати гроші. Коли Верченко прокинулася і закричала, Оленюк двома ударами ножа в шию і груди вбив її. У приміщенні злочинці знайшли лише 580 грн., які й забрали.

Як слід кваліфікувати дії учасників події?

3. Кримський з метою заволодіння автомашиною ГАЗ-24 «Волга», що належала львівській геологорозвідувальній експедиції, вчинив напад на водія цієї машини Титла, в процесі якого мисливським ножом (він постійно носив його з собою, хоч і не був мисливцем) завдав сім ударів у шию і спину. Від одержаних ушкоджень Титло через кілька днів помер. Підробивши дорожнього листа, Кримський намагався перегнати автомашину в іншу область, але був затриманий.

Як слід кваліфікувати дії Кримського?

4. У сім'ї Руденка на ґрунті пияцтва глави сім'ї часто виникали сварки. Він ображав дружину, бив її. Під час чергової сварки Руденко завдав потерпілій удар ногою в живіт, що потягло переривання вагітності, про яку

він знав. Перебуваючи у стані сп'яніння, невдовзі він знову вчинив з дружиною сварку і завдав їй кілька ударів по обличчю і в груди. Потерпіла заявила, що піде зі скаргою до дільничного уповноваженого, взяла на руки малолітню дочку Галю і вийшла на подвір'я. Руденко схопив мисливську рушницю, прицілився в голову дружини і вистрілив. Пострілом було вбито Галю, а її мати одержала легке дробове поранення лівої кисті. Тримавши на руках убиту дочку, потерпіла крикнула «Що ти наробив?» і вибігла на вулицю. Руденко наздогнав її і вбив пострілом у голову. Коли на постріл прийшла сусідка Євтушенко і побачила два трупи, Руденко, намагаючись позбавитися свідка, вистрілив і в неї, спричинивши численні поранення шиї та обличчя, а сам утік. Євтушенко було заподіяно тяжкі тілесні ушкодження.

Як слід кваліфікувати дії Руденка?

5. Чабан сільськогосподарського кооперативу Максимов самовільно залишив роботу і, взявши без дозволу коня, в особистих справах поїхав до сусіднього села. Лише наступного дня він з'явився на роботу, причому був у стані сп'яніння. У зв'язку з останньою обставиною бригадир сільськогосподарського кооперативу Семенов відсторонив Максимова від роботи. Взявши вдома мисливську рушницю 16-го калібру і зарядивши її патроном з крупним дробом, Максимов повернувся на ферму і з відстані 2 м вистрілив у Семенова. Від одержаного проникаючого поранення черевної порожнини Семенов через кілька годин помер у лікарні.

У момент пострілу Семенов розмовляв у тамбурі ферми з Матушкіним, що стояв з ним поруч. Всередині приміщення знаходились інші люди.

Як слід кваліфікувати дії Максимова?

6. Увечері Давидов зайшов на садову ділянку Шароніна і почав збирати в кошик полуниці. Шаронін його прогнав, завдавши кілька ударів. Щоб помститися, п'яний Давидов уночі підійшов до садового будиночка Шароніна і, переконавшись, що той спить, облив бензином двері й підпалив. Пожежею було знищено садовий будиночок з усім наявним у ньому майном. Шаронін одержав сильні опіки, зумів вибратися з палаючого будиночка, але невдовзі помер у лікарні. Давидов пояснив, що хотів «підсмажити» Шароніна. Як слід кваліфікувати дії Давидова?

7. На вулиці Акілін розмовляв з Гмизіним. До них підійшов п'яний Положієнко і без будь-якого приводу завдав два удари в обличчя Акіліну. Той відштовхнув його від себе і покликав свого знайомого Олійника. Положієнко забіг додому, схопив мисливську рушницю, заряджену дробом, і вистрілив в Акіліна. Однак заряд дробу попав у живіт Олійнику,

заподіявши тяжке тілесне ушкодження. Життя його вдалося врятувати завдяки своєчасному хірургічному втручанню. Як слід кваліфікувати дії Положієнко?

8. У приміщенні диспетчерської гаража між Поповим і Щипіним у присутності Кибаліна виникла сварка, під час якої вони ображали один одного. Коли Щипін ударив Попова кулаком, той металевою болванкою (7 кг) завдав Щипіну удар по голові. Удар прийшовся дотично, але потерпілий знепритомнів і впав на підлогу. Бажаючи приховати сліди злочину, Попов підбіг до лавки, з якої вставав Кибалін, і двічі ударив його по голові, спричинивши перелом склепіння та основи черепа, внаслідок чого потерпілий помер на місці.

Дайте кримінально-правову оцінку діям учасників події.

9. Між подружжям Тирникових склалися неприязні стосунки. Тирникова після чергової сварки вирішила вбити чоловіка. Для виконання задуманого вона залучила Шальнева, пообіцявши йому заплатити 9 тис. грн. Прийшовши додому з Шальневим пізно ввечері, Тирникова пригостила його вином і дала йому сокиру. Нею Шальнев убив Тирникова, який спав.

Дайте кримінально-правову оцінку діям учасників події.

10. Подружжя Сулименки двічі розлучались, але потім знову реєстрували шлюб. Між ними часто відбувалися сварки: він дорікав їй за подружню невірність, а вона йому — за пияцтво. Часто Сулименко бив дружину, завдаючи легких тілесних ушкоджень та погрожуючи вбивством. Коли в черговий раз виникла сварка, дружина кілька разів назвала чоловіка «аліком». Той ударив її кулаком у груди. Падаючи, дружина головою вдарилась об мармурове підвіконня. Сулименко заніс її у ванну під душ. Зрозумівши, що дружина мертва, він розчленував її труп, частини якого притопив у річці. Потерпіла померла від крововиливу в мозок.

Як слід кваліфікувати дії Сулименка?

11. Під час пиятики, що відбувалася на території дитячого садка, між Демидовим і Афанасьєвим виникла сварка. Демидов ударив Афанасьєва, а той ударом у груди збив Демидова з ніг. Назаренко, бажаючи допомогти Афанасьєву й одночасно помститись Демидову за те, що той ображав його сестру, з ножем кинувся на Демидова. Коли останній піднявся з землі, Назаренко ножем завдав йому два удари у груди, два в лопатку і один у плече, чим спричинив, зокрема, поранення серцевої сумки, наскрізне поранення серця, правої легені. Назаренко з місця злочину втік, а життя Демидова було врятоване своєчасно проведеною операцією. Дайте кримінально-правову оцінку діям учасників події.

12. Долганов оточив грядку з цибулею оголеним дротом і підключив його до електромережі напругою 220 вольт. Підліток Сергеев підійшов до дроту, торкнувся його рукою і був смертельно травмований електрострумом. Долганов працював механіком електростанції, вчився на курсах підвищення кваліфікації. Як слід кваліфікувати дії Долганова?

13.Роєнко на ґрунті особистих неприязних стосунків з Налимчуком непристойно висловлювалася на його адресу, вдарила та подряпала йому обличчя. У відповідь Налимчук кілька разів ударив Роєнко каменем по голові. Одна із ран виявилася смертельною. Очевидці засвідчили, що Налимчука трясло, він плакав. Цьому сприяла його емоційно-вольова нестійкість, пов'язана з черепно-мозковою травмою.

Як слід кваліфікувати дії Роєнко?

14.Пізно ввечері Кучеренко разом із дружиною знаходився в будці для охорони магазину в селі. Біля магазину зупинилась автомашина ГАЗ-51. Це Бірюков на прохання п'яного Ляховенка відвіз його до провулка біля магазину. Ляховенко сказав Бірюкову, що дійде додому сам. Бірюков поїхав, а Ляховенко зупинився на узбіччі дороги навпроти магазину. Побачивши автомашину і людину, яка з неї вийшла, Кучеренко кілька разів окликнув її. Ніхто не відповідав. Кучеренко зробив попереджувальний постріл. П'яний Ляховенко, тримаючи праву руку в кишені, мовчки наближався до магазину. Кучеренко вистрілив з близької відстані. Від одержаних поранень дробом у голову й груди та сильного внутрішнього крововиливу Ляховенко помер. Незадовго до події завідувача магазином попередила, що у неї вкрали ключі від магазину і складу й просила сторожів бути особливо пильними.

Як слід кваліфікувати дії Кучеренка??

15.У двір до Гудима зайшов сусіда Деушев, який був напідпитку. Жартуючи, Деушев потягнув Гудима за сорочку. Намагаючись звільнитися, Гудима вдарив його ногою в капці. Удар прийшовся в живіт. Побачивши, що Деушеву зле, Гудима відвів його додому. Від розриву печінки і внутрішнього крововиливу Деушев невдовзі помер. За показаннями свідків встановлено, що стосунки між Деушевим і Гудимою були добрими. З висновку судово-медичної експертизи видно, що Деушев страждав на гостру дистрофію печінки — хворобу, що знижує стійкість до різних чинників впливу, в тому числі й до ударів. Гудим про це захворювання не знав.

Дайте оцінку діям Гудими.

16.П'яний Бебко образив незнайомого йому Губаря. Той намагався з'ясувати, за що, але Бебко вдарив його долонею в обличчя. У відповідь

Губар ударив Бебка один раз рукою в обличчя. Бебко упав на бетонні сходинки, потім, покотившись, упав з висоти 75 см на асфальт і вдарився головою. Від одержаної травми Бебко через три дні помер.

Дайте оцінку діям Губаря.

17. Давидов систематично знущався над своєю дружиною, неодноразово погрожував вбивством. Перебуваючи у стані сп'яніння, він у черговий раз почав її бити і, погрожуючи скинути з балкона, вимагав, щоб вона сама стрибнула з нього. Коли він заявив, що візьме ножа, дружина не витримала напруження і стрибнула з балкона другого поверху, наслідком чого були тяжкі тілесні ушкодження. Потерпіла показала, що, стрибаючи з балкона, хотіла покінчити життя самогубством.

Дайте оцінку діям Давидова.

18. Хоменко п'яним часто влаштовував вдома сварки, бив дружину, виганяв з немовлям із дому. Під час чергової сварки він погрожував дружині розправою, з малокаліберної гвинтівки цілився їй у голову, спускав курок. Дружина розповіла, що вона дуже перелякалась і просила не вбивати її. Хоменко ж пояснив, що він патрона у гвинтівку не закладав, а лише відкривав-закривав затвор, цілився і спускав курок, щоб налякати дружину.

Дайте оцінку діям Хоменка.

19. Коли Ісаєнко познайомилася з Дмитруком, він розповів їй, що був одружений, але дружина його залишила, що це було для нього трагедією, що почав він повертатися до життя лише тепер, зустрівши її. Через певний час вони домовились одружитися. Він ходив до неї додому, обідав за сімейним столом, інколи залишався ночувати. Невдовзі Ісаєнко завагітніла. Перед самим весіллям Дмитрук зник, взявши на роботі відпустку. До Ісаєнко прийшла жінка з маленькою дівчинкою і почала соромити її за те, що та всіма правдами й неправдами відбирає у дитини батька. З'ясувалося, що не було у Дмитрука невірної дружини, що він перебував у шлюбі, мав дитину, а Ісаєнко була не першою, з ким Дмитрук «прикрашав» будні сімейного життя. Він не розраховував, що на цей раз все зайде так далеко, і дедалі глибше в'язнув у ролі нареченого, поки не «зізнався» дружині, що оплутаний «нахабною дівцею», від якої не знає як відчепитися. Коли дружина Дмитрука пішла, Ісаєнко наклала на себе руки.

Поясніть ситуацію. Хто і за що повинен нести кримінальну відповідальність?

20. Під час сварки п'яний Панченко побив свою дружину, яка мала 7-місячну вагітність, завдавши їй кілька ударів у груди та живіт. Потерпілу було доставлено до лікарні, де вона народила мертву дитину.

Варіант. У потерпілої було перервано 3-місячну вагітність, про яку Панченко не знав.

Дайте оцінку діям Панченка.

21. Прийшовши на підпитку на квартиру своєї колишньої коханки Голуб, Поркуян умовляв її поновити попередні стосунки. Голуб відповіла, що зустрічається з Шустом, а Поркуяна більше не хоче бачити. Глибоко вражений такою відповіддю, Поркуян вихопив з кишені ніж і зі словами «Не будеш ти ним милуватись!» замахнувся, щоб нанести удар в око. Оскільки Голуб встигла відхилити голову, удар прийшовся у вуха, спричинивши легке тілесне ушкодження. Поркуян пояснив, що ображений словами Голуб, «зірвався з гальм».

Дайте оцінку діям Поркуяна.

22. Донець і Вовчук зайшли до під'їзду одного з будинків, де Донець на ґрунті особистих неприязних стосунків почав бити Вовчука кулаками та руків'ям ножа, внаслідок чого заподіяв йому забиту рану голови. Боячись, що Вовчук повідомить про вчинене ним міліцію, Донець шляхом обману привів потерпілого до свого будинку, де протягом трьох днів за участю Іванова та Бурмила утримував його під замком у льосі та гаражі. Протягом цього часу вдень і вночі Донець, Іванов і Бурмило заводили потерпілого до літньої кухні і били його, завдаючи удари в різні частини тіла руками й ногами, а також молотком, стільцем, руків'ям ножа. Внаслідок багаторазового побиття Вовчук одержав тяжкі тілесні ушкодження, небезпечні для життя в момент їх заподіяння. На пропозицію Донця і за його участю з метою приховання вчинених щодо Вовчука дій, накинувши на шию потерпілому пасок від штанів та електричний провід, душили його, а потім повісили на гілці яблуні біля будинку. Внаслідок механічної асфіксії від здавлювання ший настанала смерть потерпілого.

Дайте кримінально-правову оцінку діям учасників події.

23. О 22-й годині Довготько повертався додому і проходив повз будинок, де жили його син та дружина, з якою він у той час не проживав, оскільки вона, порушуючи подружню вірність, зустрічалася з односельцем Товстухою. Почувши сварку дружини з сином, він зайшов у двір і прислухався. Розібравши, що син не пускає матір кудись іти, бо вже пізно, Довготько хотів уже піти з двору, але почув шурхіт листя. Обернувшись, побачив Товстуху з піднятим металевим прутком. Він встиг відхилитися, тому удар прийшовся йому в плече. Довготько вихопив з рук Товстухи прута і викинув його в бур'ян. Товстуха вп'явся руками в обличчя Довготька, подряпавши його. Довготько підняв дерев'яну палицю і двічі вдарив нею Товстуху в голову. Товстуха впав, а Довготько навалився на нього і покликав сина та сусідів, щоб ті побачили, кого він спіймав на

своєму подвір'ї. У Товстухи спричинився крововилив в око, внаслідок чого сталася часткова втрата зору, що призвело до стійкої втрати працездатності на 30 відсотків.

Дайте кримінально-правову оцінку діям учасників події. Чи присутні в діях Довготька ознаки необхідної оборони?

24. Коли Шухрай розмовляв на вулиці з Єчиним, до них підійшов Мигун, втрутився в розмову й розпочав сварку. Під час сварки Мигун ударив Шухрая. Той упав, а коли підвівся, Мигун збив його з ніг. Підвівшись після третього удару, Шухрай ножем ударив Мигуна у поперек, спричинивши тяжке тілесне ушкодження, внаслідок якого Мигун через шість днів помер. Шухрай пояснив, що від ударів Мигуна у нього з носа пішла кров, було боляче і соромно перед односельцями, на очах яких його били. Він «страшенно розхвилювався» й не зовсім розумів, що робить.

Дайте оцінку діям Шухрая.

25. Мирний увечері сидів у приміщенні кочегарки. Туди зайшов п'яний Тихоненко, який ображав Мирного, погрожував і замахнувся на нього. Захищаючись і не бажаючи заподіяти тілесні ушкодження Тихоненку, Мирний обхопив його руками. Обидва вони упали на цементну підлогу. Тихоненко виявився під Мирним. У Тихоненка було поламане ребро.

Дайте кримінально-правову оцінку діям учасників події.

26. Алімов, Науменко і Недвецький, які були у стані сп'яніння, затягли неповнолітню Давидчук у сад школи-інтернату і, незважаючи на опір, розіграли в карти черговість і насильно вступили з нею в статевий зв'язок. Встигли це зробити Алімов та Науменко. Недвецький тримав за руки і закривав рота. Злочин було припинено працівниками міліції. Алімов під час статевого акту заразив Давидчук гонореею. Він знав про те, що хворий. Сам він заразився під час згвалтування Семенченко два тижні тому.

Дайте кримінально-правову оцінку діям учасників події.

27. Під час медичного освідування неповнолітньої Бормотенко у неї було виявлено захворювання на сифіліс, у зв'язку з чим її помістили на лікування в шкірвендиспансер. Однак Бор-мотенко порушувала режим лікування, самовільно відлучалася з диспансеру, вживала спиртні напої. Вона вступила в статевий зв'язок з Алфімовим та Сиротенком, які теж лікувалися від сифілісу в тому самому диспансері.

Варіант. Алфімов і Сиротенко лікувалися від гонореї, якою Бормотенко заразилася від Алфімова.

Дайте оцінку діям Бормотенко..

28. Якущенко повернувся з тривалого відрядження з-за кордону. При перевірці стану здоров'я було виявлено, що він хворий на СНІД. Якущенко почав проходити курс лікування. Познайомившись з Акулінчевою, він про своє захворювання їй не сказав. Невдовзі вони одружилися. Дізнавшись від лікарів про хворобу чоловіка, Акулінчева пішла від нього. Обстеження показало, що вона не є носієм вірусу СНІД.

Дайте оцінку діям Якушенка.

29. Дідиченко, не закінчивши курси медсестер, працювала у школі прибиральницею, одночасно за гроші робила аборти у себе вдома. Встановлено, що вона двічі переривала вагітність Прокопович, вводячи в порожнину матки новокаїн за допомогою шприца і катетера. У такий самий спосіб вона зробила аборт Стадниченко, яка через якийсь час померла. Судово-гістологічним дослідженням були виявлені гнійні запальовальні процеси у стінці матки померлої, некротичні зміни і крововиливи в наднирниках, гнійний лептоменінгіт. Вхідними воротами сепсису, що став безпосередньою причиною смерті, була матка.

Дайте оцінку діям Дідиченко.

30. Лікар-гінеколог Левченко у себе вдома на прохання Табірної робила аборт. Умертвити плід в лоні матері їй не вдалося. Тоді вона на прохання Табірної умертвила новонароджену дитину.

Варіант. Левченко була лікарем-урологом.

Дайте кримінально-правову оцінку діям учасників події.

31. Кричко на закріпленій за ним легковій автомашині з пасажиром-попутником Цюрою на польовій дорозі порушив правила дорожнього руху, внаслідок чого автомашина зіткнулась з мотоциклом. Мотоцикліст загинув, а Кричко одержав травму голови. Цюра лишився неушкодженим. Оцінивши ситуацію, він не став допомагати Кричку, не повідомив про те, що сталося, ні в медпункт, ні в сільраду. Кричка знайшли лише на другий день, але врятувати його життя вже не вдалося.

Дайте оцінку діям Цюри.

32. Лазарев і Парфенов після одержання заробітної плати пиячили на березі річки. Під час сварки і бійки, яка між ними виникла, Парфенов упав. Лазарев почав бити його кулаками в обличчя і тусати ногами. Це призвело до закритої травми голови, що супроводжувалася масивним крововиливом у шлуночки і речовину головного мозку. Лазарев залишив побитого Парфенова в кущах, а сам пішов додому. Невдовзі Парфенов помер. Лазарева було віддано до суду за ч. 2 ст. 121 і ч. 3 ст. 135 КК України.

Дайте кримінально-правову оцінку діям учасників події.

33. Шудриков удень пішов на берег річки за травою для худоби. Разом з ним пішли два його малолітніх онуки і без дозволу батьків четверо дітей односельців у віці від 2,5 до 4 років. Біля річки Шудриков у пошуках свіжої трави разом з дітьми переліз за дротяну огорожу зони підвищеної небезпеки (крутий берег). Залишивши дітей на безпечній відстані від берега — за 10—11 м, він попередив, щоб вони не підходили до річки. Діти його послухались. Коли ж Шудриков, нарвавши трави, сказав дітям, що час іти додому, Химченко раптово побіг за жабою і впав у річку. Шудриков кинувся за ним у річку, але врятувати дитину не зміг. Шудрикова було віддано до суду за ч. 1 ст. 119 КК України.

Дайте оцінку рішенням суду.

34. Група досвідчених туристів — Крупник, Захарченко, Кравець та Крутикова — йшли складним маршрутом у Кримських горах. До них приєдналися новачки — мати й дочка Рибкіни. Переконавшись, що новачки не мають навичок ходіння в горах і будуть затримувати їх, туристи після ночівлі пішли не попередивши їх. На намет Рибкіних вийшов Горлач, що переховувався в горах від органів правопорядку. Він намагався згвалтувати дочку Рибкіної.

Дайте кримінально-правову оцінку діям учасників події.

35. До фельдшера станції швидкої допомоги Савлук звернувся перехожий і сповістив, що у сквері лежить громадянин, в якого через одяг просочується кров, та сказав, що, мабуть, його підрізали. Савлук не оглянула хворого, не вжила заходів до його госпіталізації, не повідомила про сигнал чергового лікаря. У хворого виявилося проникаюче поранення черевної порожнини.

Дайте оцінку діям Савлук.

36. Істраїлов, маючи 5-класну освіту, брався лікувати від неврозів, заїкання, паралічу, епілепсії та ряду інших захворювань. Усім хворим за плату в сумі від 50 до 150 грн. він приписував пити просту воду, в яку класти виписаний ним нерозбірливим почерком «рецепт».

Дайте оцінку діям Істраїлова.

37. Одержавши пропозицію від Чешка продати нирку, патологоанатом лікарні Кичук погодився на це. Кичук вилучив нирку у померлого Кащеєва і передав її Чешку, який заплатив за неї 5 тис. доларів.

Дайте кримінально-правову оцінку діям учасників події.

Тема: Злочини проти волі, честі та гідності особи.

1. Журавчук у себе в саду впіймав 7-річного Гришу Продана і побив за те, що той намагався нарвати у кошик ранніх полуниць. Дружина Журавчука запропонувала «провчити злодія» таким чином: потримати його дві доби у вогкому погребі, що й було виконано.

Варіант. Глибоко переживаючи те, що з ним трапилось, Гриша намагався втопитися в річці, але його врятували рибалки.

Дайте оцінку діям Журавчука.

2. Єсипенко і Павлов у вагоні потягу, який після повернення з рейсу стояв у тупику, вночі, погрожуючи ножом, забрали гаманець з 5 тис. грн. у Храмова, який, не маючи іншої можливості, ночував там по приїзді в чуже місто. Щоб потерпілий не міг одразу ж звернутись у міліцію, Єсипенко і Павлов зв'язали йому руки й ноги і замкнули купе. Дайте кримінально-правову оцінку діям учасників події.

3. Ув'язнені Шумов та Проскурня розробили план втечі з виправної колонії і почали його здійснювати. Вони напали на лікаря медчастини Кумилка та медсестру Карпенко, зв'язали їх, забарикадувались у приміщенні медчастини і під загрозою позбавлення життя медиків-бранців виготовленими ними саморобними фінськими ножами зажадали від адміністрації надання в їх розпорядження заправленої автомашини із запасними бензобаками. Їхні вимоги були задоволені. Після виїзду Шумова і Проскурні з колонії, коли Кумилко і Карпенко були звільнені, втікачів удалося затримати й обеззброїти.

Дайте кримінально-правову оцінку діям учасників події.

4. При розлученні подружжя Пелехатих суд вирішив залишити 4-річного сина з матір'ю. Скарги батька про передачу сина йому нічого не змінили. Тоді він під виглядом прогулянки з сином взяв його з дитячого садка і відвіз до своєї матері, де той і жив. Колишня дружина подала заяву на ім'я прокурора про притягнення Пелехатого до відповідальності за ч. 1 ст. 146 КК України.

Дайте кримінально-правову оцінку діям учасників події.

5. Бурлака на залізничному вокзалі міста зустрів братів Кошлатих — 16-річного Колю та 14-річного Васю, які вели бродячий спосіб життя. Пообіцявши дати їм заробити грошей, Бурлака привіз хлопців до себе на садибу на околиці міста. Протягом двох місяців він використовував їх для виготовлення фальсифікованих спиртних напоїв. На ніч Бурлака замикав хлопців у сараї, сковуючи їх наручниками.

Дайте оцінку діям Бурлаки.

6. За домовленістю з громадянином Македонії Райчевським громадянин України Троянівський за гроші постачав йому дівчат, у тому числі неповнолітніх, з України. Обіцяючи влаштування офіціантками, хатніми робітницями, няньками тощо, він вивозив дівчат за їх згодою в Македонію. Там Райчевський відбирав у дівчат паспорти і погрозами змушував надавати сексуальні послуги клієнтам підпільних публічних будинків. Допомогала Трояновському підшукувати дівчат для влаштування на роботу за кордоном Вдовіна.

Дайте кримінально-правову оцінку діям учасників події.

6. Марагулов, не бажаючи турбуватися про свою стару матір, яка проживала разом із ним і страждала на склероз судин головного мозку, попросив головного лікаря психоневрологічного диспансеру Головкіна госпіталізувати її, обіцяючи винагороду. Одержавши частину грошей у рахунок обіцяної винагороди, Головкін прохання Марагулова виконав. Проведене за наполяганням родичів обстеження показало, що мати Марагулова на психічні розлади не страждала.

Дайте оцінку діям Марагулова.

10. Зейкан примушувала своїх 13-річних синів-близнюків Вітю та Колю працювати на присадибних ділянках односельців у гарячий період збирання врожаю полуниць, а зароблені гроші віддавати їй.

Дайте оцінку діям Зейкан.

11. У сім'ї Сухових було дві доньки. Коли Сухов у третій раз повіз дружину до пологового будинку, то сказав, що третьої доньки йому не потрібно, погрожував «порішити всю сім'ю». Узнавши, що в неї народилась дівчинка, Сухова, побоюючись виконання чоловіком погрози, попросила свою подругу Панталюк, лікаря пологового будинку, підмінити новонароджену дівчинку на хлопчика, обіцяючи подарувати магнітофон. Панталюк прохання виконала.

Дайте кримінально-правову оцінку діям учасників події.

12. Проаналізуйте склад злочину, передбаченого ст. 116 КК.

13. Проаналізуйте склад злочину, передбаченого ст. 146 КК.

Тема: Злочини проти статевої свободи та статевої недоторканості особи

1. Самусенко познайомився з Мажевською і запросив її до себе в гості. Пізно ввечері, маючи намір вступити з нею в статевий зв'язок, Самусенко намагався підняти її з крісла. Мажевська вирвалась і вибігла в коридор. Наздогнавши її, Самусенко замкнув двері, заявивши з погрозою, що з цієї квартири так не виходять. Не бачачи виходу зі становища, Мажевська підбігла до відкритого вікна і викинулась з 8-го поверху. Від одержаних тілесних ушкоджень вона померла на місці.

Дайте оцінку діям Самусенко.

2. Заєць познайомився з односельчанкою Дунайською, вони зустрічалися. Довідавшись, що Дунайська почала зустрічатися з іншим, Заєць двічі приходив до неї додому для з'ясування стосунків, але вона не пустила його до квартири і не стала розмовляти. Заєць погрожував їй убивством, причому другий раз приходив з рушницею, яку в нього відібрали сусіди. Коли через день Дунайська поїхала до Києва, Заєць попрямував за нею. Прихопивши ножа, він підстеріг Дунайську і разом з нею зайшов до квартири, де вона мешкала. Погрожуючи ножом, Заєць зґвалтував Дунайську. Коли вона заявила, що повідомить про це міліцію, то він удруге зґвалтував її і завдав 10 ударів ножом, заподіявши 9 різаних ран і одне колото-різане поранення передньої поверхні грудної клітки з ушкодженням тканини лівої легені та стінки судини легеневої артерії, що спричинило смерть.

Як кваліфікувати дії Зайця?

3. Бабинець і Раєнков, будучи напідпитку, ввечері проникли до квартиру своєї знайомої Січук. У квартирі знаходилася лише бабуса останньої — Пашук, яку Раєнков вирішив зґвалтувати. Він повалив її на ліжку і намагався вчинити статевий акт, але Пашук вчинила опір, кричала. Раєнков покликав Бабинця, який почав закривати потерпілій рукою рота, включив на повну гучність телевізор. Раєнков із великою силою пальцями рук здушив її шию, переламавши різьки під'язикової кістки й щитовидного хряща, спричинив тяжке тілесне ушкодження, однак статевий акт не зміг вчинити з фізіологічних причин. Боячись, що Пашук розкаже про вчинене з нею дочці або онуці, Бабинець кухонним ножом ударив її в груди. Від проникаючого поранення з ушкодженням легені та рясної внутрішньоплевральної кровотечі потерпіла на місці померла.

Дайте кримінально-правову оцінку діям учасників події.

4. Неповнолітні Коротков, Савченко і Холоденко на квартирі останнього розпивали спиртні напої. На запрошення Холоденка пізніше до

них приєдналася 16-річна Лобач. Коли Коротков у коридорі намагався обійняти Лобач, вона його відштовхнула. Тоді Коротков ударив її в обличчя, силою зтягнув до вільної кімнати, де повалив на диван і намагався вчинити статевий акт, хоча Лобач чинила опір. У кімнату зайшли Холоденко і Савченко, які з метою подолання опору почали допомагати Короткову: Савченко тримав Лобач за руки, а Холоденко закрив рота руками, щоб вона не кричала і не звала на допомогу, позбавивши Лобач можливості чинити ефективний опір. Коротков із застосуванням сили роздяг Лобач і почав здійснювати статевий акт. У цей час у двері квартири Холоденка почали стукати сусіди, а невдовзі й батьки потерпілої, через що Коротков не закінчив статевого акту. Лобач було спричинено легкі тілесні ушкодження, що не потягли короточасного розладу здоров'я, у неї також була розірвана плівка незайманості. Як визначила судово-медична експертиза, потерпіла на момент вчинення злочину не досягла статевої зрілості.

Як визначити відповідальність винних осіб?

5. Азізов у стані сп'яніння завів свою 10-річну доньку Раю в занедбаний парк, де вступив з нею у статевий зв'язок. Рая опору не чинила. Під час здійснення статевого акту їй було заподіяно легкі тілесні ушкодження з короточасним розладом здоров'я.

Варіант. Рая завагітніла.

Як кваліфікувати дії Азізова?

7. Кабзистий, раніше судимий за умисне вбивство і розбещення неповнолітніх, проживаючи в незареєстрованому шлюбі з Седаковою також чіплявся до її 13-річної доньки Люби, лягав із нею в ліжку, торкався її статевих органів, цілував, грав із нею в карти з порнографічними малюнками. Пізніше, за згодою Люби, він неодноразово вступав з нею в статеві зв'язки у природній і неприродній формах. Одного разу, коли до Люби зайшла однокласниця Тамара, Кабзистий показав їй карти порнографічного характеру, запропонувавши вступити в статевий зв'язок, а коли вона відмовилася, із застосуванням фізичної сили і погроз домігся свого.

Як кваліфікувати дії Кабзистого?

8. Ільїн, їдучи на автомашині з пасажиром Кіжеватовим, посадив у кабінку Новакову, обіцяючи довести її до селища. Невдовзі Ільїн звернув у гай, де зупинився. Кіжеватов вийшов, а Ільїн, незважаючи на опір Новакової, прохання не чіпати і запевняння в тому, що вона малолітня, насильно здійснив статевий акт та задовольнив статеву пристрасть неприродним способом. Новаковій насправді було 17 років 9 місяців. Згідно з актом судово-медичної експертизи, вона висока на зріст, фізично

розвинена. Кіжеватов показав: Новакова говорила, що вона одружена, тому Ільїн питав, чому чоловік відпустив її одну, на вигляд їй було років 18—20.
Дайте кримінально-правову оцінку того, що сталося.

9. Начальник районної контори перукарень обласного центру Кисельов у стані сп'яніння увечері прийшов в одну з перукарень району. Залишившись наодинці з завідувачкою перукарні Одинцовою, почав спонукати її до вступу з ним у статевий зв'язок: не давав можливості вийти з приміщення, пропонував роздягнутися, роздягався сам, заявляв, що має намір вступити з нею у статевий зв'язок. Незважаючи на тривалість домагань Кисельова, Одинцова не погодилась їх задовольнити.

Варіант. Кисельов погрожував Одинцовій неприємностями по роботі.

Як кваліфікувати дії Кисельова?

10. Мужиков і Дуплистий на квартирі останнього вступали між собою в статеві зносини. Робили вони це тоді, коли дружина Дуплистого увечері йшла на роботу, а вдома залишався 5-річний Олег. Неодноразово такі дії відбувалися на його очах.

Варіант. Мужикову було 15 років.

Дайте кримінально-правову оцінку того, що сталося.

11. У літньому дитячому таборі 17-річна Кабанець познайомилась з 14-річним Куликом. За її пропозицією вони здійснили статевий акт. Такі дії вони періодично здійснювали впродовж двох років.

Дайте кримінально-правову оцінку того, що сталося.

12. 15-літня Данилейко, шанувальниця таланту відомого співака Соловйова, пробралася після концерту до гримерної кімнати і попросила автограф та хоча б хвилинної уваги. Соловйов відповів, що він щедрий, може дати не лише автограф. Бачачи прихильне до неї ставлення свого кумира, Данилейко запропонувала йому свої сексуальні послуги. Вони здійснили статевий акт.

Варіант. Здійснити статевий акт запропонував Соловйов.

Дайте кримінально-правову оцінку того, що сталося.

13. Викладач сільгоспакадемії Лісник на іспиті оцінив знання студентки-заочниці Каравайко як незадовільні та сказав, що вона не одержить позитивної оцінки доти, поки не буде кмітливою в міжособистісних стосунках з викладачем. Перепитавши, чи йдеться про інтимну близькість, Каравайко вступила в статевий зв'язок із Лісником, після чого останній оцінив її знання з навчальної дисципліни як задовільні.

Як кваліфікувати дії Лісника?

14. Проаналізуйте склад злочину, передбаченого ст. 152 КК.

Тема: Злочини проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини і громадянина

1. Голова сільської ради Козлова з метою перешкодити обранню до ради небажаного кандидата в день виборів роздала окремим виборцям бюлетені, в яких у клітинках уже були проставлені позначки проти прізвищ бажаних для неї кандидатів, і запропонувала їм опустити бюлетені в такому вигляді у виборчу урну. Як кваліфікувати дії Козлової?

2. Маючи квартиру з 3 кімнат, Величко одну з кімнат здавала сім'ї Решка. Через два роки Величко звернулася до суду з позовом про виселення Решка, але їй було в цьому відмовлено. Тоді вона самовільно відчинила кімнату, в якій проживала сім'я Решка, і винесла речі, а в кімнату вселила свого пасинка.

Чи вчинила Величко злочин, передбачений ст. 162 КК України?

3. Катя Викулова після закінчення середньої школи почала працювати листоношею. Розносячи листи, вона звернула увагу на те, що одній жінці регулярно приходять рекомендовані листи, які вона приймає неохоче. Одного разу жінка розповіла, що пише їй син Микола, який живе за 150 км, але вже кілька років не приїздив до неї. Викулова написала Миколі листа, в якому соромила його, пропонувала провідати матір. Він поскаржився у поштове відділення на те, що листоноша порушила таємницю його листування, і просив притягти її до відповідальності.

Чи обґрунтована скарга про притягнення Викулової до відповідальності?

4. Рішенням суду Белогуров зобов'язаний був виплачувати аліменти в розмірі 1/3 частини заробітку на утримання двох дітей-близнюків віком чотири роки до досягнення ними повноліття. Через півроку Белогуров кинув роботу й аліменти не платив, у зв'язку з чим у нього утворилася заборгованість за 8 місяців, хоча державний виконавець і попереджав його про необхідність влаштуватися на роботу. Після другого попередження Белогуров влаштувався на роботу, почав сплачувати аліменти.

Як кваліфікувати дії Белогурова?

Варіант. Після другого попередження Белогуров погасив заборгованість.

5. Губін забрав до себе малолітніх племінників Валю і Гришу після трагічної загибелі обох їхніх батьків. Призначений опікуном, він звернувся

до районної державної адміністрації з проханням забезпечити житлом сім'ю з п'яти осіб, включаючи племінників. Зважаючи на винятковість обставин, сім'ї Губіна було надано трикімнатну квартиру, хоча він і не перебував на квартирному обліку. Після цього Губін Гришу відправив до своєї матері в Ярославську область, Валю віддав сестрі, а вивільнену кімнату здав квартирантам, щомісячно одержуючи від них по 80 доларів. Коли настав час дітям йти до школи, Губін влаштував їх до школи-інтернату, заборонивши приходити додому. Протягом року Губін їх не відвідував, не передавав гостинців, не цікавився станом здоров'я і навчання. У той самий час він одержував виділену на дітей державою матеріальну допомогу, витрачаючи її на власні потреби. Зауваження рідних і знайомих, обурення сусідів Губін залишав поза увагою. Тоді сусіда Гречко написав листа прокурору району з проханням розібратись і притягти Губіна до встановленої законом відповідальності. Дайте кримінально-правову оцінку дій Губіна.

6. Подружжя Таран — Семен і Валентина, не маючи власних дітей через безплідність дружини, усиновили 6-місячного Толю, який після загибелі батьків перебував у будинку малюка. Вони переїхали до іншого міста і в злагоді та турботах про Толю прожили 10 років. Побувавши на заробітках за кордоном, Семен при звичаївся до випивок, під час яких познайомився з Тамарою, з якою і почав жити. З'ясувалося, що вона є хронічним алкоголіком, ладна з найменшого приводу влаштовувати скандали. Семен просив дружину простити його невірність і продовжувати подружнє життя. Валентина на це не погодилася. За її заявою суд стягнув із Семена аліменти на утримання Анатолія. Озлобившись, Семен розповів Анатолієві про те, що Таран Валентина не є його рідною матір'ю. Дайте кримінально-правову оцінку дій С.Тарана.

7. Головуючий у судовому засіданні Новосад заборонив представникам засобів масової інформації бути присутніми у залі суду під час розгляду кримінальної справи. Дайте кримінально-правову оцінку дій Новосада.

8. Директор ресторану Вебер під виглядом скорочення штатів звільнив з роботи кухаря Кардаша за те, що той написав у газету про хиби, які мали місце в роботі ресторану.

Кваліфікуйте дії Вебера.

9. Директор ЗАТ «Іверія» Степанюк за кошти, які призначалися для виплати заробітної плати, протягом трьох місяців закуповував сировину і обладнання, оскільки за відсутності сировини, яку не поставило інше підприємство у зв'язку з проведенням на ньому страйку, робота ЗАТ

«Іверія» могла би припинитись. Через чотири місяці після порушення проти Степанюка кримінальної справи, але до пред'явлення йому обвинувачення, заборгованість по заробітній платі була погашена. Дайте кримінально-правову оцінку даної ситуації.

10. Директор державного професійно-технічного училища Бовкун кошти, що згідно з бюджетним призначенням призначалися для виплати стипендії, у сумі 8 тис. гривень, використав на придбання комп'ютерів та оргтехніки. Стипендію учням не було виплачено за три місяці, а заборгованість по ній була погашена вже після порушення проти Бовкуна кримінальної справи і пред'явлення йому обвинувачення.

Дайте кримінально-правову оцінку дій Бовкуна. Чи може бути Бовкун звільнений від кримінальної відповідальності на підставі ч. 3 ст. 175 КК?

11. Хурумова опублікувала в журналі нарис. Пізніше було встановлено, що цей нарис під іншою назвою був опублікований в одній з газет десять років тому й автором його є Костров. За нарис Хурумова незаконно одержала 120 грн. гонорару. Кваліфікуйте дії Хурумової.

12. Лесик з'явився у неділю до православної церкви під час відправи, накинувся на священика, порвав на ньому ризи і кілька разів ударив. Він пояснив свої дії тим, що священик зрадив греко-католицькому віросповіданню, перейшовши у православ'я. Кваліфікуйте дії Лесика.

13. Мотористка швейної фабрики Урванчук, член секти «ініціативників», організувала недільну школу, де навчала релігійного культа дітей віком від 6 до 14 років. Під час систематичних занять з дітьми Урванчук роз'яснювала їм Біблію, вони розучували псалми та вірші релігійного змісту. Чи містять дії Урванчук склад злочину?

14. Перед пологами вагітним жінкам повідомляли, щоб у пологовий будинок вони прибували з «пологовим» комплектом, який складався з певних лікарських засобів, перев'язувальних матеріалів тощо, оскільки у пологовому будинку вони відсутні в необхідній, кількості внаслідок недостатнього фінансування. Вартість такого комплекту приблизно 200 грн. Дайте кримінально-правову оцінку даної ситуації

15. Хворим, які знаходилися на лікуванні в лікарні, в тому числі тим, кому необхідно було проводити хірургічні операції, а також їхнім родичам, лікарі повідомляли, що необхідних для лікування ефективних лікарських засобів у лікарні немає і пропонували купувати їх за власні кошти. Хворі змушені були купувати такі лікарські засоби або оплачувати їх вартість.

Дайте кримінально-правову оцінку дій лікарів.

Варіант. Необхідні лікарські засоби фактично у лікарні були, але у недостатній кількості, і для лікування всіх хворих їх не вистачало.

16. Батькам учнів загальноосвітньої школи за рішенням батьківського комітету повідомляли, що вони повинні внести певні суми коштів одноразово або частинами для створення «належних» умов навчання: проведення ремонту класних приміщень, оплати праці охоронців, прибиральниць, придбання шкільного обладнання, підручників тощо. Крім того, батьківський комітет прийняв рішення, що батьки учнів випускних класів мають здати по 300 грн. для проведення «випускного балу». Прийняти такі рішення батьківському комітету рекомендувала директор школи Левіна.

Варіант. Такі рішення батьківський комітет приймав самостійно, але Левіна не заперечувала проти їх прийняття і виконання.

Дайте кримінально-правову оцінку даної ситуації

17. Свистун, який підтримував позашлюбні інтимні стосунки з топ-моделлю С, перебуваючи в її квартирі, знайшов кілька світлин С. в оголеному вигляді, які він потім зберігав у себе вдома. Після того, як С. відмовилася зустрічатися зі Свистуном, він розмістив світлини на сайті в Інтернеті з пропозицією бажаючим познайомитися із С. для інтимних стосунків, перерахувати на вказаний ним рахунок 50 доларів США. Бажаючих виявилось кілька десятків. Отримані кошти Свистун привласнив. Кваліфікуйте дії Свистуна.

Тема: Злочини проти власності

1. Шофер сільськогосподарського кооперативу Крицький перевозив ячмінь від комбайна на тік. Він домовився з Ладною про продаж ячменю і через якийсь час завіз їй 603 кг зерна. Дайте кримінально-правову оцінку даної ситуації

2 Андрушин разом із Лесиком вчинив крадіжку з державного промтоварного магазину. Через якийсь час він та Кононенко, який був озброєний пістолетом, проникли до кооперативного продмагу. Помітивши, що злочинці виносять товари з продмагу, сторож Власюк вистрелив з рушниці. Кинувши товари, Андрушин і Кононенко вибігли з магазину. Власюк намагався затримати злочинців, але вони, заподіявши Власюку середньої тяжкості тілесні ушкодження, зламали його рушницю і втекли. Дайте кримінально-правову оцінку дій учасників події.

3. Раніше судимий за крадіжку чужого майна Баранов близько 24-ї години проник через відкриту ним квартиру до кооперативного продмагу. Оскільки відкрити сейф йому не вдалося, Баранов узяв у молочному відділі залишену там у шухляді столу купюру вартістю 50 грн. і вистрибнув на вулицю. Його затримали працівники міліції. Дайте кримінально-правову оцінку дій Баранова.

4. Залишившись у цеху наодинці, Балін і Сячинов домовилися викрасти спирт. Балін узяв банку з 15 л етилового спирту і через отвір у підлозі другого поверху передав її на перший поверх Сячинову. Це помітив начальник цеху й зажадав, щоб вони повернули спирт на місце. Щоб приховати сліди злочину, Сячинов, за пропозицією Баліна, вилив спирт у відходи.

Як слід кваліфікувати дії Баліна і Сячинова?

5. Шофер кооперативного автогаража Мухов на прохання Мазики обіцяв викрасти і продати йому 2 автоколеса. Вночі Мухов проник до гаража, зняв з автомашини одне колесо і підкотив його до паркану, але перекинути не зміг. Другого колеса він не знімав, бо боявся, що його затримає сторож. Тоді Мухов пішов до свого знайомого Яременка і попросив того стояти на сторожі під час крадіжки колеса та допомогти перекинути колеса через паркан. Яременко погодився.

При спробі перекинути колеса через паркан Мухова та Яременка було затримано.

6. Робітник Липко, працюючи на ткацькій фабриці, заховав під одяг 28,2 м тканини. Це помітив охоронник Аркуша і затримав Липка. Останній вчинив опір, пов'язаний з насильством, намагаючись втекти з території фабрики, але був затриманий на контрольно-пропускному пункті. Дайте кримінально-правову оцінку діям Липка.

7. Паскал одержала за кілька місяців пенсію, призначену їй за віком. Перевіркою було встановлено, що до пенсійного віку Паскал не вистачає 10 років. Документ про народження, який Паскал подала у відділ соціального захисту населення, був виданий не їй, а її старшій сестрі, яка через рік після народження померла. Дайте кримінально-правову оцінку дій Паскал.

8. Інженер-технолог Федорець на час виконання робіт одягав у цеху ключі від сейфів, де зберігалася платина та обладнання, зроблене з платини. Скориставшись цим, він узяв собі з сейфа зливки платини вагою 234,3 г. При спробі продати платину Федорця було затримано. Дайте кримінально-правову оцінку дій Федорець.

9. Шофер Хоренко одержав для державного будівництва за накладною 3 т цементу. Перевозячи його, Хоренко разом з вантажником Юхном викрали 1230 кг цементу. Дайте кримінально-правову оцінку дій учасників події.

10. Завідувач складу будівельних матеріалів Борсук протягом року нагромадив 15 т «лишків» цементу і просив шофера Крикуна вивезти його зі складу, попередивши, що охоронник не перевірятиме вантаж, оскільки він попереджений. Крикун відвіз цемент за вказаною йому адресою. Дайте кримінально-правову оцінку дій учасників події.

11. Заступник директора кооперативного ресторану Фісталь, раніше судимий за розкрадання, займався закупівлею продуктів для ресторану. Купуючи їх за однією ціною, Фісталь зазначав у закупівельних актах більш високу ціну, а різницю брав собі — всього 11200 грн. Дайте кримінально-правову оцінку дій Фісталя.

12. Гапоненко систематично приймала від свого знайомого Соколова і продавала вкрадені ним у кооперативних магазинах речі. Усього Соколов вкрав товарів на 45 тис. грн. Гапоненко продала товарів на 15 тис. грн. Дайте кримінально-правову оцінку дій учасників події.

13. Водій міжміського автобуса державного транспортного підприємства Кидько запропонував свої «послуги» громадянам, які поверталися з речового ринку додому. З сорока пасажирів він узяв по 3 грн., квитки їм не видав. Дайте кримінально-правову оцінку дій Кидька.

14. Завідувачка державного магазину Резникова допустила розтрату на 21 тис. грн. Щоб приховати недостачу, вона підпалила підсобне приміщення магазину, заподіявши цим збитки на 37800 грн. Дайте кримінально-правову оцінку дій Резникова.

15. У Кролівцях згорів товарний склад, чим було заподіяно збитків на 250 тис. грн. Розслідуванням встановлено, що склад загорівся від іскри, яка виникла під час обриву електролінії, що проходила біля складу. Сторож магазину Чепурний у цей час був удома, самовільно залишивши чергування. Дайте кримінально-правову оцінку дій Чепурного.

16. Повертаючись додому з гостей п'яним, Гулик розбив скло, проник до приміщення сільського клубу і викрав радіолу, телефонний апарат, вакуумні електролампочки. Вдома він розповів про це матері, яка примусила його віднести викрадене до клубу. Дайте кримінально-правову оцінку даної ситуації.

17. Дудник, Олук та Сачко викрали голову кооперативу Асташка і шляхом насильства із застосуванням паяльної лампи вимагали викуп у 10 тис. доларів. Після цих тортур Асташка було визнано інвалідом II групи. Дайте кримінально-правову оцінку дій вказаних осіб.

18. Вирізавши із журналу зразки нових грошових купюр, Бокич і Головня склеїли лицьовий бік грошових купюр, розфарбували кольоровим олівцем, натерли парафіном, надавши їм вигляду справжніх грошей, а потім збували їх, купуючи товари у селян на ринках. Дайте кримінально-правову оцінку дій вказаних осіб.

19. Дробот близько 23-ї години на вулиці напав на Пастуха і кількома ударами в голову збив його з ніг, після чого обшукав кишені і забрав годинника. Падаючи, потерпілий вдарився об виступ бруківки, зламавши два ребра. За висновком судово-медичної експертизи, від ударів, завданих у голову, потерпілий дістав струс мозку. Дайте кримінально-правову оцінку дій Дробота.

20. Брати Грущенки, Анатолій та Борис, з метою вчинення крадіжки проникли у квартиру Авдюшко. Коли вони почали шукати гроші, до кімнати зайшла господиня. Анатолій втік, а Борис вдарив потерпілу в обличчя, заподіявши їй середньої тяжкості тілесне ушкодження. Він обшукав кишені потерпілої і, не знайшовши грошей, вийшов з будинку. Дайте кримінально-правову оцінку дій вказаних осіб.

21. Щоткін, Вусик і Розовик з метою заволодіння майном Шихова ввечері напали на останнього на трамвайній зупинці. Вони збили його з ніг і жорстоко побили. Лише втручання громадян змусило їх утекти. При цьому вони забрали в Шихова наручний годинник і шапку. Шихову було заподіяно легке тілесне ушкодження без розладу здоров'я. Розслідуванням справи встановлено, що рік тому Щоткін украв у п'яного наручний годинник, а також втягнув неповнолітніх у злочин, викравши разом з ними з кіоску «Союздруку» значків і листівок на суму 105 грн. Дайте кримінально-правову оцінку дій вказаних осіб.

22. На трамвайній зупинці Ірклієвський зірвав з голови Тюліна хутрянку шапку й побіг. Потерпілий звернувся до працівників міліції Самойлова і Канівця, які на автомобілі догнали Ірклієвського. Той кинув шапку і намагався перелізти через паркан, але був затриманий, хоч і чинив при цьому опір. Дайте кримінально-правову оцінку дій Ірклієвського.

23. Череп'яний і Ткачук з хуліганських спонукань збили з ніг Буха і завдали йому кілька ударів. Коли з голови Буха спала шапка, Череп'яний

взяв її і разом з Ткачуком втік з місця події. Дайте кримінально-правову оцінку дій вказаних осіб.

24. Обіцяючи допомогти окремим пасажиром у придбанні залізничних квитків, Гавриленко одержувала від них гроші, після чого зникала. Одного разу Гавриленко прийшла на вокзал, взявши з собою валізу, наповнену ганчірками. Зав'язавши знайомство з пасажиркою Івановою, вона під виглядом перевірки своєї черги в касу попросила ту наглянути за її валізою. Коли вона повернулась, Іванова звернулась до неї з таким самим проханням. Як тільки Іванова відійшла, Гавриленко взяла її валізу і поїхала додому. Дайте кримінально-правову оцінку дій Іваненко.

25. Сусідка попросила Куцевол побути у неї вдома з дітьми, поки вона з'їздить на базар. Залишившись з дітьми, Куцевол запалила піч, а сама лягла спати. Від голоешки, що випала, зайнялася солома, потім підлога й стіни кімнати. Дітей Куцевол зуміла врятувати, а будинок згорів. Чи є в діях Куцевол склад злочину?

26. Таран з метою помсти облив сірчаною кислотою сад Бичка. Внаслідок цього було пошкоджено 150 кущів малини, 30 кущів смородини, десять яблунь і три груші. Неповнолітня дочка Бичка дістала легке отруєння, оскільки їла яблука з облитого кислотою дерева. Чи є в діях Тарана склад злочину?

Тема: Злочини у сфері господарської діяльності

1. Учень художнього технікуму Зоренко намалював два банківських білети вартістю 100 грн. кожний. При спробі збути один з них його було затримано.

Варіант 1. Не сказавши про підробку, Зоренко дав одну купюру Ковалю в оплату боргу. Підробку було викрито, коли Коваль подав купюру до каси магазину.

Варіант 2. Зоренко виготовив банківський білет, щоб показати товаришам свою художню майстерність.

Дайте кримінально-правову оцінку діям Зоренка.

2. Машиніст Малінін у подвійній підлозі тепловоза кілька разів провозив з-за кордону диски для лазерних систем зчитування із записами порнографічного характеру, які продавав потім своїм знайомим та передавав на реалізацію приватному підприємцю Акулову. Усього Малініним було контрабандно ввезено в Україну дисків на суму 80 тис. грн., з них Акулов реалізував їх на суму 21 тис. грн. Дайте кримінально-правову оцінку дій вказаних осіб.

3. При митному огляді прибулого з-за кордону в Одесу риболовецького траулера було виявлено 1237 головних хусток на суму 60 тис. грн., а також помпову рушницю вартістю 6 тис. грн. Їх привіз, сховавши в машинному відділенні, матрос Краковний, маючи намір продати на ринках Одеси.

Чи є в діях Краковного ознаки (і які саме) складу злочину «контрабанда»?

4. Іноземець Фрідлянд, повертаючись із туристичної подорожі Україною, намагався незаконно вивезти за кордон дві старовинні ікони на суму 16 тис. грн., поклавши їх у валізу з подвійним дном. Дайте кримінально-правову оцінку діям Фрідлянда.

5. Гришин і Федоров за вкраденими паспортами на ім'я їх власників зареєстрували кілька приватних підприємств, через які здійснювали незаконні конвертаційні операції. З легально діючими суб'єктами господарської діяльності від імені створених підприємств укладались удавані угоди на поставки товарів чи надання послуг, за якими такі суб'єкти перераховували безготівкові кошти на рахунки створених приватних підприємств, а взамін їх керівники отримували готівкові кошти в національній чи іноземній валюті. Безготівкові кошти за удаваними угодами перераховувалися на рахунки інших суб'єктів господарської діяльності, від яких Гришин і Федоров отримували готівкові кошти, отримані цими суб'єктами від незаконної реалізації контрабандно ввезених чи виготовлених підпільно товарів.

Дайте кримінально-правову оцінку дій Гришина, Федорова та їх клієнтів.

6. Без державної реєстрації як суб'єктів підприємницької діяльності зубні техніки медичних установ Швець і Ніколаєв за змовою між собою, а також самостійно систематично протягом чотирьох років за місцем своєї роботи виготовляли і там же або на квартирах клієнтів ставили за плату зубні коронки. Разом вони виготовили 428 зубних коронок (в тому числі 346 із золота клієнтів). Швець виготовив 280 коронок (у тому числі із золота клієнтів 220), а Ніколаєв - 148 (всі з золота клієнтів). Вартість кожної коронки становила 750 грн.

Дайте кримінально-правову оцінку дій Швеця і Ніколаєва.

7. Квітко та Дідовець вирішили проявити підприємницьку ініціативу і досягти добробуту за рахунок придбання товарів за кордоном і вигідного збуту їх в Україні. Вони кілька разів літали туристичними авіарейсами в Абу-Дабі. Там купували відеоапаратуру, предмети одягу, галантерею, які продавали на речовому ринку. Один політ приносив кожній з

компаньйонки прибуток у розмірі 1500—2500 грн. Усього від продажу зазначених товарів Квітко і Дідовець спільно отримали дохід у сумі 62 тис. грн. Дайте кримінально-правову оцінку дій вказаних осіб.

8. Карпенко з плодів свого саду та плодів, куплених у сусідів-садоводів, виробляв вино, яке продавав за цінами, що не перевищували роздрібних цін на аналогічний товар. Він же перевозив за плату пасажирів на власному автомобілі, який придбав за гроші, одержані від продажу вина. Спеціального дозволу на заняття такими видами діяльності Карпенко не брав. Усього Карпенком було реалізовано вина на 49 тис. грн., а від перевезення пасажирів він протягом року одержав 17 тис. грн. Дайте кримінально-правову оцінку дій Карпенко.

9. Сторожук у себе вдома обладнав майстерню з ремонту радіотелевізійної апаратури, в якій тривалий час надавав послуги клієнтам за договірними цінами. Пізніше він почав також широко практикувати записи пісень у виконанні популярних зарубіжних і вітчизняних співаків (не питаючи в них дозволу): чисті касети купував у магазинах, а, записавши з допомогою наявної у нього апаратури пісні, продавав касети на речовому ринку.

Чи є дії Сторожука кримінально караними?

10. ЗАТ «Ітер» уклало контракт з іноземною фірмою, згідно з яким продало їй металургійну продукцію на суму 2 млн доларів США. Після поставки продукції зазначені грошові кошти згідно з контрактом, підписаним головою правління ЗАТ Ілюхіним, були перераховані не на рахунок ЗАТ в уповноваженому банку України, а на рахунок іншої іноземної фірми як оплата за технологічне обладнання вартістю 2 млн доларів США, яке ця фірма поставила ЗАТ «Ітер».

Чи є дії Ілюхіна злочином, відповідальність за який передбачена ст. 207 КК?

11. Директор ТОВ «Пегас» Карташов та його головний бухгалтер Крячко занизили вартість робіт, виконаних товариством, на 500 тис. грн., ухилившись від сплати податку на додану вартість на 100 тис. грн. Одержані невраховані кошти вони привласнили. Органами досудового слідства їх дії кваліфіковано за ч. 5 ст. 191, ч. 2 ст. 209 та ч. 3 ст. 212 КК.

Чи правильно кваліфіковано дії Карташова і Крячка? Яке рішення у справі має прийняти суд?

12. Січкарь і Цвігун придбали обладнання, на якому виготовляли високоякісні проїзні квитки на міський транспорт, які передавали по ціні вдвічі меншій на реалізацію кіоскерам. Усього за шість місяців ними було

виготовлено фальшивих проїзних квитків на суму 40 тис. грн., від продажу яких кіоскерами вони отримали 20 тис. грн. Дайте кримінально-правову оцінку дій вказаних осіб.

13. Протягом 14 місяців маслосирзавод випустив 9 т нестандартного плавленого сиру (з невластивими запахами, пліснявою та іншими відступами від стандартів) на 900 тис. грн. Його було забраковано одержувачами-холодильниками в різних містах, про що складено акти з участю представників маслосирзаводу. Обвинувачення за ст. 227 КК України пред'явлене завідувачці лабораторії, що виконувала функції відділу технічного контролю, Запоровій та головному інженеру заводу Ізранцеву, які не забезпечили належного контролю за якістю сировини, а також продукції, яка випускалася базою, допускали порушення технологічної дисципліни, не вживали необхідних заходів для поліпшення якості продукції.

Чи правильно пред'явлене обвинувачення?

14. Борисенко, працюючи продавцем кіоску СП «Десі», розташованого на вокзалі станції Київ-пасажирський в залі «Конкорс», при відпуску морозива покупцям завищувала ціну кожної пачки на 30 коп., одержавши за п'ять днів прибуток у сумі 200 грн. Дайте кримінально-правову оцінку дій Борисенка.

15. Барка у власному будинку протягом трьох місяців виготовила 120 л самогону, який продавала мешканцям селища по 3 грн. за півлітрову пляшку. Вироком місцевого суду Барка була засуджена за ч. 2 ст. 204 за ознакою незаконного виготовлення алкогольних напоїв шляхом відкриття підпільних цехів та з використанням обладнання, що забезпечує масове виробництво алкогольних напоїв. Суд у вирокі послався на те, що при виготовленні самогону Барка використовувала обладнання, яке забезпечує масове виробництво алкогольних напоїв, а саме — самогонний апарат. Захисник Барки оскаржив вирок районного суду до апеляційного суду.

Яким має бути рішення апеляційного суду?

16. Проаналізуйте склад злочину, передбаченого ст. 201 КК «Контрабанда».

Тема: Злочини проти довкілля

1. Не маючи коштів на придбання матеріалу для завершення будівництва сараю, Арендар у вересні зрубав у лісі, що належав колективному сільськогосподарському підприємству, десять десятирічних сосон.

Під кінець будівництва з'ясувалося, що будматеріалу все-таки не вистачає. У жовтні Арендар у тому самому лісі зрубав ще п'ять сосон. При перевезенні їх до свого обійстя він був затриманий.

Дайте кримінально-правову оцінку дій Арендаря.

2. Напередодні Нового року Хутрянний та Очкуренко вирішили збагатитися за рахунок продажу ялинок. Домовившись з власником вантажного автомобіля Чухонцевим, якому пообіцяли заплатити 20 відсотків від суми виторгу, вони поїхали до державного лісу, де зрубали 115 ялинок. Чухонцев участі в цьому не брав. При в'їзді до міста його автомобіль був затриманий.

Варіант. Ялинки були зрубані на території заповідника.

Дайте кримінально-правову оцінку дій вказаних осіб.

3. Марченко й Пікуль на човні з підвісним мотором під'їхали до острова «Березова грива», де помітили лося, що стояв у воді. Вони почали його переслідувати. Коли лось знесилів, накинули на нього петлю і човном підтягли до берега, де сокирою відрубали й забрали задню частину лося, а решту залишили.

Дайте кримінально-правову оцінку дій вказаних осіб.

4. Танчук з допомогою сіток уполював шість дроф, а також одного стерха. До цієї справи він залучив свого 14-річного сина. Дайте кримінально-правову оцінку дій вказаних осіб.

5. 8 вересня Бойко і Сметанкін на металевому човні Бойка «Ока» виїхали до акваторії однієї із заток Азовського моря і поставили 12 жаберних капронових сіток 18 м завдовжки кожна, не маючи на це дозволу. Через день вони поїхали вибирати сітки, але були затримані працівниками міліції. У сітки потрапила риба цінних порід: 162 лящі загальною масою 74 кг і 9 судаків загальною масою 3 кг.

Варіант. Раніше Бойко був судимий за ч. 1 ст. 248, а Сметанкін — за ч. 1 ст. 249 КК України.

6. Головний інженер цукрового заводу Броварник у період сезонного ремонту заводу не забезпечив підготовку до роботи оборотного водопостачання, внаслідок чого на день пуску заводу останнє не працювало, вода зі ставка-охолоджувача на виробництво не надходила, накопичуючись у ставку. Значний обсяг суміші барометричної і холодної води призвів до розкладу мікрофлори. Вода набула неприємного запаху й за розпорядженням Броварника була злита в річку. У зв'язку з тим, що система оборотного водопостачання була розімкнена, всі умовно чисті води скидались у річку в кількості 16 тис. м³ замість проектної кількості

546 м³ на добу. Усе це спричинило масову загибель риби в річці, чим було заподіяно шкоду рибному господарству в розмірі 307 тис. грн. Аналіз води показав, що вона забруднена, каламутна, з білуватим забарвленням, смердючим запахом. У воді виявлено сапонін (3,64 м/г на літр води при нормі 0,2 м/г), концентрація кисню менша за норму в три рази.

Дайте кримінально-правову характеристику поведінки Броварника.

7. Директор шпалового заводу Соковенко, знаючи про несправність очисної системи, дав вказівку спускати в річку неочищені води. Було спущено 500 м³ води, яка містила триазот, сланцеві мастила, фенол та інші отруйні речовини. Це спричинило масову загибель риби.

Дайте кримінально-правову оцінку дій Соковенка.

8. Шофер підприємства Юрчук, перевозячи аміачну воду, вирішив використати її для риболовлі. Він вилив 200 л цієї води у річку, після чого почав підсакою виловлювати рибу, що спливала.

Дайте кримінально-правову оцінку дій Юрчука.

9. У фермера Старищева три корови захворіли на сибірку. Він їх продав на базарі іншим фермерам. Після цього в господарствах останніх мало місце захворювання тварин на сибірку.

Дайте кримінально-правову оцінку дій Старищева.

10. Устенко, Шмуров та Турій вирушили в турпохід. Заночувавши на території заповідника, вони запалили вогнище з сухих гілок, яке підтримували за рахунок зрубаних ними кількох невеликих дерев — сосон, ялинок, березок і дубків. Зранку Устенко, виконуючи доручення товаришів перед продовженням походу загасити тліюче вугілля, неналежно поставився до цього. Кілька вуглинок, які залишилися непогашеними, розгорілися, спричинивши пожежу, внаслідок якої вогнем було знищено близько 30 га заповідного лісу.

Дайте кримінально-правову оцінку дій вказаних осіб.

Тема: Злочини проти громадської безпеки

1. Брати Володимир та Георгій Коровіни, Петрушко і Щекальов вбили працівника міліції Шалонova і заволоділи пістолетом. Після цього всі вони вчинили чотири збройних напади на окремих громадян. Одного разу Коровін Володимир прийшов разом з братом додому вночі, зізнався дружині, що вони вчинили напад на сім'ю Ахімблат, і попросив викинути в річку їхні черевики та замити сліди на кухні. Дружина виконала прохання.

Дайте кримінально-правову оцінку дій вказаних осіб.

2. Погрожуючи зброєю, Галоян і Гогідзе неодноразово вчиняли напади на водіїв таксі та забирали грошову виручку. Пістолет, яким вони при цьому погрожували потерпілим, був непридатним для стрільби. Дайте кримінально-правову оцінку дій вказаних осіб.

3. Малич і Баришников, які ніде не працювали, домовилися про спільне вчинення нападів на відділення банку. З цією метою Малич купив собі мисливську рушницю, з якої виготовив обріз, а Баришников придбав фінського ножа. Вони розробили конспіративні способи зв'язку між собою, склали план дій для нападу на ряд філій банку. Жодного нападу Малич і Баришников не вчинили, оскільки були затримані, обріз і фінський ніж у них вилучено.

Варіант. Дружина Баришникова зажадала від чоловіка відмовитися від злочину. Під час сварки з нею Баришников фінським ножом заподіяв їй легке тілесне ушкодження з короткочасним розладом здоров'я.

Дайте кримінально-правову оцінку дій вказаних осіб.

4. Чайченко з телефона-автомата зателефонував до чергової частини РУВС м. Києва і під погрозою вибуху міни в лікарні зажадав відпустити затриманого за підозрою у вчиненні розбійного нападу його друга Шумова. Через півгодини зателефонував удруге, попередивши, що до вибуху залишилося менше години. Хворі та персонал лікарні були змушені залишити приміщення, обстеження якого встановило, що ніякої міни в ньому немає. Дайте кримінально-правову оцінку дій Чайченка.

5. Кознаюк, Лось та Форкаш за велику винагороду погодилися працювати в «групі прикриття» однієї із злочинних організацій, їх завданням було оперативне забезпечення приховання учасників злочинів. Внаслідок їх діяльності злочинна організація здійснила чотири напади на державні установи, викравши гроші й цінності на суму понад 30 тис. гривень. Дайте кримінально-правову оцінку дій вказаних осіб.

6. Бажаючи розбагатіти, працівник гірничо-збагачувального комбінату, що випускав збройовий плутоній, Горемикін під час роботи взяв з камери 30 г радіоактивної речовини, яку запакував у спеціальний футляр із нержавіючої сталі, перевірів на радіоактивність і відніс додому, де зберігав три місяці. За висновком радіологічної експертизи, такої кількості продукту було достатньо, щоб забруднити понад санітарні норми 29000 км³ повітря або 3,7 x 10⁸ л води.

Варіант. Горемикін встиг продати викрадене Балясіну за велику суму грошей. Той мав намір вигідно продати покупку за валюту комусь з іноземців, розуміючи при цьому, що відомості про таку речовину становлять державну таємницю.

Дайте кримінально-правову оцінку дій Горемикіна.

7. Задерако під час сварки у себе вдома з родичем Прилипком схопив фінського ножа, який зберігав після смерті батька, наздогнав у коридорі Прилипка і вдарив його ножом в плече, заподіявши середньої тяжкості тілесне ушкодження.

Варіант. Ніж був виготовлений Задерако за місцем його роботи.

Дайте кримінально-правову оцінку дій Задерака.

8. Попенченко, повернувшись з полювання, розібрав гладкоствольну мисливську рушницю, поклав її в шафу, яку замкнув, а ключ залишив у себе. Син Попенченка, якого тяжко образив Сачук, вирішив розправитися з останнім. Він зламав замок, відкрив шафу, забрав рушницю, зарядив її і двома пострілами в груди заподіяв Сачуку тяжке тілесне ушкодження.

Дайте кримінально-правову оцінку дій вказаних осіб.

9. Від'їжджаючи разом із сім'єю у тривале відрядження за кордон, Ковшик попросив свого друга Бреуса пожити в цей час у його квартирі, щоб її ніхто не обікрав. Серед інших речей він назвав і рушницю з нарізним стволом, яка зберігається у нього на законних підставах. Бреус погодився.

Варіант. Ковшик попросив Бреуса зберігати у себе рушницю на час його відсутності.

Дайте кримінально-правову оцінку дій вказаних осіб.

10. Проаналізуйте склад злочину, передбаченого ст. 258 КК «Терористичний акт».

Тема: Злочини проти безпеки виробництва

1. Капітан катера Ампілогов та його помічник Дяченко визнані винуватими в тому, що всупереч правилам техніки безпеки на суднах флоту рибної промисловості України намагалися ривком зняти з мілини сейнер «Вогник». Внаслідок цього буксирний трос обірвався і кінцем ударив матроса Панова, який від заподіяних йому тілесних ушкоджень помер. Дайте кримінально-правову оцінку дій вказаних осіб.

2. Диспетчер порту і виконавець робіт Горяч на порушення техніки безпеки в морських портах не проінструктував зміну вантажників про порядок розвантаження пароплава «Чкаловськ», а також призначив сигнальником вантажника Андрюка, не обізнаного з правилами сигналізації. Останній, всупереч цим самим правилам, подав кранівникові

неточну команду, не супроводжуючи її жестами рук, — підвести грейфер у бік вантажників, що перебували в трюмі пароплава. Внаслідок цього грейфером, поданим за сигналом Андрюка на значно більшу, ніж було потрібно, відстань, були притиснуті до перегородки трюму вантажники, одному з яких при цьому було заподіяно тяжкі, а іншому — середньої тяжкості тілесні ушкодження. Дайте кримінально-правову оцінку дій вказаних осіб.

3. Комендант будинку Уткін не забезпечив необхідної безпеки під час скидання снігу з даху будинку, внаслідок чого скинутою крижиною було смертельно травмовано Саніну. Скидав сніг Чебак, який, виконуючи цю роботу, не виявив належної уваги. Дайте кримінально-правову оцінку дій вказаних осіб.

4. Прораб асфальтобетонного заводу Марчук грубо порушив правила техніки безпеки при будівництві, ремонті й утриманні автомобільних шляхів, не виконав вказівки інспектора держсільелектронагляду та головного механіка тресту огородити трансформатор та навісити замки на розподільчий прилад і хвіртку огорожі. Марчук, давши завдання теслі заводу Савенку відремонтувати огорожу трансформатора, не проінструктував його щодо особливостей роботи на цьому об'єкті, не сповістив електромонтера заводу Тищенка про ремонтні роботи і необхідність зняття напруги з трансформатора на час цих робіт. Савенко, не знаючи правил техніки безпеки, підняв матеріал на майданчик трансформатора і був смертельно уражений електрострумом.

Хто і за вчинення якого злочину повинен нести відповідальність?

5. Начальник цеху Розворот і механік цеху Васюк, відкривши люк бензоцистерни, в якій накопичилися гази, залишили її без нагляду, не наповнивши водою для видалення залишків бензину. Робітник цеху Фаланчук, самовільно залишивши робоче місце, зайшов у бензосховище і, спустившись у цистерну, отруївся шкідливими газами. Під час спроби врятувати Фаланчука загинув також інший робітник — Никонов. Дайте кримінально-правову оцінку ситуації.

6. Робітник Михайлов виконував роботи, що належали до вогнебезпечних. На порушення інструкції з техніки безпеки майстер Шльомін не забезпечив його спецодягом. Під час роботи від іскри у Михайлова зайнявся одяг і він дістав опіки. Перебуваючи в лікарні, Михайлов захворів на запалення легенів, від чого помер. Дайте кримінально-правову оцінку дій Михайлова.

7. Черговий по депо Распопов одержав повідомлення про те, що у штабелі, де набирають пісок, утворився підкоп з навислим козирком, небезпечним для роботи. Він не звернув на це уваги і не заборонив роботу. Від струсу ґрунту, спричиненого проїздом потягу, стався обвал. Робітницю Степанову засипало піском, вона загинула. Дайте кримінально-правову оцінку дій Распопова.

8. При будівництві жилого будинку прораб Лапікура керував роботами в нічний час, не забезпечивши нормального освітлення. Підносячи шлакоблоки до риштування, Борщевський оступився і впав у яму, діставши середньої тяжкості тілесне ушкодження. Дайте кримінально-правову оцінку дій Лапікури.

Тема: Злочини проти безпеки руху та експлуатації транспорту

1. Перший пілот Бортовий та другий пілот Біланов керували завантаженням хімікатів для обробки посівів, оцінюючи кількість вантажу «на око». Вони погодилися взяти на борт агронома Кваснєвського, який хотів оглянути сільськогосподарські угіддя. Від перевантаження літака сталася аварія, літак зазнав серйозних поломок, Бортовому, Біланову і Кваснєвському було завдано середньої тяжкості тілесні ушкодження.

Варіант. Обійшлося без заподіяння тілесних ушкоджень.

Дайте кримінально-правову оцінку дій вказаних осіб.

2. Капітан нафтоналивного танкера Юрченков, керуючи судном при виході з порту в умовах, що вимагають особливої уваги, передовірив керування судном рульовому Закарлюці, вказавши неправильний курс. Результатом було зіткнення танкера з риболовецьким сейнером, капітан якого, порушуючи правила, передовірив управління судном матросу Сливі, спустившись на короткий час у свою каюту за сигаретами. Одержавши сильне пошкодження, сейнер почав тонути. Капітан танкера Юрченков, не надавши допомоги екіпажу танкера, вернувся в порт. Сейнер затонув, його екіпажу вдалося врятуватися. Під час досудового слідства Юрченков пояснив, що він боявся затоплення танкера, який також дістав пошкодження, в зв'язку з чим повернувся в порт для його усунення. Дайте кримінально-правову оцінку даної ситуації.

3. Бажаючи помститись обхіднику залізниці Мажарі, Катеринчук та Приятель вночі вийняли із шпал 25 костилів на залізничному полотні. У результаті товарний потяг зійшов з рейок, матеріальна шкода від аварії склала 60 тис. гривень.

Варіант. Машиністу потягу було заподіяно середньої тяжкості тілесне ушкодження, помічнику машиніста — легке тілесне ушкодження, що спричинило короточасний розлад здоров'я.

Дайте кримінально-правову оцінку дій вказаних осіб.

4. Яремченко і Свиняка помітили під трубопроводом калюжку рідини, схожої на бензин. Увечері приїхали сюди вантажною машиною з порожніми бочками, просвердлили отвір, внаслідок чого бензин почав бити струменем, наповнили бензином бочки і повернулися додому. До приїзду аварійної бригади велика кількість бензину вилилася на землю, попала в струмок, а звідти в річку, що спричинило загибель риби.

Варіант. Указані дії було вчинено організованою групою з трьох осіб.

Дайте кримінально-правову оцінку даної ситуації.

5. Гриненко сів на площадку вагона товарного потягу, щоб швидше доїхати додому. Біля села Гриненка потяг не спинився, тоді він до відказу закрутив ручне гальмо, що спричинило пошкодження колісних пар вагона. Внаслідок цього потяг мав вимушену зупинку на 35 хв., а вагон було затримано на 21 год.

Варіант. На колісних парах вагона утворилися «повзуни» в 4 мм, що стало причиною аварії потяга, під час якої машиніст і його помічник зазнали тяжких тілесних ушкоджень, а потяг був затриманий на 22 год.

Дайте кримінально-правову оцінку дій Гриненка.

6. 15-річний Шмеря, не маючи посвідчення на керування автомобілем, без дозволу взяв автомобіль батька ВАЗ-2101. Рухаючись людною вулицею, він розраховував об'їхати людей, але, не маючи досвіду керування автомобілем, наїхав на Потапову, яка при цьому загинула.

Варіант. Шмері було 16 років.

Дайте кримінально-правову оцінку дій Шмері.

7. Рядовий Збройних Сил України Колесников, керуючи закріпленою за ним автомашиною, передав кермо Аванесову, який не мав прав на керування транспортними засобами. Той, розвинувши швидкість до 60 км/год, не впорався з керуванням, внаслідок чого автомашина перекинулася і була пошкоджена, чим військовій частині заподіяно шкоду на суму 11 тис. грн. Пошкодження усунуті за рахунок Колесникова й Аванесова.

Варіант. Під час аварії пішохід Куропаткін дістав середньої тяжкості тілесне ушкодження.

Дайте кримінально-правову оцінку дій вказаних осіб.

8. Казанцев, керуючи автомашиною з вантажем у стані сп'яніння, не впорався з керуванням, заїхав у кювет, внаслідок чого автомашина перекинулася. Вантаж було зіпсовано, чим державному підприємству спричинено шкоду на 9 тис. грн., автомашина також була пошкоджена (її ремонт обійшовся в 900 грн.).

Варіант. Казанцев дістав середньої тяжкості тілесне ушкодження.

Дайте кримінально-правову оцінку дій Казанцева.

9. Дрозд, керуючи автомашиною МАЗ-555 у стані сп'яніння і виявивши неухажність, наїхав на Поваляєва, який ішов також у стані сп'яніння правою стороною проїжджої частини дороги, заподіявши йому смертельне ушкодження, після чого з місця наїзду зник.

Дайте кримінально-правову оцінку дій Дрозда.

10. Бажаючи швидше дістатися до сусіднього села, п'яний Сімеонов зайшов на стоянку тракторів сільськогосподарського кооперативу, завів одного з них (після двох невдалих спроб завести інші трактори). По дорозі він посадив у кабінку Федосєєва. Спускаючись до струмка, Сімеонов не впорався з керуванням, трактор перекинувся, Федосєєв загинув.

Дайте кримінально-правову оцінку дій Сімеонова.

11. Гладчук, їдучи власною автомашиною трасою Львів—Тернопіль, забалакався з пасажиркою, виявив неухажність, внаслідок чого наїхав на Василенка, що йшов попереду по правій кромці проїжджої частини шосе. Переконавшись, що Василенко перебуває в небезпечному для життя стані, Гладчук з місця наїзду на автомашині втік.

Варіант. Переконавшись, що Василенко мертвий, і, побоюючись відповідальності, Гладчук з місця аварії втік.

Дайте кримінально-правову оцінку дій Гладчука.

12. Абдулаєв і Павловський запропонували неповнолітньому Пустовіту покататися на «іномарці». Компанія проникла в автомобіль «Фольксваген-Пасат», що належав Брежнєву і стояв на вулиці Поліській у Києві, на якому всі проїхали до Борисполя, повернулися назад і поставили автомобіль на попереднє місце.

Варіант. Ініціатором поїздки був Пустовіт.

Дайте кримінально-правову оцінку дій вказаних осіб.

13. Раніше судимий за крадіжку Крижанівський після звільнення з місць позбавлення волі продовжував злочинні дії. У стані сп'яніння він у селищі Софіївці з допомогою ключа запалення зумів завести автомашину «Москвич-412», що належала Шевченку, і поїхав покататися в напрямку Кривого Рога. На великій швидкості він при обгоні не впорався з

керуванням і зіткнувся з автомобілем МАЗ-555, спричинивши Шевченку збитків внаслідок пошкодження машини на 15 тис. грн. Переховуючись від органів міліції, Крижанівський прибув до Києва, де знову вирішив покататися на автомашині. П'яним він проник в автомашину «Волга» ГАЗ-21, що належала Київській облсанепідемстанції. Тікаючи від інспектора дорожнього руху, Крижанівський з перевищенням швидкості намагався проїхати на червоне світло світлофора, внаслідок чого зіткнувся з автомашиною, що належала Київському виробничому об'єднанню вантажного автотранспорту 09662. Від зіткнення автомашин двом організаціям було заподіяно шкоду відповідно на 5 тис. грн. і 2 тис. грн. Крижанівський був затриманий.

Дайте кримінально-правову оцінку дій Крижанівського.

14. Погрожуючи вибухом, Маєвська наказала екіпажу літака ТУ-134, що виконував рейс Київ—Москва, змінити курс і летіти до Стамбула. Удавши, що виконує цю вимогу, екіпаж посадив літак у Сімферополі. При затриманні у Маєвської вилучили згорток з молотком і кухонним ножем, який вона видавала за бомбу. Дайте кримінально-правову оцінку дій Маєвської.

15. Гончарук переганяв худобу через залізничну колію в неналежному місці. У цей момент з-за повороту раптово з'явився товарний потяг. Хоча машиніст Артющенко вжив заходів до екстреного гальмування, уникнути наїзду не вдалося. Дві корови потрапили під колеса, два вагони зійшли з рейок. Рух на дільниці було відновлено лише через 7 годин. Дайте кримінально-правову оцінку дій Гончарука.

16. Поплико, радіооператор приписаного до Одеського порту судна, біля берегів Кавказу порушував правила радіозв'язку морського флоту, внаслідок чого було сплутано маршрут руху кількох суден.

Варіант. Внаслідок порушення зазначених правил сталося зіткнення двох суден.

Дайте кримінально-правову оцінку дій Поплика.

17. Проаналізуйте склад злочину, передбаченого ст. 289 КК «Незаконне заволодіння транспортним засобом».

Тема: Злочини проти громадського порядку та моральності

1.2 липня, приблизно о 1-й годині, Мастяєв, Москаленко та Галицький в числі інших власників приватних автомобілів, які протягом дня не змогли заправити їх бензином, своїми автомобілями блокували проїжджу частину вулиці Хрещатик навпроти будинку Київради, що

потягло за собою припинення руху транспорту по вулиці Хрещатик. Мастяєв, Москаленко та Галицький, як і ряд інших автомобілістів, відмовилися підкоритися вимозі працівників ДАІ та УВС м. Києва звільнити проїжджу частину вулиці Хрещатик, вимагаючи бензину. Приблизно о 4-й годині автомобілісти-блокувальники роз'їхалися по домівках — коли після тривалих попереджень про недопустимість вчинюваних ними дій і вимог роз'їхатись працівники ДАІ почали переписувати номери автомобілів, які блокували Хрещатик, а також прийняли лист-вимогу автомобілістів про забезпечення їх бензином. Дайте кримінально-правову оцінку дій вказаних осіб.

2. Перебуваючи у стані сп'яніння, Корнієць вирішив увечері піти до своєї знайомої дівчини. Не знаючи точно її адреси, він постукав навздогад в одні з дверей. Коли двері відчинилися, Корнієць спитав у 75-річної Рябченко, де його дівчина «Таня». Рябченко відповіла, що Таня в неї не проживає. У цей час з квартири вийшов Андрієць — зять Рябченко — і спитав Корнійця, що тому треба. У відповідь Корнієць ударив Андрійця кулаком в обличчя, Андрієць зачепився і впав на Рябченко, яка, не втримавшись на ногах, впала на підлогу.

Варіант. При падінні Рябченко поламала руку.

Дайте кримінально-правову оцінку даної ситуації.

3. П'яний Штокалов зайшов до кімнати опорного пункту правопорядку, в якій Горбалюк вела ремонтні роботи. Він запропонував їй вступити в статевий зв'язок. Діставши відмову, Штокалов почав ображати Горбалюк і завдавати їй ударів руками в різні частини тіла, внаслідок чого потерпілій довелося стаціонарно лікуватися шість днів.

Варіант. Від удару Горбалюк упала і поламала руку. З лікарні вона виписалась через 22 дні.

Дайте кримінально-правову оцінку дій Штокалова.

4. Звільнившись із місць обмеження волі, де він відбував покарання за ч. 1 ст. 296 КК України, Санжарський через рік в їдальні села розпивав принесені з собою горілку і вино. На зауваження з боку персоналу їдальні відповідав нецензурною лайкою, залишки червоного вина вилив на скатерку. Виведений з приміщення відвідувачами, Санжарський кинув пляшку з-під вина у вікно їдальні, розбивши скло.

Варіант. Санжарський вчинив ці дії на п'ятий день після винесення вироку судом, яким він за ч. 1 ст. 296 КК України був засуджений до штрафу в розмірі п'ятдесят неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Дайте кримінально-правову оцінку дій Санжарського.

5. Ганиченко біля крамниці з пляшки пив вино. Коли підійшов Жиган, Ганиченко запропонував йому випити і подав пляшку. Той відмовився, тоді Ганиченко почав бити його кулаком по обличчю. Спочатку Жиган закривав обличчя руками, а коли з'явилася кров, вихопив з кишені складаного ножа, розкрив його і намагався вдарити Ганиченка. У цей час з'явився працівник міліції, який відібрав у Жигана ножа.

Варіант. При затриманні Жиган вчинив працівникові міліції опір: виривався, вдарив рукою.

Дайте кримінально-правову оцінку даної ситуації.

6. Семенов напідпитку на дитячому майданчику у дворі відправляв природну потребу. На зроблене йому Крюковим та Сальниковим зауваження він відповів нецензурною лайкою, потім відбив шийку пляшки і вдарив нею Сальникова, заподіявши йому легкі тілесні ушкодження з короточасним розладом здоров'я.

Варіант. Семенов ударив Сальникова підібраним з землі уламком скла.

Дайте кримінально-правову оцінку дій Семенова.

7. Тупчак протягом кількох місяців «розважався» тим, що з медичного шприца, заправленого сірчаною кислотою, обливав ззаду молодих жінок і дівчат, від чого одяг розповзався і потерпілі виявлялися напівоголеними на людних вулицях. Усього потерпіли понад двадцять осіб, кожній з яких була заподіяна матеріальна шкода на суму від 200 до 500 грн. Деякі потерпілі зазнали хімічних опіків, віднесених експертизою до легких тілесних ушкоджень без розладу здоров'я. Одна потерпіла перебувала на лікуванні від опіків у лікарні протягом 23 днів.

Дайте кримінально-правову оцінку дій Тупчака.

8. На міському кладовищі Норовлянський, Олефіренко та Чуприна на п'яти надгробках білою фарбою намалювали свастику. У цих могилах були захоронені особи єврейської національності. Дайте кримінально-правову оцінку дій вказаних осіб.

9. Доглядач моргу Мерзенко, який страждав на некрофілію, неодноразово вчиняв статеві акти з трупами жінок. Дайте кримінально-правову оцінку дій Мерзенка.

10. Сторож зоопарку Кучко часто під час чергування вживав спиртні напої. У стані сп'яніння він показував свою хвацькість на тваринах: колов їх через решітку вилами, кидав на них запалений папір. Під час однієї з таких ексекцій він вилами виколов око вовку. Дайте кримінально-правову оцінку дій Кучка.

11. Комірник інституту «Укрземпроект» Шклярєнко, щоб мати товариша по чарці, кілька разів пригощав вином свого односельця неповнолітнього Макаренка, що вчився в училищі Київського мотоциклетного заводу. Їхні спільні випивки невдовзі стали звичними. Після однієї з них Макаренко вночі проник до садового будиночка Скиби, звідки взяв магнітолу «Романтика». Про вчинене він розповів Шклярєнку, який за півціни придбав магнітолу і відвіз до себе на хутір. Дайте кримінально-правову оцінку дій вказаних осіб.

12. Парахоня споїла вином свого 12-річного сина і запропонувала обікрасти громадян, які приїхали з міста на сільгоспроботи і тимчасово проживали в приміщенні школи. Вона допомогла синові через вікно залізти до приміщення школи. Син передав їй ніж, карти, кофточки, блузки, халат тощо на загальну суму 30 тис. грн.

Варіант 1. Парахоня пригощала сина спиртним двічі в один і той самий день.

Варіант 2. Парахоня пригощала сина спиртним двічі в різні дні.

Дайте кримінально-правову оцінку дій Парахоні.

13. Торсуєв, 48 років, навчив 15-річних Черепа і Синюху картонної гри в «очко» і неодноразово грав з ними на гроші.

Варіант. Вони грали в «підкидного дурня» на 5 «щолбанів».

Дайте кримінально-правову оцінку дій Торсуєва.

14. Наливайчук ніде не працювала. Кошти для існування вона одержувала за рахунок того, що влаштувала у себе вдома «веселе місце»: за плату вступала в статеві зв'язки з чоловіками сама та надавала таку можливість своїм подругам.

Варіант. Наливайчук мала дитину шести років, яка проживала разом з нею.

Дайте кримінально-правову оцінку дій Наливайчук.

15. Борщенко, програвши в карти Стецюку чималу суму грошей і не маючи можливості віддати всі гроші відразу, запропонував, що борг «відпрацює» його 13-річний син. Стецюк погодився. «Робота» полягала в такому: хлопчик через відкриті квартирки проникав до будинків і передавав найцінніші речі Стецюку. Вдало було здійснено дві «операції», під час намагання здійснити третю її учасники були затримані.

Варіант. Борщенко віддав сина в заставу Стецюку на один місяць, пообіцявши за цей час повернути картонний борг. Не чекаючи виконання зобов'язання, Стецюк продав хлопчика особам, які займалися пошуком органів для трансплантації, а батьку сказав, що хлопчик від нього втік.

Дайте кримінально-правову оцінку дій вказаних осіб.

16. Працюючи викладачем фізкультури в школі, Хо́да впродовж трьох місяців у складському приміщенні систематично пригощав спиртним учениць сьомого класу Гаєву та Потапчук, демонстрував їм порнографічні світлини, фотографував їх в оголеному вигляді, доторкався до їхніх інтимних місць.

Дайте кримінально-правову оцінку дій Хо́ди.

17. Попадюк шляхом фотомонтажу виготовляв порнографічні листівки, які потім через 16-річного Пузика продавав бажаючим придбати, в тому числі й неповнолітнім.

Варіант. Попадюк для створення листівок використовував неповнолітніх, яких спонукав оголюватись і вступати в статеві зносини. Спочатку він заохочував їх до цього грошовою винагородою, а в подальшому — погрозою розповісти про їх вчинки батькам та вчителям.

Дайте кримінально-правову оцінку дій Попадюка.

18. Чаклун купував у знайомих порнографічні фільми та фільми, в яких пропагувався культ насильства і жорстокості, які потім за винагороду демонстрував у себе вдома бажаючим їх подивитися. Він також за винагороду надавав свою квартиру чоловікам і жінкам для сексуальних дій. Дайте кримінально-правову оцінку дій Чаклуна.

19. Ковач вступав у статеві контакти з 16 і 17-річними дівчатами за взаємною згодою. Після нетривалого співжиття з ними пропонував займатися проституцією. Він забезпечував їх охорону, підшукував клієнтів і домагався, щоб ті своєчасно і в повному обсязі оплачували послуги дівчат. За це дівчата віддавали Ковачу половину одержаної винагороди. Дайте кримінально-правову оцінку дій Ковача.

20. Мандрика постійно змушувала двох своїх малолітніх дітей ходити з нею по вокзалу і потягах, де вони всі розповідали, що сім'ю по дорозі обікрали, і просити милостиню. Зібрані в такий спосіб гроші Мандрика пропивала. Дайте кримінально-правову оцінку дій Мандрики.

21. Вихователька дитячого будинку Нехороша неодноразово запрошувала дівчат віком від 14 до 16 років до свого кабінету. Вона описувала переваги життя, коли є гроші, після чого пропонувала їм займатися проституцією в районі залізничного вокзалу. 15-річна Оля погодилася. На наступний день вона зробила Нехорошій подарунок за «блискучу ідею», а дівчатам розповіла про свої успіхи. Переживаючи за подругу, 15-річна Іра звинуватила Нехорошу у звідництві, через це остання почала цькувати Іру, періодично залишала її без їжі, поширювала чутки

про те, що Іра пішла по стопах матері, яка нібито була вокзальною проституткою. Не витримавши цього, Іра покінчила життя самогубством. Дайте кримінально-правову оцінку дій Нехорошої.

Тема: Злочини у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші злочини проти здоров'я населення

1. Хода був затриманий міліцією за бродяжництво. При затриманні у нього в кишені джемпера було виявлено пакетик з газети з 0,2 г гашишу. Хода пояснив, що придбав гашиш у хлопця на ім'я Гриша на базарі, щоб вжити його. Півроку тому в того ж Гриші купив приблизно таку саму кількість гашишу. Дайте кримінально-правову оцінку дій Ходи.

2. Жуков, працюючи разом з неповнолітнім Хоменком, неодноразово пригощав його спиртним. Під час чергової випивки він запропонував Хоменку викурити цигарку з гашишем, а потім того ж вечора ще одну. Після цього він запропонував Хоменку разом убити робітника їхнього підприємства Савченка, який зняв з рахунку в банку 5 тис. грн. для придбання імпоротної радіоапаратури. Вони обговорили план, який здійснили наступного дня: під час випивки завдали Савченку у різні частини тіла 59 ножових ударів — Жуков фінським, а Хоменко — кухонним ножом. Гроші поділили. Під час обшуку за місцем проживання Жукова було виявлено порошок білого кольору, який за висновком судово-хімічної експертизи є гашишем. Дайте кримінально-правову оцінку дій вказаних осіб.

3. Рябокінь і Гончаров на городі у Потапчука вночі зрізали недозрілі головки маку на площі 100 м², зібрали з них сік, яким просочили марлеві бинти. Дайте кримінально-правову оцінку дій вказаних осіб.

4. Тарасенко на базарі купив у не встановленої слідством особи 2,4 кг макової соломи, яку приніс додому, подрібнив і шляхом хімічної обробки одержав екстракційний опій, який потім вживав.

Варіант. Тарасенко зробив це для збуту.

Дайте кримінально-правову оцінку дій Тарасенка.

5. Заводський у себе на городі виростив мак. Зерна маку він використав для приготування харчових страв, а із стебел та головок виготовив 2 кг висушеної макової соломи, яку мав намір споживати сам і продавати. Дайте кримінально-правову оцінку дій Заводського.

6. Григорович, громадянин України, на території Казахстану в степу зібрав мішок стебел, листя та насіння коноплі, привіз їх у Чимкент, де через кілька днів із привезеного виготовив 175 г гашишу, 1,5 кг марихуани та 430 г сировини для виготовлення гашишу. Усе це він привіз у Запоріжжя з метою збуту, але був затриманий.

Варіант. Григорович є громадянином Російської Федерації.

Дайте кримінально-правову оцінку дій Григоровича.

7. Тарасенко на базарі купив у раніше незнайомого йому Маринкевича 1,5 кг висушеної макової соломи, приніс додому і сховав, щоб пізніше перепродати. Маринкевич взяв макову солому на полі державного господарства як пожнивні залишки після збирання врожаю маку.

Варіант. Маринкевич стебла маку зрізав на городі сусідки Городецької, яка вирощувала мак для випікання пиріжків.

Дайте кримінально-правову оцінку дій вказаних осіб.

8. Іващук придбав у невстановленої особи героїн, перевіз його до місця свого проживання, де в присутності Савкова вжив героїн. Перебуваючи під впливом дії героїну, Іващук з мотивів явної неповаги до суспільства почав бити Дмитренка. До дій Іващука долучився Савков. Їхніми діями Дмитренку було завдано тяжких тілесних ушкоджень. Дайте кримінально-правову оцінку дій вказаних осіб.

9. Борисенко та Циганюк, перебуваючи в службовому відрядженні в Республіці Молдова, вирішили назбирати суцвіть дикорослих конопель, з яких виготовили марихуану. На митному посту в Україні у них було вилучено 3,5 кг суцвіть конопель та 20 г марихуани. Дайте кримінально-правову оцінку дій вказаних осіб.

10. Медсестри хірургічного відділення онкологічного диспансеру Саюшко і Нечипорко впродовж року розкрадали лікарські наркотичні засоби (морфін, промедол) з метою особистого вживання. Всього ними було викрадено 600 ампул. Злочин став можливим тому, що у відділенні з вини завідувача тривалий час порушувалися правила зберігання та обліку наркотичних засобів. Встановлено, що Саюшко продала Гусаку 10 ампул зі снодійним, видаючи їх за ампули з морфіном. Дайте кримінально-правову оцінку дій вказаних осіб.

11. Проаналізуйте склад злочину, передбаченого ст. 310 КК «Незаконний посів або вирощування снотворного маку чи конопель».

Тема: Злочини у сфері охорони державної таємниці, недоторканності державних кордонів, забезпечення призову та мобілізації

1. Порušуючи інструкцію щодо забезпечення державної таємниці, конструктор заводу Совченко брав документи, що містили державну таємницю, для роботи з ними вдома. Одного разу, перебуваючи в стані сп'яніння, він загубив папку з такими документами. Кларова підбрала папку і показала своєму синові. Ознайомившись зі змістом документів, останній відніс знахідку до райуправління внутрішніх справ. Дайте кримінально-правову оцінку дій Совченка.

2. В одному з чорноморських портів стояло іноземне судно, матрос якого Гостано познайомилась з Кравченко. Бажаючи виїхати з України, вона передала Гостано свої документи і частину речей. Вночі вплавав намагалася дістатися до судна, але була затримана. Дайте кримінально-правову оцінку дій Кравченко.

3. Мешканець Прилук Ярмиш був виявлений на території межуючої з державним кордоном зі Словаччиною сілради Закарпатської області. Його паспорт був прострочений. Він проник на територію прикордонної сілради, щоб непомітно перейти кордон і продати в сусідній країні скуплені на території України золоті вироби, поштові марки, ордени і медалі колишнього СРСР. Дайте кримінально-правову оцінку дій Ярмиш.

4. Посилаючись на свої релігійні переконання, Козлинський ухилявся від чергового призову на дійсну військову службу, за що був засуджений. В апеляції він просив скасувати вирок суду, оскільки його релігійні переконання не дозволяють брати в руки зброю. Дайте кримінально-правову оцінку дій Козлинського.

5. Струля відмовився від призову на строкову військову службу. Три роки тому він був судимий за такі самі дії до обмеження волі на строк один рік і відбув покарання. Дайте кримінально-правову оцінку дій Струлі.

6. Громадянин України Волинчук погодився за відповідну плату сприяти переправленню через кордон України з Польською Республікою п'ятьох вихідців зі Шрі-Ланки. Одержавши гроші, він своєю автомашиною привіз їх у прикордонний ліс і вказав зручний шлях перетину кордону. Група була затримана польськими прикордонниками.

Варіант 1. Група була затримана українськими прикордонниками.

Варіант 2. Висадивши групу в прикордонному лісі, Волинчук сказав, що вони знаходяться на території Польщі. Через півгодини група

була затримана українськими прикордонниками. Дайте кримінально-правову оцінку дій Волинчука.

Тема: Злочини проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування та об'єднань громадян

1. Гришко увечері 24 серпня зірвав Державний прапор України з будинку школи і кинув його на землю. Дайте кримінально-правову оцінку дій Гришка.

2. Бердник і Пиляєв на одному з майданів міста зібрали великий натовп, закликаючи зайняти приміщення головпоштамту для зупинення його роботи, щоб у такий спосіб примусити уряд забезпечити населення міста «чистими» продуктами. Захоплення приміщення головпоштамту було відвернено нарядом міліції, що прибув на місце події. Дайте кримінально-правову оцінку дій учасників події.

3. Шемаєв, не маючи прав водія і перебуваючи в стані сп'яніння, роз'їжджав по селу мотоциклом. Старшина міліції Ступа запропонував піти у відділення міліції. Шемаєв відмовився. Коли на місце події прибув державтоінспектор Маркелов, Шемаєва із застосуванням сили було доставлено на пункт швидкої допомоги для медичного освідчування. Там він не давав себе оглянути, чинив опір медперсоналу, а Ступі подряпав обличчя. Дайте кримінально-правову оцінку дій Шемаєва.

4. Вагляр і Лопушанський у стані сп'яніння прийшли в кафе, яке вже зачинялось, і зажадали пива, котрого вже не було. Завідувачка кафе викликала наряд міліції. У відповідь на вимогу працівників міліції пройти до кімнати дільничного інспектора міліції для з'ясування особи Вагляр завдав кількох ударів працівнику міліції Батраку, заподіявши йому легкі тілесні ушкодження, що спричинили короткочасний розлад здоров'я. Лопушанський обізвав працівників міліції «мусорами».

Варіант. Вагляр заподіяв Батраку середньої тяжкості тілесне ушкодження. Лопушанський погрожував працівникам міліції «знищити їхніх нащадків».

Дайте кримінально-правову оцінку дій вказаних осіб.

5. Строева, не бажаючи приходити до суду як свідок у кримінальній справі, накинулась з кулаками на працівника міліції Шульгу, заподіявши йому легкі тілесні ушкодження, що не спричинили розладу здоров'я. Шульга прибув на квартиру Строевої для виконання постанови судді про її привід.

Варіант. Шульзі було заподіяно середньої тяжкості тілесне ушкодження.

Дайте кримінально-правову оцінку дій Строевої.

6. Берилков обвинувачувався в тому, що він у стані сп'яніння на вимогу майора міліції Осадчого, який виконував свої службові обов'язки, відмовився йти до РВВС, нецензурно висловлювався на його адресу, вдарив у плече. Берилков запрошувався Осадчим до РВВС для з'ясування питання про виконання вироку стосовно дружини Берилкова та чому той гуляє з дитиною в стані сп'яніння.

Варіант. Берилков фінським ножом завдав Осадчому удару в ділянку серця, заподіявши тяжке тілесне ушкодження. Потепілий був доставлений в реанімаційне відділення лікарні. Його життя вдалося врятувати.

Дайте кримінально-правову оцінку дій Берилкова.

7. Коверя на подвір'ї будинку, де проживав, посварився з дружиною та її родичем Ремезом. Сварка переросла в бійку. На прохання сусідів народний дружинник Просветов, маючи на руці пов'язку дружинника, прибув на місце події і запропонував Ковері йти з ним до відділення міліції. У відповідь на це Коверя, не бажаючи виконати вимогу, схопив сікач і вдарив ним Просветова по голові, спричинивши тяжке тілесне ушкодження, небезпечне для життя в момент заподіяння. Дайте кримінально-правову оцінку дій Ковері.

8. Серюгін напідпитку прогулював вівчарку в парку культури й відпочинку. На вимогу постового міліціонера Тойкіна залишити парк, оскільки в ньому вигулювати собак заборонено, Серюгін відповів відмовою. На підвищених тонах він почав доводити, що це не дворняжка, а породистий пес. Тойкін наполягав на своєму, вказуючи на однаковість правил для всіх собак. Реагуючи на тон працівника міліції, вівчарка загарчала, Серюгін спустив тренованого пса, який кинувся на Тойкіна. Постріл останнього перервав цей напад. Дайте кримінально-правову оцінку даної ситуації.

9. Васькевич, не бажаючи бути затриманим за порушення правил дорожнього руху, спрямував свій автомобіль у бік працівника міліції. Той, побоюючись за своє здоров'я і життя, стрибнув на капот автомобіля. Васькевич повів автомобіль по смузі зустрічного руху, піддаючи небезпеці здоров'я і життя працівника міліції. Останньому були заподіяні легкі тілесні ушкодження, що не спричинили розладу здоров'я. Васькевичу було пред'явлене обвинувачення за ст. 348 КК України. Суд перекваліфікував його дії на ч. 2 ст. 345 КК України, пославшись на те, що у Васькевича не

було прямого умислу позбавити життя працівника міліції, хоча своїми діями він ставив у небезпеку життя і здоров'я потерпілого.

Чи правильним є рішення суду?

10. Мозговий близько 22-ї години на центральній садибі сільськогосподарського кооперативу намагався вкрати шість кроків з розібраної конюшні. Сторож Пінич зажадав, щоб той поклав їх на місце. Мозговий його вилаяв і ударив в обличчя, а крокви відніс додому. Коли на подвір'я Мозгового разом з Піничем та двома понятими зайшов сільський голова Янчук, Мозговий обізвав його нікчемою, нишпоркою і виштовхав на вулицю. Дайте кримінально-правову оцінку дій Мозгового.

11. Джоган разом зі своїм приятелем Чемериським побили кореспондента газети «Голос України» Сиволапа за те, що останній інформував відповідні державні органи про зловживання Джогана як посадової особи. Сиволапу були заподіяні середньої тяжкості тілесні ушкодження.

Варіант. Сиволап був працівником органу внутрішніх справ.

Дайте кримінально-правову оцінку дій Криволапа.

12. Мусін був свідком у справі й неодноразово викликався на судові засідання повістками, однак відмовлявся їх одержувати, ухиляючись від явки до суду, через що суд виніс ухвалу про привід його через органи внутрішніх справ. Для виконання цієї ухвали працівник міліції Аржаков разом з позаштатним працівником міліції Пухким прийшли до Мусіна додому. На пропозицію Аржакова поїхати до суду Мусін знову відповів відмовою, закритися в будинку, виставивши ствол мисливської рушниць та погрожуючи вбивством. Аржаков і Пухкий змушені були піти. Після обіду Аржаков знов прийшов на подвір'я до Мусіна. Останній зробив два прицільних постріли з двоствольної мисливської рушниць в груди Аржакова, ушкодивши легені, чим спричинив тяжкі тілесні ушкодження, небезпечні для життя. Дайте кримінально-правову оцінку дій Мусіна.

13. Букін підробив посвідчення слідчого та постанову про проведення обшуку і разом зі своїми приятелями Шугаєвим та Перепічкою, які грали роль «понятих», прийшов на квартиру завідувача плодоовочевої бази Кіркиса. У процесі «обшуку» було вилучено гроші готівкою 2 млн грн., 500 доларів, а також кілька золотих речей. Дайте кримінально-правову оцінку дій вказаних осіб.

14. 11-річні Зубчикова і Резвих на полі сільськогосподарського кооперативу наламали по кошику качанів кукурудзи. До них мотоциклом підїхав Гузюк. Назвавшись начальником охорони кооперативу, він забрав

у них кукурудзу, записав прізвища, після чого Рєзвих відпустив додому, а із Зубчиковою задовольнив статеву пристрасть неприродним способом. Дайте кримінально-правову оцінку дій Гузюка.

15. П'яниця Хорошевський систематично відвідував різні установи міста, непомітно виносив папки з документами, а тоді прямував на базар, де залишав їх у заставу продавцям за взяті продукти й спиртні напої, обіцяючи принести гроші, й зникав. Дайте кримінально-правову оцінку дій Хорошевського.

16. Яремченко, маючи середню технічну освіту, підробив диплом про закінчення будівельного інституту. Набувши досвід роботи техника на будівництві, Яремченко через чотири роки подав цей «документ» до науково-дослідного інституту і був зарахований на посаду інженера, на якій пропрацював п'ять місяців, поки не був викритий. Дайте кримінально-правову оцінку дій Яремченка.

17. Карандін викрав в автотресті печатку й бланки посвідчень водія. Використовуючи їх, він з метою збуту виготовив свідоцтва про перекваліфікацію шоферів. Куплені у Карандіна посвідчення водії пред'являли за місцем роботи й одержували надбавки до заробітної плати за класність. Усього Карандін підробив і збув двадцять посвідчень. Дайте кримінально-правову оцінку дій Карандіна.

18. Немошкаленко, користуючись тіснявою в трамваї, викрав сумочку, в якій виявився гаманець з грішми в сумі 450 грн. та паспорт їх власниці. Дайте кримінально-правову оцінку дій Немошкаленка.

19. Подружжя Драгомирецьких П. А. та М. О. на 0,5 га землі сільськогосподарського кооперативу без дозволу посадили картоплю, а ще на 0,05 га скошили сіно. Дайте кримінально-правову оцінку дій подружжя.

20. Боєчко, маючи дозвіл лише на капітальний ремонт придбаного нею старого жилого будинку, на його місці почала споруджувати новий. Адмінкомісією при селищній раді її було попереджено про недопустимість будівництва без дозволу виконкому. Боєчко продовжувала спорудження будинку, не звертаючись до виконкому селищної ради. Дайте кримінально-правову оцінку дій Боєчко.

21. Дайте кримінально-правову характеристику злочину, передбаченому ст. 345 КК, проведіть відмежування від злочину, передбаченого ст. 343 КК України.

Тема: Злочини у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж і мереж електрозв'язку

1. Іванченко, співробітник ТОВ «Темп», з хуліганських мотивів запровадив у комп'ютерну систему ТОВ програмний вірус, який призвів до перекручення інформації, що зберігалась у файлах з розширенням «doc».

Варіант. Програмно-технічною експертизою було встановлено, що на відновлення файлів, інформації в яких було завдано шкоди, ТОВ «Темп» необхідно витратити 15 тис. грн.

Якою має бути кримінально-правова оцінка дій Іванченка?

2. Керівник служби безпеки банку Головченко, використовуючи право доступу до захищеної комп'ютерної мережі банку, скопіював на дискету клієнтську базу даних банку, в якій містився перелік номерів кредитних карток фізичних осіб — клієнтів банку, з метою подальшого використання у власних інтересах.

Варіант 1. Головченко, зателефонувавши до банку і погрожуючи оприлюднити відомі йому номери кредитних карток, вимагав виплатити йому 5 тис. доларів США.

Варіант 2. Головченко за винагороду передав скопійовану інформацію відомому йому раніше програмісту Швачку, який запровадив вказану базу даних у мережу Internet.

Кваліфікуйте дії Головченка та Швачка.

3. 15-річний Серьогін, «скачавши» з мережі Internet програмний вірус-відмичку у вигляді прикріплення до електронного листа, надіслав його електронною поштою на адресу одного з банків. Надісланим вірусом було інфіковано комп'ютерну систему банку, внаслідок чого пін-коди дебетних карток клієнтів та інша секретна інформація були поширені в мережі Internet і набули загального доступу.

Чи підлягає кримінальній відповідальності Серьогін?

4. Внаслідок необережного порушення правил експлуатації комп'ютерної мережі аеропорту адміністратором Оніщенком, до диспетчерської системи аеропорту потрапив комп'ютерний вірус, який спричинив блокування системи керування польотами. У результаті один із пасажирських літаків потерпів аварію при посадці, при якій загинуло 156 пасажирів та 5 членів екіпажу літака.

Варіант. Оніщенко умисно не вжив належних заходів безпеки, які регламентовані правилами експлуатації комп'ютерної мережі аеропорту.

Кваліфікуйте дії Оніщенка.

Тема: Злочини у сфері службової діяльності

1. Здійсніть юридичний аналіз складу злочину, передбаченого ст. 368 КК «Одержання хабара».

2. У зв'язку із заявою Іпполітова про порушення громадського порядку Горіним та Ліпхеном вони були доставлені в приміщення штабу з охорони громадського порядку. Начальник штабу Мартиненко, з'ясовуючи обставини порушення порядку, двічі вдарив Горіна кулаком в обличчя, спричинивши йому подвійний перелом нижньої щелепи.

Варіант. Від удару Горін упав, ударившись скронєю об ріжок стола, що спричинило його смерть.

Кваліфікуйте дії Мартиненка.

3. Інженер Сухий працював на одному із заводів міста. Використавши підроблений диплом про закінчення вузу, він влаштувався на роботу директором заводу в іншому місті, одержавши підйомні та проїзні на дружину і двох дітей, які постійно проживали в тому місті, де Сухий одержав місце директора, і нікуди звідти не виїжджали. Крім того, Сухий, вже як директор заводу, дав вказівку виплатити своїй дружині Ромашевській за лікарняним листком за післяпологовий період 505 грн., хоча вона на заводі не працювала. Кваліфікуйте дії Сухого.

4. Касир комбінату комунальних підприємств Кохановська та бухгалтер розрахункового відділу Поправка вступили в злочинну змову і протягом двох років систематично підробляли підписи в платіжних відомостях на виплату зарплати, робили дописки і виправлення цифр, включали у відомості вигаданих осіб, розписуючись за них в одержанні грошей, тощо. Ці суми списувались по касі, їх на свою користь звертали Поправка та Кохановська. Загальна сума склала 9470 грн. Старший бухгалтер Лужецький не викрив злочинних дій Кохановської та Поправки, оскільки не приділяв належної уваги контролю за використанням коштів підприємства. З його вини в бухгалтерії порушувалися Положення про ведення обліку праці і зарплати, Положення про головних і старших бухгалтерів. Через недбалість Лужецького було здано в утиль документи первинного бухгалтерського обліку, які мали зберігатися протягом п'яти років з часу складання. Кваліфікуйте дії вказаних осіб.

5. Головний анестезіолог Голдін через недбалість під час проведення наркозу хворого підключив для його дихання балон з вуглекислим газом замість балона з киснем. Це призвело до смерті хворого. Кваліфікуйте дії Голдіна.

6. Контролери електрозбуту Козачок і Гурненко виявили в будинках Вершиніної, Ельстерне та Шалашник електроприлади, підключені не через електролічильники. Одержавши від згаданих осіб по 100 грн., вони знищили складені акти про накладення штрафу. Дайте кримінально-правову оцінку ситуації.

7. Начальник міськжилуправління Зобова за винагороду й різні послуги допомагала окремим громадянам одержувати жилу площу поза чергою. Від Клиніної вона одержала 1900 грн., від Пересипкіної — три чайних сервізи, від Княжевої — 1700 грн. Дайте кримінально-правову оцінку ситуації.

8. Лісотехнік Романюк та лісник Шабалкін незаконно дозволили Дмитренку заготовити лісоматеріали і виділили для цього клеймуванням десять дерев сосни на пні. За це Дмитренко дав Романюкові 100 грн., Шабалкіну — 200 грн. та неодноразово у себе на квартирі пригощав їх горілкою. Дмитренко встиг зрубати лише одну сосну. Дайте кримінально-правову оцінку ситуації.

9. Лікар Забабурін за винагороду в сумі від 50 до 100 грн. видавав лікарняні листки громадянам, які не мали на це права. Дайте кримінально-правову оцінку дій Забабуріна.

10. Директор профтехучилища Полоз протягом кількох років неодноразово одержував хабарі особисто або через посередників за зарахування в училище та надання місця в гуртожитку особам, які не мали для цього підстав. Посередницею в хабарництві неодноразово виступала секретарка училища Діхтяр, яка передавала хабарі Полозу. Сторож профтехучилища Дорошенко підмовив Ступенка та Линчука дати Полозу по 800 грн. Ступенко і Линчук передали для Полоза через Дорошенка по 800 грн., які останній привласнив. Дайте кримінально-правову оцінку ситуації.

11. Бухгалтер тресту Бабенко та касир Ільїн залишили на ніч у касі велику суму грошей, що мали бути видані протягом трьох днів працівникам тресту як заробітна плата. На другу ніч гроші було викрадено разом із сейфом. Згідно з інструкцією Бабенко та Ільїн мали право зберігати в касі гроші понад встановлений ліміт для видачі заробітної плати.

Чи можуть бути притягнуті до відповідальності за службову недбалість Бабенко та Ільїн? Як зміниться кримінально-правова оцінка їхніх дій, коли у справі буде встановлено, що вони повідомили злодіїв про місцезнаходження грошей, зручний час і способи їх викрадення?

12. Польовий об'їждчик Свінтухівський помітив на полі сільськогосподарського кооперативу трьох малолітніх дівчат, які збирали полову, що залишилася після комбайну, і спробував затримати їх. Коли дівчата почали тікати, Свінтухівський зробив у їх бік постріл з мисливської рушниці. Дробинами було спричинено легкі тілесні ушкодження двом 12-річним дівчатам.

Чи є Свінтухівський службовою особою? Як слід кваліфікувати його дії?

13. Обіймаючи посаду доцента кафедри вищої математики одного з державних інститутів, Зінкевич 17 та 18 січня одержав за виставлення позитивних оцінок за іспит з вищої математики від шести студентів по 20 доларів США з кожного та дві пляшки горілки. Дайте кримінально-правову оцінку дій Зінкевича.

14. Начальник цеху меблевої фабрики Герасик пропонував підлеглим робітникам давати йому зі своєї зарплати певні суми грошей, погрожуючи в разі відмови зниженням заробітку. Робітники давали Герасику гроші, а коли один місяць не зробили цього, він «урізає» їм заробіток. Тоді один із робітників, Абрамчук, повідомив прокуратуру про дії Герасика. Дайте кримінально-правову оцінку ситуації.

15. Закрійник ательє з пошиття жіночого одягу Сардаєв систематично брав від замовниць певні суми понад вартість пошиття за «якісне» і «дострокове» виготовлення одягу.

Чи є Сардаєв службовою особою? Дайте кримінально-правову оцінку його дій.

16. Головний лікар центральної районної лікарні Гнатенко протягом багатьох років створював громадянам, які потребували стаціонарного лікування, штучні перешкоди, посиляючись здебільшого на відсутність вільних місць у лікарні, чим примушував хворих та їхніх родичів давати йому гроші та продукти харчування, після чого приймав хворих на лікування. Від Турбай він одержав 200 грн., від Кваші — мішок картоплі та 4 кг вершкового масла, від Худолій — 3 кг сала, від Кирпоти — 4 кг меду. За допуск у палату лікарні для здійснення постійного догляду за тяжкохворим чоловіком у післяопераційний період Гнатенко за кілька прийомів одержав від Олійник 150 грн. Дайте кримінально-правову оцінку ситуації.

Тема: Злочини проти правосуддя

1. Оперативний інспектор карного розшуку Тимоня, провадячи дізнання за фактом розкрадання запасних частин зі складу графітного комбінату, допустив перевищення влади. Він незаконно, без відповідного оформлення документів, затримав Мусіяку за підозрою в розкраданні запасних частин, а через день при допиті застосував до нього насильство. Тимоню було засуджено за ч. 2 ст. 365 КК України.

Чи правильно кваліфіковані дії Тимоні?

2. У Хутрянника з двору вночі зник електронасос. Запідозривши в крадіжці невідомого йому чоловіка, який перед тим з'явився в садибі сусідки Криштопи, Хутряник звернувся до селищного голови Криворучка зі скаргою на нього. Разом із Хутряником Криворучко пішов до Криштопи, в якій в хаті справді був невідомий. Криворучко запропонував останньому пройти з ним, а потім у приміщенні виконкому селищної ради зачинив його в одній з кімнат до прибуття дільничного інспектора міліції. Той з'явився через шість годин і з'ясував, що Крицький (прізвище невідомого) приїхав з іншої області до Криштопи, яку просив вийти за нього заміж. Дайте кримінально-правову оцінку ситуації.

3. Зайчук подала в прокуратуру заяву про те, що Пишний вступив у статеві зносини з її 13-річною дочкою Катрею. Прокурор порушив кримінальну справу проти Пишного за ч. 1 ст. 155 КК України. Слідчий Москалюк, якому було передано справу для розслідування, відчуваючи особисту неприязнь до Пишного, умовив потерпілу дати показання про те, що Пишний її зґвалтував. Одержавши такі показання, Москалюк пред'явив Пишному обвинувачення у вчиненні злочину, передбаченого ч. 4 ст. 152 КК України.

Дайте кримінально-правову оцінку дій Пишного, Зайчук Катрі та Москалюка.

4. Суддя Сидорчук одержав матеріали про дрібне хуліганство, вчинене Васильєвим. Ретельно вивчивши матеріали, він дійшов висновку про наявність у діях Васильєва складу злочину, передбаченого ч. 1 ст. 296 КК України, і сказав про це Васильєву. Той почав просити суддю не порушувати кримінальної справи, пообіцяв віддячити його матеріально. Сидорчук не порушив проти Васильєва кримінальної справи, а обмежився винесенням постанови про його арешт на 15 діб. Звільнившись з-під арешту, Васильєв передав Сидорчуку 2 тис. грн. Дайте кримінально-правову оцінку ситуації.

5. Капітан теплоплава Троян був обраний народним засідателем. Розглядаючи в складі суду справу колеги по роботі Сушка, який обвинувачувався у вчиненні умисного вбивства жінки, яка була в стані вагітності (про що знав винний), Троян став адресатом звернень з боку Гулого та Карпенка, теж капітанів.

Йому пропонували не прискіпуватися до деталей, виявити капітанську солідарність і взагалі зробити все можливе для пом'якшення покарання. Відкидаючи такий підхід до здійснення правосуддя, Троян виявляв у судовому засіданні активність у встановленні істини. Вироком суду Сушка було визнано винним і засуджено за п. 2 ч. 2 ст. 115 КК України до 12 років позбавлення волі. Після суду Гулий назвав Трояна прислужником владних структур. Дайте кримінально-правову оцінку ситуації.

6. Суддя Бояров одержав матеріали про факт дрібного хуліганства, вчиненого Лященком, з яким перебував у неприязних стосунках. З почуття помсти він виніс постанову про притягнення Лященка до кримінальної відповідальності. Вироком суду (суддя Власенко) Лященко за ч. 1 ст. 296 КК України був засуджений до арешту строком три місяці.

Варіант. Після суду Лященко покінчив життя самогубством.

Дайте кримінально-правову оцінку дій Боярова.

7. П'яний Федорчук забув в електричці піджак, в кишені якого лежала одержана у цей день його заробітна плата. Щоб уникнути в сім'ї неприємних ускладнень, він заявив у РВВС, що був пограбований двома невідомими.

Чи є в діях Федорчука склад злочину?

Варіант. Викладене в заяві Федорчук підтвердив під час допиту його після порушення кримінальної справи за фактом пограбування.

8. Салата подав письмову заяву до РВВС про те, що його сусіда Суржан займається контрабандою історичних цінностей. Салату було попереджено про відповідальність за неправдивий донос, про це взято підписку. При перевірці було встановлено, що Суржан їздив до Туреччини, закупував там шкіряні вироби, які з вигодою продавав на ринках Києва.

Варіант. Салата зробив усну заяву, що Суржан займається контрабандою, причому згадана підписка у нього не відбиралась.

Дайте кримінально-правову оцінку даної ситуації .

9. Чугунов був засуджений за ч. 2 ст. 121 КК за те, що ударом ногою в живіт спричинив Гордовському тяжке тілесне ушкодження, внаслідок якого потерпілий помер. Серед очевидців злочину був Іванов, який на досудовому слідстві розповів про всі обставини вчинення злочину. Під час

судового слідства Іванов почав твердити, що у цій справі він нічого не знає. Як з'ясувалося, Чугунов обіцяв виколоти Іванову очі й відрізати язика, якщо він не буде його «тримати за зубами». Дайте кримінально-правову оцінку дій Чугунова.

10. У процесі розслідування справи щодо обвинувачення Каплюка у вчиненні злочину, передбаченого ч. 2 ст. 121 КК, було призначено судово-медичну експертизу. Експерт Напалков дав завідомо неправдивий висновок про причину смерті потерпілого. Повторна експертиза спростувала його висновок. Як було з'ясовано в процесі слідства, Напалкова підкупив родич обвинуваченого — Лопата. Останній також підмовляв свідка Савенка (очевидця вчинення злочину) давати неправдиві показання. Савенко на допиті заявив слідчому, що йому у справі нічого не відомо. Дайте кримінально-правову оцінку ситуації.

11. Під час сварки Сердюк А. заподіяв своїй дружині Сердюк Д. кухонним ножом середньої тяжкості тілесне ушкодження. Проти нього було порушено справу за ч. 1 ст. 122 КК. На неодноразові виклики слідчого РВВС для дачі показань потерпіла не з'являлась, відмовлялась приймати повістки. У зв'язку з цим слідчий Слиньков виніс постанову про привід Сердюк Д. Постанова була виконана. Слідчому Сердюк Д. заявила, що вона відмовляється від дачі показань. На спробу слідчого усовістити Сердюк Д. остання сказала, що Сердюк А. є її чоловіком і вона не бажає його засудження, а слідчому треба займатися справжніми злочинцями, а не бути «дурнем», витрачаючи зусилля на з'ясування обставин сімейних чвар. Дайте кримінально-правову оцінку ситуації.

12. Сірий і Буренко взяли участь як поняті при впізнанні. Вони детально розповіли своїм сусідам про всі обставини проведеної при них слідчої дії, а також показання учасників впізнання.

Варіант 1. Слідчий усно попереджав понятих про неприпустимість розголошення даних впізнання.

Варіант 2. Слідчий попереджав понятих письмово.

Дайте кримінально-правову оцінку ситуації.

13. Митрохін вчинив замах на вбивство товариша по чарці, в зв'язку з чим був взятий під варту. Доставлений зі слідчого ізолятора УВС області до кімнати для затриманих РВВС Митрохін попросився в туалет і, скориставшись неухважністю працівника міліції, втік. Дайте кримінально-правову оцінку дій Митрохіна.

14. Ув'язнений Орляк, відбуваючи покарання у виправній колонії максимального рівня безпеки, побив іншого ув'язненого Савіна,

заподіявши йому тяжкі тілесні ушкодження. Злочин було вчинено через те, що Савін сумлінно ставився до праці, брав активну участь у громадському житті колонії, допомагав адміністрації боротися з порушниками режиму. Крім того, Орляк вимагав частину продуктів від тих, хто одержував посылку. Хто не погоджувався, він того жорстоко бив. Дайте кримінально-правову оцінку дій Орляка.

15. Засуджені Чулаков та Безух, відбуваючи покарання у виправній колонії середнього рівня безпеки, вирішили вчинити втечу. Під час повернення з прогулянкового дворику вони напали на контролера і стали його бити кулаками і ногами. Чулаков та Безух завдали потерпілому поранення в голову і обличчя лезом від безпечної бритви. На крик контролера була піднята тривога. Зрозумівши, що вчинити втечу не вдасться, засуджені перестали бити контролера. Дайте кримінально-правову оцінку дій зазначених осіб.

16. Адміністрацією виправної колонії мінімального рівня безпеки з полегшеними умовами тримання Гребенюку була надана можливість короткочасного виїзду (п'ять діб та дві доби на дорогу) за межі колонії у зв'язку зі смертю його родички. Гребенюк вирішив до колонії не повертатись, вважаючи, що його було засуджено безпідставно. На адресу слідчого, прокурора, а також судді, який розглядав його справу, Гребенюк написав листи, в яких називав їх «унтер-пришибєєвими», «лакузами». Дайте кримінально-правову оцінку дій Гребенюка.

17. Крива визнана винною в тому, що на прохання свого родича Жилана взяла на схов цінні речі, викрадені ним з проникненням у магазин. Ці речі вона склала в ящик і закопала в хліві, де вони були знайдені й вилучені під час обшуку. Як пояснила Крива, вона знала, що речі крадені, але вважала, що їх Жилан таємно вкрав під час розвантаження автомобіля, яким крам було привезено до магазину, як про це розповідав Жилан. Дайте кримінально-правову оцінку ситуації.

18. Ребенок бачив, як два підлітки вночі виносили радіоапаратуру з магазину ССТ. Одного з них він упізнав — це був його троюрідний брат Костяниця, якому виповнилося 15 років. Ребенок вирішив про побачене мовчати.

Варіант. Костяниця був онуком Ребенка. Останній порадив онуку сховати його частину викраденого у себе на горищі, що й було зроблено.

Дайте кримінально-правову оцінку дій Ребенка.

19. Буряк увечері сидів на ганку свого будинку. У цей час у кінці вулиці почувся крик «Держи вбивцю!», дорогою біг чоловік. Останній,

побачивши напіввідкриті двері в будинку Буряка, пробіг повз Буряка і сховався в будинку. Буряк на це ніяк не зреагував і нічого не сказав працівникам міліції, які бігли дорогою. Дайте кримінально-правову оцінку дій Буряка.

20. Карлюк, батько обвинуваченого, звернувся до Дашенка з проханням промовчати під час допиту про відомі йому обставини вчинення злочину сином, попередивши, що невиконання прохання потягне для нього дуже неприємні наслідки. Побоюючись розправи, Дашенко на допиті не повідомив про відомі йому факти. Дайте кримінально-правову оцінку ситуації.

Тема: Злочини проти встановленого порядку несення військової служби (військові злочини)

1. Книш і Рак, які були у відпустці, вирішили до місця військової служби не повертатись. Вони виїхали до районів Крайньої Півночі, влаштувалися на роботу лісорубами і через два роки повернулись додому, де були затримані (весь цей час вони значилися в розшуку). Дайте кримінально-правову оцінку дій вказаних осіб.

2. Рядовий Санько отримав від матері листа, в якому вона просила його приїхати до неї і полагодити дах будинку, який дуже протікає. Санько подав рапорт своєму командирі з проханням надати йому відпустку на 14 днів. Командування військової частини повідомило Саньку, що відпустка може бути надана йому не раніш як через місяць. Санько самовільно залишив місце служби, приїхав до матері й 10 днів латав дах будинку. На одинадцятий день він був затриманий. Дайте кримінально-правову оцінку дій Санька.

3. Рядовий Зуб одержав від батьків посилку з продуктами та солодощами. Солодощами він поділився зі своїми друзями. Молодший сержант Аргон запропонував Зубу взяти участь у спільному вживанні спиртних напоїв і віддати для цього отримані ним продукти. Зуб відмовився від участі в такому «банкеті» та продуктів не дав. Аргон підмовив Кизю і Сулу провчити Зуба. Кизя і Сула жорстоко побили Зуба, який протягом 22 днів був на лікуванні в госпіталі. Дайте кримінально-правову оцінку ситуації.

4. Патрульні берегової застави Сич і Глоба вирішили скупатись у морі. Вони знайшли тихе місце на березі моря, роздягнулися, накрили автомати одежею і попливли до буйка. Коли вони повернулися, зброї на місці не виявилось. Дайте кримінально-правову оцінку ситуації.

5. Водій бронетранспортера Сич під час руху по вулиці одного із селищ Київської області передав керування машиною сержанту Носу. Той перевищив швидкість, наїхав на пішохода і заподіяв йому тяжке тілесне ушкодження. Дайте кримінально-правову оцінку ситуації.

6. Механік технічної частини вирішив поїхати до брата, який мешкав за 100 км від місця його військової служби. Він заволодів автомашиною, що стояла в гаражі, і виїхав до брата. В дорозі він не впорався з керуванням, внаслідок чого машина перекинулась і згоріла. Дайте кримінально-правову оцінку ситуації.

7. Після зміни караулу розвідний старший сержант Муха дав наказ Ільку бути готовим заступити в караул через годину. Ілько заявив, що він у наступні дві зміни в караул не піде, оскільки дуже хоче спати, і назвав сержанта «піратом» та «жлобом». Дайте кримінально-правову оцінку ситуації.

8. Вартовий Чуб охороняв парк машин. Опівночі він побачив, що до воріт парку підійшла якась людина. Він дав команду: «Стій! Хто йде?». У відповідь почув: «Ісус Христос». Чуб розгубився і помилково вирішив, що на його пост готується напад. Він вистрелив у бік сторонньої людини і тяжко поранив її. Потерпілим виявився кухар військової їдальні, який напідпитку заблукав до воріт парку машин. Дайте кримінально-правову оцінку ситуації.

9. Військовослужбовець прикордонного наряду Гармаш самовільно залишив свій пост по охороні державного кордону і пішов на заставу попросити свого напарника підмінити його. У цей час хтось перерізав лінію зв'язку. Дайте кримінально-правову оцінку ситуації.

10. Військовослужбовці другого року служби Кац, Мурза та Слон глумилися над молодими воїнами (забирали у них мило, зубні щітки, примушували гавкати та кукурікати, прати онучі, чистити чоботи, віддавати пайку цукру тощо). Коли хтось з молодих солдатів не виконував їхньої вимоги, Кац, Мурза та Слон накидали на них ковдру, били самі й примушували робити це інших солдат. Дайте кримінально-правову оцінку ситуації.

11. Начальник караулу Козак при перевірці караульних постів установив, що Налюк спить на посту. Козак побив Налюка і замінив вартового. Дайте кримінально-правову оцінку ситуації.

12. Завідувач технічної частини Гаркуша незаконно використовував автомашини й іншу військову техніку, що була в його розпорядженні, для робіт у колективних організаціях. Отриману за це платню привласнював. Дайте кримінально-правову оцінку ситуації.

13. Проаналізуйте склад злочину, передбачений ст. 408 КК «Дезертирство».

Тема: Злочини проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку

1. Капітан іноземного корабля, що наблизився до кордону виключної економічної зони України, віддав наказ про захоронення відходів хімічного виробництва. Внаслідок розгерметизації контейнерів сталося масове отруєння морських тварин, птахів, а також загибель промислових та інших видів морських рослин, що знаходилися у відкритому морі та у виключній економічній зоні України. Дайте кримінально-правову оцінку ситуації.

2. Під час боїв між урядовими військами і сепаратистами командир одного із спеціальних підрозділів внутрішніх військ, зупинивши три машини Червоного Хреста, змусив персонал міжнародної організації покинути їх. Потім бійці спецпідрозділу на відібраному транспорті проникли на територію опорного пункту. Сепаратисти, вважаючи, що під'їхали лікарі Червоного Хреста, стали приводити поранених, але в цей час із машин по ним був відкритий вогонь. У результаті таких дій опорний пункт було ліквідовано. Дайте кримінально-правову оцінку ситуації.

3. Громадянин України Кальченко на мітингу в м. Одесі закликав уряд держави для вирішення питання про приналежність острова Зміїний у Чорному морі ввести на територію Румунії бригаду з числа Збройних Сил України. Листи з такою самою пропозицією він надіслав Президенту України та Прем'єр-міністру України. Проведеною судово-психіатричною експертизою встановлено, що Кальченко є обмежено осудним. Дайте кримінально-правову оцінку ситуації.

4. Уявімо, що воєначальник під час збройного нападу на Україну віддав наказ для відбиття нападу використати хімічну зброю. Застосуванням останньої було виведено з ладу військовий підрозділ нападаючої сторони. Дайте кримінально-правову оцінку ситуації.

5. Уявімо, що громадянин України викрав посла іноземної держави з помешкання, де той жив, вимагаючи повернути сина, який після

розлучення батьків за рішенням іноземного суду залишився проживати з матір'ю в державі, яку представляє в Україні потерпілий.

Варіант. Громадянин України зажадав, щоб держава, яку представляє посол, припинила демпінгові розслідування щодо поставок ряду товарів з України. Дайте кримінально-правову оцінку ситуації.

6. Проаналізуйте склад злочину, передбачений ст. 442 КК «Геноцид».

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Конституція України від 28 червня 1996 року.
2. Кримінальний кодекс України від 5 квітня 2001 року.
3. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України. Проф. М.Й.Коржанський. – К.: Атака, 2001.
4. Кримінальні кодекси України за 2001 та 1960 роки: порівняльні таблиці/Упорядники: Є.В.Фесенко, Я.Є.Фесенко. – К.: Істина, 2001.
5. Кримінальне право України. Загальна і Особлива частини. За ред. П.С.Матишевського, П.П.Андрушка, С.Д.Шапченка. – К.: Юрінком Інтер, 1997 р.
6. Кримінальне право. Загальна і Особлива частини. За ред. Александрова Ю.В., Антипова В.І., Володька М.В та інших. – К.: НАВСУ, “Правові джерела”. – 1998 р.
7. Кримінальне право і законодавство України. Частина Загальна і Особлива (у 2-х книгах). Курс лекцій/ За ред. М.Й.Коржанського. – К.: Атака, 2001 р.
8. Кримінальне право України. Частина Загальна і Особлива: Підручник для студентів вищих навчальних закладів освіти/За ред. Бажанова М.І., Тація В.Я., Сташиса В.В. – К.: Юрінком Інтер; Х.:Право, 2001.
9. Коржанський М.Й. Кваліфікація злочинів. Навчальний посібник. Видання 2-ге. – К.: Атіка, 2002 р.
10. Науково-практичний коментар до Кримінального кодексу України/Відп. ред.: В.Ф.Бойко та інші. – 6-те вид., допов. – К.: А.С.К., 2000.
11. Коржанський М.Й. Словник кримінально-правових термінів. – К.: ТОВ “Генеза”. – 2000 р.
12. Коментар судової практики з кримінальних справ//Бюлетень законодавства і юридичної практики України. – 1996. - №6.
13. Збірник Постанов Пленуму Верховного Суду України у кримінальних справах. –Х.: “Одісей”, 2001 р.
14. Савченко А.В. Мотив і мотивація злочину. Монографія. – К.: Атіка, 2002.
15. Є.В.Фесенко. Кримінально-правовий захист населення (коментар законодавства та судової практики). – К.: Істина, 2001.
16. Коржанський М.Й. Кваліфікація злочинів проти особи і власності. – Юрінкомінтер. – Київ, 1996.
17. П.Т.Гега. Правові основи податкової системи, правопорушення, проблеми, рішення. Київ, 1996.
18. Воробей П.А. Кримінальна відповідальність за незаконну торгівельну діяльність (Під ред. В.К.Матвійчика: Монографія. – Київ, Українська академія внутрішніх справ, 1996.

19. Сташис В.В., Бажанов М.И. Уголовно-правовая охрана личности. Х., «Вища школа», Изд-во при Харьк. ун-те, 1976.
20. Сташис В.В., Бажанов М.И. Преступления против личности в УК УССР и судебной практике. – Харьков: Вища школа. Изд-во при Харьк. ун-те, 1981.
21. Кримінальне право України: Загальна частина: Підруч. для студ. юрид. спец. вищ. закл. освіти / М.І. Бажанов, Ю.В. Баулін, В.І. Борисов та ін.; За заг. ред. М.І. Бажанова, В.В. Сташиса, В.Я. Тація. – К.: Юрінком Інтер; Х.: Право, 2003. – 416 с.
22. Кримінальне право України: Особлива частина: Підруч. для студ. вищ. навч. закл. освіти / М.І. Бажанов, В.Я. Тацій, В.В. Сташис та ін.; За ред. М.І. Бажанова, В.В. Сташиса, В.Я. Тація. – К.: Юрінком Інтер; Х.: Право, 2002. – 496 с.
23. Кримінальне право України: Навч. посіб. / С.Г. Волкотруб, О.М. Омельчук, В.М. Ярін та ін.; За ред. О.М. Омельчука. – К.: Наук. думка; Прецедент, 2004. – 297 с.
24. Кримінальний кодекс України: Наук.-практ. ком. / Ю.В. Баулін, В.І. Борисов, С.Б. Гавриш та ін.; За заг. ред. В.В. Сташиса, В.Я. Тація. – К.: Концерн “Видавничий Дім “Ін Юре”, 2003. – 1196 с.
25. Матишевський П.С. Кримінальне право України. Загальна частина: Підручник. – К.: Юрінком Інтер, 2000. – 272 с.
26. Науково-практичний коментар до Кримінального кодексу України / Відп. ред.: В.Ф. Бойко та ін. – 6-те вид., допов. – К.: А.С.К., 2000. – 1120 с.
27. Науково-практичний коментар до Кримінального кодексу України / Під заг. ред. М.О. Потебенька, В.Г. Гончаренка – К.: ФОРУМ, 2001. – 942 с.
28. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України. – 4-те вид., перероб. та допов. / За ред. М.І. Мельника, М.І. Хавронюка. – К.: Юридична думка, 2007. – 1184 с.
29. Про судову практику у справах про перевищення влади або службових повноважень // Постанови Пленуму Верховного Суду України в кримінальних справах / Верховний Суд України; За заг. ред. В.Т. Маляренка. – К.: Юрінком Інтер, 2005. – 368 с.
30. Постанова Пленуму Верховного Суду України “Про застосування судами законодавства про відповідальність за втягнення неповнолітніх у злочинну чи іншу антигромадську діяльність” від 27 лютого 2004 р. № 2 // Постанови Пленуму Верховного Суду України в кримінальних справах / Верховний Суд України; За заг. ред. В.Т. Маляренка. – К.: Юрінком Інтер, 2005. – 368 с.